

Instituut voor de nationale rekeningen

ANALYSE VAN DE PRIJZEN
TWEDE KWARTAALVERSLAG 2015 VAN HET
INSTITUUT VOOR DE NATIONALE
REKENINGEN

PRIJZENOBSERVATORIUM

Meer informatie:

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Peter Van Herreweghe

City Atrium

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

Tel.: +32 2 277 83 96

E-mail: Peter.Vanherreweghe@economie.fgov.be

Inleiding

De wet van 8 maart 2009, tot wijziging van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, voorziet dat de FOD Economie de taak van prijsobservatie en prijsanalyse voor rekening van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) uitvoert. Met de wet van 26 april 2013, houdende de invoeging van boek V in het Wetboek van economisch recht (getiteld "De mededinging en de prijsevoluties"), werd het onderzoeksdomein van het Prijzenobservatorium uitgebreid. Het Prijzenobservatorium kan voortaan onderzoek uitvoeren vanuit de invalshoeken prijsverloop, prijsniveau, marges en tenslotte marktwerking.

In dit verslag wordt het verloop van de consumptieprijsen in België in het tweede kwartaal 2015 onderzocht. Er wordt aandacht besteed aan de totale inflatie en aan het prijsstijgingstempo van de vijf grote productgroepen: energiedragers, bewerkte en niet-bewerkte levensmiddelen, diensten en tenslotte industriële, niet-energetische goederen. Voor elke productgroep wordt eerst de inflatie in België toegelicht, welke vervolgens vergeleken wordt met die in de buurlanden. Het geharmoniseerd indexcijfer der consumptieprijsen (GICP), dat opgesteld wordt door de Algemene Directie Statistiek conform de Europese methodologie, vormt veruit de belangrijkste gegevensbron voor het verslag. De analyse werd uitgebreid met detailgegevens van het GICP en met andere statistieken van officiële instanties (IMF, EC, ...). De volgende medewerkers van het Prijzenobservatorium hebben meegewerkt aan dit verslag: Christine Bruynoghe, Myrle Claessens, Sarah Debraekeleer, Julie Durieu, Mathias Ingelbrecht, Jean-Yves Jaucot, Céline Rigby, Els Somers en Sarah Van Cauwenbergh.

De Raad van Bestuur van het INR heeft dit verslag goedgekeurd op 24 juli 2015 en het Wetenschappelijk Comité voor prijsobservatie en -analyse verleende op 29 juli een gunstig advies.

Inhoudstafel

Inleiding.....	3
Inhoudstafel	4
Samenvatting	5
I Inflatie in het tweede kwartaal 2015	7
I.1. Totale inflatie in België.....	7
I.2 Totale inflatie in de voornaamste buurlanden.....	10
II Inflatie voor energie in het tweede kwartaal 2015.....	12
II.1 Inflatie voor energie in België.....	12
II.2 Inflatie voor energie in de voornaamste buurlanden.....	20
III Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in het tweede kwartaal 2015.....	23
III.1 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in België	23
III.2 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden	27
IV Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in het tweede kwartaal 2015.....	28
IV.1 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in België	28
IV.2 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden.....	29
V Inflatie voor diensten in het tweede kwartaal 2015	31
V.1 Inflatie voor diensten in België.....	31
V.2 Inflatie voor diensten in de voornaamste buurlanden	34
VI Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in het tweede kwartaal 2015	36
VI.1 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in België	36
VI.2 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in de voornaamste buurlanden	37
VII Focus: Verloop van de Belgische vastgoedprijzen en de onderliggende determinanten	41
VII.1 Evolutie van de Belgische woningprijzen tussen het eerste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2015	41
VII.2 Evolutie woningprijzen in de voornaamste buurlanden tussen het eerste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2015	42
VII.3 Enkele verklarende determinanten voor het verloop van de vastgoedprijzen in België	43
VII.4 Is de Belgische vastgoedmarkt over- of ondergewaardeerd?	45
Lijst van afkortingen	47
Bijlagen.....	48
Bijlage 1: Overzicht van de prijsbewegingen van producten en diensten tussen het tweede kwartaal 2014 en 2015.....	48
Bijlage 2: Inflatie in het tweede kwartaal 2015 met en zonder gewijzigde indirecte belastingen in België en in de voornaamste buurlanden	54
Bijlage 3: Werkwijze out-of-sample forecasting techniek.....	55

Samenvatting

1. In het tweede kwartaal 2015 is de totale inflatie in België, gemeten aan de hand van het GICP, opnieuw positief geworden en bedroeg ze gemiddeld 0,7 % (tegenover -0,4 % in het voorgaande kwartaal). De versnelling van de inflatie tussen de eerste twee kwartalen van 2015 valt hoofdzakelijk te verklaren door een minder negatief inflatiecijfer voor energiedragers en door de inflatiestijging voor niet-bewerkte levensmiddelen.
2. De onderliggende inflatie vertraagde dit kwartaal tot gemiddeld 1,4 % (tegenover 1,6 % in het voorgaande kwartaal) als gevolg van de daling van de inflatie voor niet-energetische industriële goederen en, in mindere mate, voor bewerkte levensmiddelen.
3. De totale inflatie in de voornaamste buurlanden (Duitsland, Frankrijk en Nederland) werd dit kwartaal ook positief (0,3 % tegenover -0,2 % in het voorgaande kwartaal) maar blijft lager dan die van België (0,7 %). Het inflatieverschil ten nadele van België vloeit voort uit de hogere inflatie voor diensten, bewerkte en niet-bewerkte levensmiddelen. De onderliggende inflatie nam in de buurlanden lichtjes toe tot gemiddeld 0,8 % in het tweede kwartaal 2015 (0,7 % in het voorgaande kwartaal). In België nam ze echter af (van 1,6 % in het voorgaande kwartaal naar 1,4 % in de beschouwde periode), maar ze bleef hoger dan in de buurlanden.
4. In het tweede kwartaal 2015 was de inflatie voor energieproducten nog steeds negatief, maar in mindere mate dan in het voorgaande kwartaal (gemiddeld -6,3 % tegenover -14,0 % in het eerste kwartaal 2015). Voor motorbrandstoffen en huisbrandolie was de prijsdaling op jaarbasis minder uitgesproken, met respectievelijk -9,6 % en -19,1 % (tegenover respectievelijk -14,7 % en -27,3 % in het eerste kwartaal 2015) als gevolg van de stijging van de gemiddelde olieprijs tussen het eerste en tweede kwartaal 2015 (+16,8 %, in euro). De consumptieprijzen voor elektriciteit op jaarbasis zijn dit kwartaal met gemiddeld 7,2 % gestegen (tegenover een negatief inflatiecijfer van 7,9 % in het voorgaande kwartaal). Deze versnelling van de inflatie is voornamelijk het gevolg van een basiseffect (de btw-verlaging van 21 % naar 6 % vanaf april 2014 heeft geen dalend effect meer op de inflatie van elektriciteit sinds april 2015). Bovendien lag de verkoopprijs van de energiecomponent en van de nettarieven het afgelopen kwartaal respectievelijk 2,7 % en 8,7 % hoger dan in de overeenstemmende periode in 2014. Voor aardgas moest de consument 5,9 % minder betalen dan in dezelfde periode vorig jaar (tegenover een inflatiecijfer van -8,9 % in het voorgaande kwartaal), voornamelijk als gevolg van de daling van de kost van de energiecomponent (-8,4 %), samen met de daling van de distributietarieven (-1,6 %).
5. Net als in België zijn de energieprijzen op jaarbasis verder gedaald in de voornaamste buurlanden (-4,4 % tegenover -6,4 % in het voorgaande kwartaal), zij het minder uitgesproken dan in ons land. Het inflatieverschil voor deze productgroep was dus opnieuw in het voordeel van België, vooral omwille van de sterke bijdrage van de prijzen voor motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen en, in mindere mate, van de prijzen voor gas. Het prijsstijgingstempo voor elektriciteit vertraagde gemiddeld in de buurlanden tot +1,0 % (tegenover +1,5 % in het voorgaande kwartaal) en de inflatie lag dit kwartaal lager dan in België. Wat de prijsniveaus betreft, tonen de cijfers van de CREG aan dat de Belgische consument in het tweede kwartaal 2015 respectievelijk 14,4 % en 10,2 % minder moest betalen voor de totale factuur voor elektriciteit en aardgas (totaal voor alle componenten, inclusief nettarieven, btw en taksen) dan gemiddeld in de buurlanden. De prijsverschillen tussen de landen afzonderlijk blijven echter aanzienlijk.

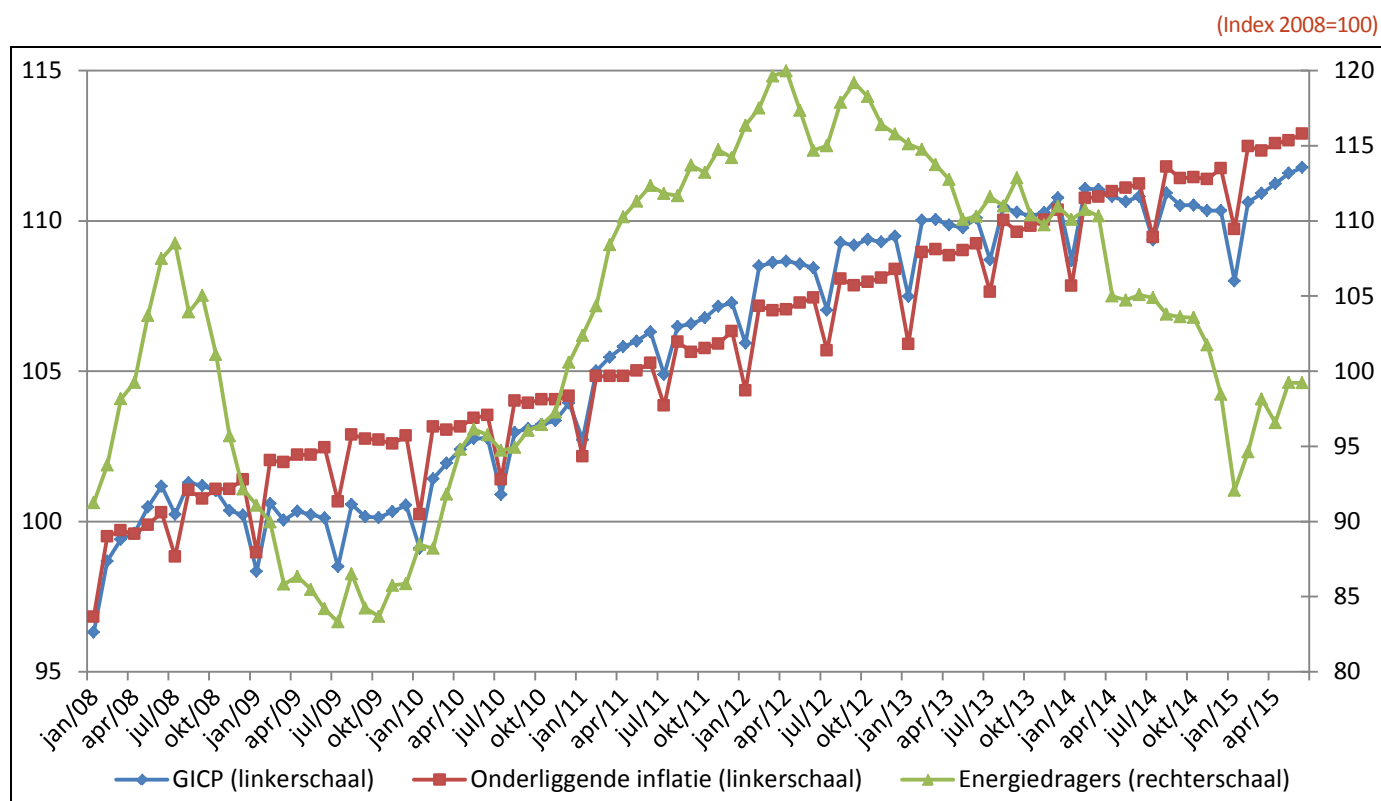
6. In het tweede kwartaal 2015 vielen de prijzen voor voedingsgrondstoffen (uitgedrukt in euro) terug met gemiddeld 10,5 % op jaarbasis. Bewerkte levensmiddelen (inclusief tabak) kostten echter 1,2 % meer in de winkel. De inflatie voor deze productgroep is vrij stabiel gebleven sinds het laatste kwartaal 2014. Vooral het prijsstijgingstempo voor niet-alcoholische dranken (van 2,1 % naar 2,9 % tussen het eerste en tweede kwartaal 2015) nam toe. De inflatie daalde daarentegen onder meer voor suiker, jam en chocolade (van 1,8 % naar 0,6 %) en zuivelproducten (van -1,3 % naar -3,0 %). In de voornaamste buurlanden kwam de inflatie voor bewerkte levensmiddelen gemiddeld uit op 0,5 % (tegenover 0,4 % in het voorgaande kwartaal) en bleef ze dus lager dan in België. Vooral tabak (met een inflatiecijfer van +4,8 % in België tegenover gemiddeld +2,5 % in de buurlanden) heeft significant bijgedragen tot het inflatieverschil ten nadele van België.
7. Na vier negatieve kwartalen op rij werd de inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen het afgelopen kwartaal opnieuw positief (2,4 %), voornamelijk als gevolg van de prijsstijging voor fruit en groenten. In het tweede kwartaal 2015 betaalde de consument op jaarbasis namelijk 5,4 % meer voor fruit en 8,0 % meer voor groenten. In de voornaamste buurlanden was de inflatie voor deze productgroep ook positief met gemiddeld 1,9 %.
8. Het prijsstijgingstempo voor diensten is in het tweede kwartaal 2015 stabiel gebleven en kwam net als in het eerste kwartaal 2015 uit op 2,4 %. Deze stabilisatie is voornamelijk het gevolg van een versnelling van de inflatie voor de productcategorieën reizen (van 0,0 % naar 2,7 %) en communicatie (van -1,2 % naar -0,7 %). Deze versnelling werd onder meer gecompenseerd door een vertraging van de inflatie voor huisvestingsdiensten (van 3,3 % naar 2,7 %). Mede door hun grote gewicht in de consumptiekorf (40,8 %) leverden diensten de grootste bijdrage tot de totale inflatie in België (0,9 procentpunt). In de voornaamste buurlanden was de inflatie voor diensten het afgelopen kwartaal ook stabiel (gemiddeld 1,3 %) en bleef ze bijgevolg op een lager niveau dan in België.
9. In het tweede kwartaal 2015 bedroeg de inflatie voor niet-energetische industriële goederen gemiddeld 0,2 % (tegenover 0,5 % in het eerste kwartaal 2015), onder meer door de vertraging van het prijsstijgingstempo voor kleding op jaarbasis. In de voornaamste buurlanden nam de inflatie echter toe: van -0,3 % in het voorgaande kwartaal naar gemiddeld 0,2 % het afgelopen kwartaal, hetzelfde niveau als in België.
10. Wat het verloop van de vastgoedprijzen betreft op lange termijn, blijkt dat de nominale Belgische vastgoedprijzen tussen het eerste kwartaal 2005 en het laatste kwartaal 2014 met gemiddeld 53 % zijn toegenomen. In Frankrijk en Duitsland gingen de vastgoedprijzen ook naar omhoog met respectievelijk 18,6 % en 24,3 % tussen het eerste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2015, terwijl Nederland een daling liet optekenen (-5,9 %). Op basis van de indicatoren price-to-income en price-to-rent kende de Belgische vastgoedmarkt een overwaardering van respectievelijk 48,4 % en 54,1 % in het vierde kwartaal 2014 (laatst beschikbare gegevens). Op basis van de vergelijking tussen de price-to-rent ratio en de evolutie van de reële rente zou de overwaardering van de Belgische vastgoedmarkt in het beschouwde kwartaal 11,2 % bedragen, tegenover een overwaardering van 10,6 % op basis van de interest-adjusted affordability ratio. Uit de schattingen van het Prijzenobservatorium ten slotte blijkt dat de Belgische vastgoedmarkt in het vierde kwartaal 2014 correct gewaardeerd zou zijn. Geen enkele van de vijf indicatoren is echter perfect.

I Inflatie in het tweede kwartaal 2015^{1 2}

I.1. Totale inflatie in België

In juni 2015 kwam het gemiddelde consumptieprijspeil, gemeten aan de hand van het GICP (basisjaar 2008=100), uit op 111,8, een iets hoger niveau dan in maart. De index van de onderliggende inflatie, die geen rekening houdt met het prijsverloop van niet-bewerkte levensmiddelen en energiedragers, steeg ook tot 112,9. Na een daling in januari 2015 gingen de consumptieprijzen voor energiedragers opnieuw naar omhoog, voornamelijk als gevolg van de prijsstijging voor olieproducten (motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen).

Grafiek 1: Recent verloop van het GICP, de onderliggende inflatie-index en de consumptieprijzen voor energiedragers

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

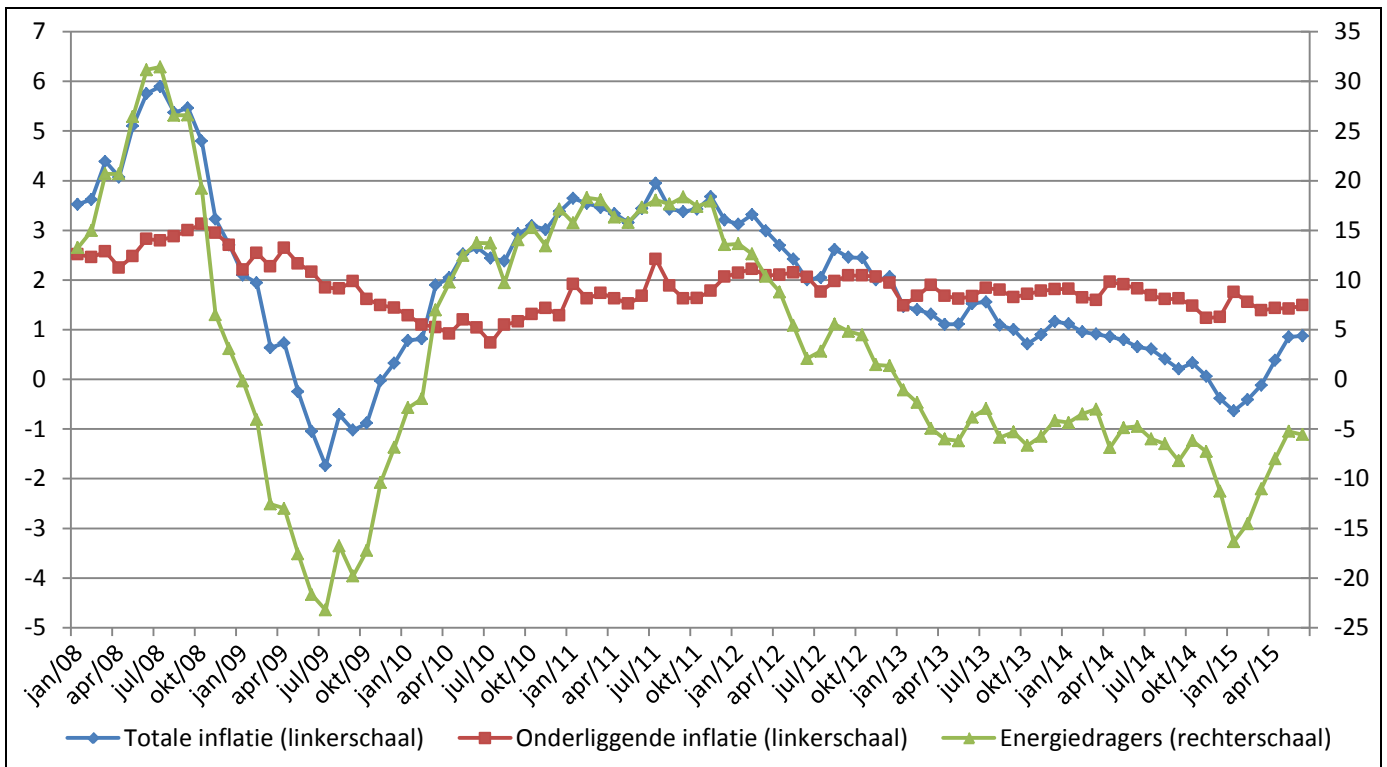
In het tweede kwartaal 2015 werd de totale inflatie opnieuw positief met gemiddeld 0,7 % (tegenover -0,4 % in het voorgaande kwartaal). De versnelling van de inflatie tussen de eerste twee kwartalen van 2015 valt hoofdzakelijk te verklaren door een minder negatief inflatiecijfer voor energiedragers en door de inflatiestijging voor niet-bewerkte levensmiddelen.

¹ De gemiddelde inflatie voor een kwartaal wordt berekend als de procentuele variatie van het rekenkundige gemiddelde van de indexcijfers van het betrokken kwartaal ten opzichte van het rekenkundige gemiddelde van de indexcijfers van het overeenstemmende kwartaal van het voorgaande jaar.

² Omwille van de vergelijkbaarheid met de evoluties in andere Europese landen gebeurt de analyse op grond van het geharmoniseerd indexcijfer der consumptieprijzen (GICP).

Grafiek 2: Recent verloop van de totale inflatie, de onderliggende inflatie en de consumptieprijzen voor energiedragers

(Veranderingspercentage ten opzichte van de overeenstemmende maand van het voorgaande jaar)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Voor de vijf grote productgroepen van het GICP kunnen de volgende prijsbewegingen tussen het tweede kwartaal 2014 en dat van 2015 vastgesteld worden:

- In het tweede kwartaal 2015 waren energiedragers op jaarbasis 6,3 % goedkoper (tegenover -14,0 % in het eerste kwartaal 2015). De minder uitgesproken prijsdaling op jaarbasis voor energieproducten vloeit voornamelijk het gevolg van de toegenomen inflatie voor elektriciteit als gevolg van een basiseffect (de btw-verlaging op elektriciteit van 21 % naar 6 % in april 2014 heeft geen dalend effect meer op de inflatie van de elektriciteitsfactuur), maar ook in mindere mate van de prijsstijging voor olieproducten tussen de eerste twee kwartalen van 2015. De negatieve bijdrage van deze productgroep tot de totale inflatie is dit kwartaal afgenomen en kwam uit op -0,6 procentpunt.
- De inflatie voor diensten bleef stabiel en bedroeg 2,4 % in het eerste en tweede kwartaal 2015. Deze productgroep leverde de belangrijkste bijdrage tot de totale inflatie (0,9 procentpunt), mede door het grote gewicht in de consumptiekorf (40,8 %).
- Ten opzichte van een jaar geleden moest de consument dit kwartaal gemiddeld 1,2 % meer betalen voor bewerkte levensmiddelen (tegenover 1,3 % in het voorgaande kwartaal). Deze producten leverden een positieve bijdrage van 0,2 procentpunt tot de totale inflatie.
- De inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen nam dit kwartaal toe: van -0,9 % in het eerste kwartaal 2015 naar 2,4 % in het tweede kwartaal 2015. Deze toename wordt voornamelijk gedreven door hogere prijzen voor fruit en groenten op jaarbasis. Niet-bewerkte levensmiddelen, die een beperkt gewicht hebben in de consumptiekorf (7,6 %), leverden dus een positieve bijdrage van 0,2 procentpunt tot de totale inflatie.
- De inflatie voor niet-energetische industriële goederen vertraagde in het tweede kwartaal 2015 tot gemiddeld 0,2 % (tegenover 0,5 % in het eerste kwartaal). Deze productgroep droeg 0,1 procentpunt bij tot de totale inflatie.

De daling van de inflatie voor niet-energetische industriële goederen en, in mindere mate, voor bewerkte levensmiddelen leidde tot een vertraging van de onderliggende inflatie, die dit kwartaal gemiddeld 1,4 % bedroeg (tegenover 1,6 % in het voorgaande kwartaal). Vanaf april 2015 wordt de afgevlakte gezondheidsindex (het viermaandelijks voortschrijdend gemiddelde van de gezondheidsindex³) geblokkeerd op het niveau van maart 2015, namelijk 100,66 (index 2013=100). Deze blokkering zal in stand worden gehouden totdat de afgevlakte gezondheidsindex wordt overschreden door het rekenkundige gemiddelde van de gezondheidsindexen van de vier laatste maanden, vermenigvuldigd met factor 0,98 (de referentie-index genaamd)⁴. De spilindex voor het openbaar ambt en de sociale uitkeringen, die 101,02 bedraagt, werd dus niet overschreden⁵.

Tabel 1: Recent verloop van de inflatie voor het geharmoniseerde indexcijfer der consumptieprijzen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 - II			Gewicht ¹
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni	
Energiedragers	6,0	-4,6	-6,0	-5,5	-6,9	-8,2	-14,0	-6,3	-8,0	-5,2	-5,6	11,0
Bewerkte levensmiddelen	3,1	3,2	2,2	2,8	2,4	1,2	1,3	1,2	1,2	1,1	1,3	13,1
Niet-bewerkte levensmiddelen ^a	3,4	4,4	-1,3	-1,8	-1,9	-2,1	-0,9	2,4	1,1	3,0	3,0	7,6
Diensten	2,5	1,9	2,3	2,5	2,2	2,1	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4	40,8
Niet-energetische industriële goederen	0,9	0,8	0,5	0,6	0,4	0,2	0,5	0,2	0,3	0,2	0,3	27,4
p.m. Onderliggende inflatie ^b	2,1	1,7	1,6	1,9	1,6	1,3	1,6	1,4	1,4	1,4	1,5	81,3
p.m. Gezondheidsindex ^c	2,7	1,2	0,4	0,4	0,1	0,0	0,0	0,8	0,7	0,9	1,0	92,8
Totale inflatie	2,6	1,2	0,5	0,8	0,4	0,0	-0,4	0,7	0,4	0,8	0,9	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

^a Fruit, groenten, vlees en vis. ^b Gemeten aan de hand van het GICP, zonder niet-bewerkte levensmiddelen en energiedragers.

^c Nationale consumptieprijsindex, zonder tabak, alcoholhoudende dranken, benzine en diesel.

¹ p.m. Gewicht in 2015 (in %)

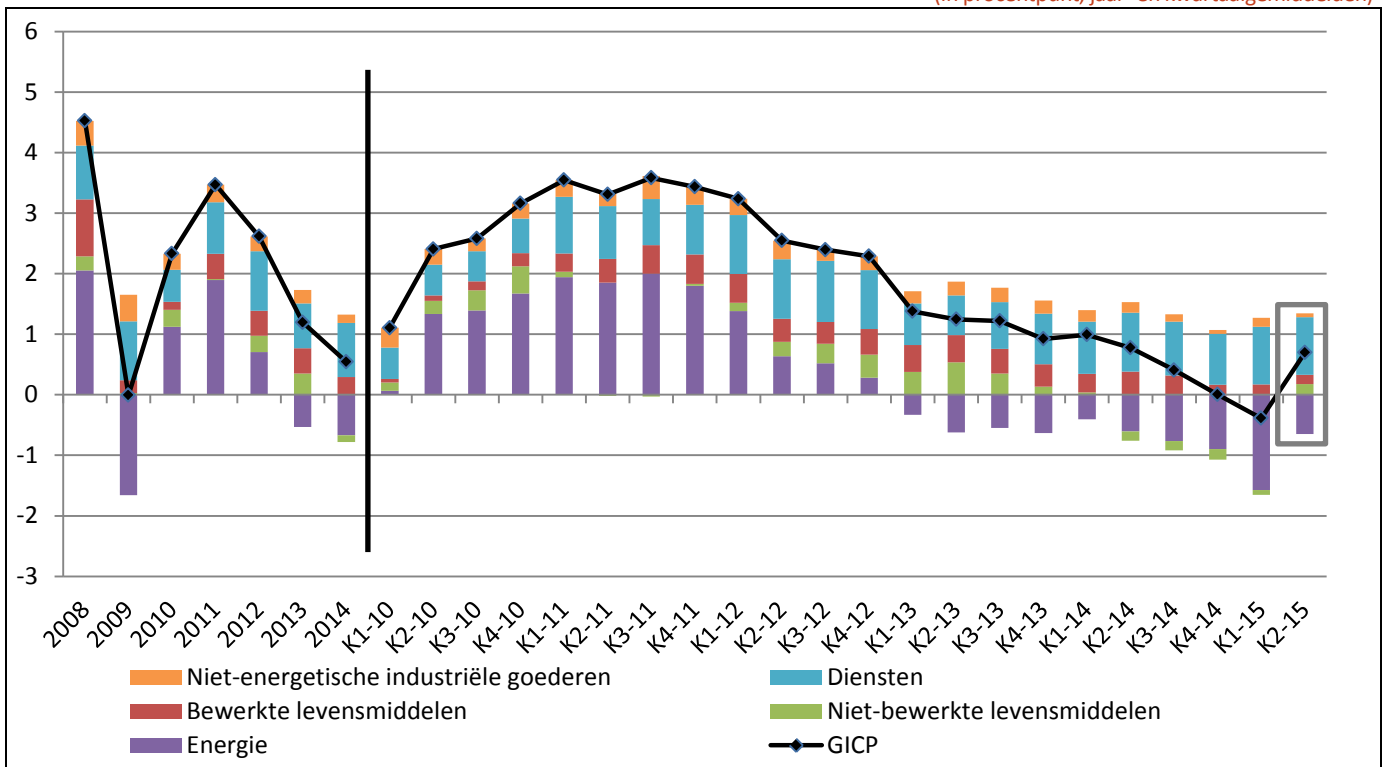
³ De gezondheidsindex wordt berekend op basis van de nationale consumptieprijsindex (NCPI) waarvan de methode op verschillende punten, onder meer het gewichtenschema, verschilt van die van het GICP.

⁴ Wet van 23 april 2015 tot verbetering van de werkgelegenheid (Belgisch Staatsblad van 27 april 2015)

⁵ In de meest recente inflatievooruitzichten (07/07/2015) gaat het Federaal Planbureau ervan uit dat de volgende overschrijding van de spilindex niet zal plaatsvinden in 2015 of 2016.

Grafiek 3: Bijdrage tot de totale inflatie

(In procentpunt, jaar- en kwartaalgemiddelden)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

I.2 Totale inflatie in de voornaamste buurlanden

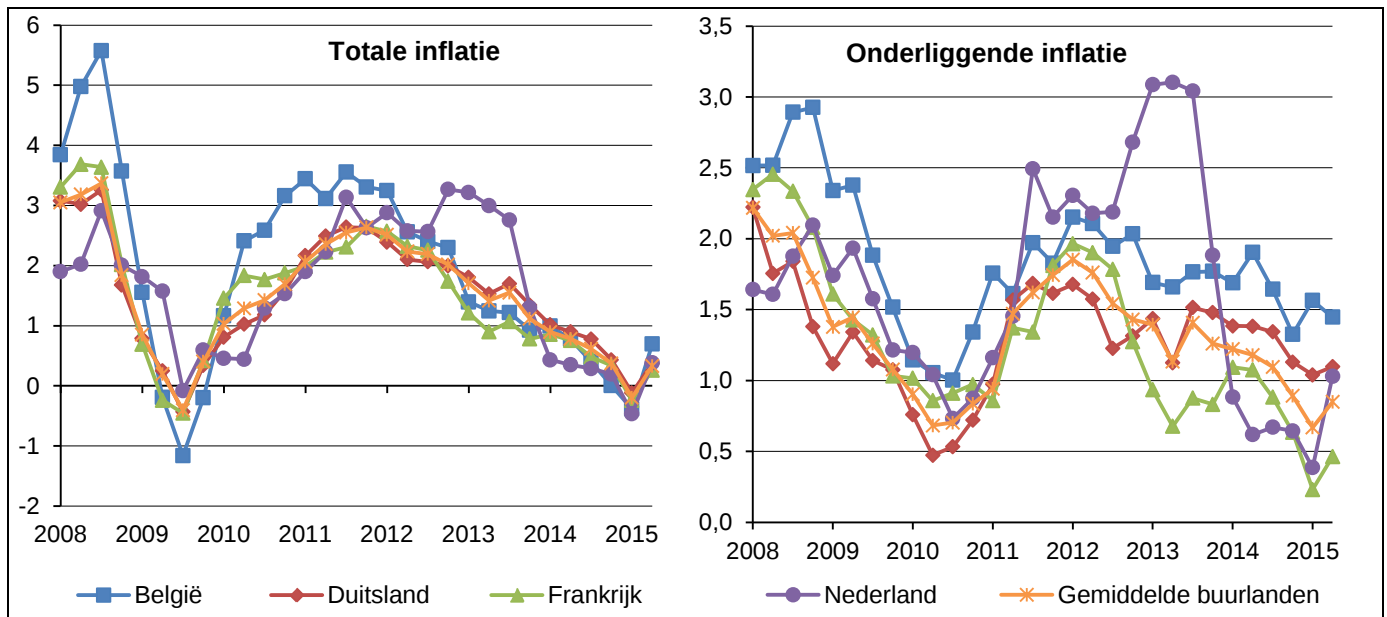
Na een licht negatieve totale inflatie het vorige kwartaal, namen de prijzen op jaarbasis in de buurlanden in het tweede kwartaal 2015, net als in België, opnieuw toe. Met een gemiddeld inflatiecijfer van 0,3 %⁶ (tegenover -0,2 % in het vorige kwartaal) zijn de prijzen op jaarbasis echter minder sterk gestegen in de buurlanden dan in België (0,7 %). Het inflatieverschil was dit kwartaal dus ten nadele van België, wat sinds het eerste kwartaal 2014 niet meer het geval was. In Duitsland en Nederland bedroeg de inflatie 0,4 % (respectievelijk -0,1 % en -0,5 % in het vorige kwartaal) en in Frankrijk 0,3 % (-0,2 % in het vorige kwartaal). Het afgelopen kwartaal lag de totale inflatie op basis van ongewijzigde indirecte belastingen in de buurlanden gemiddeld lager (0,1 %) dan in België (0,7 %)⁷.

⁶ Het gemiddelde van de buurlanden is gewogen met de gewichten van elk land in 2015 die door Eurostat worden gepubliceerd (relatieve aandeel van de gezinsconsumptie).

⁷ Op basis van het GICP tegen constante btw- en accijnstarieven, dat door de Algemene Directie Statistiek wordt berekend en door Eurostat wordt gepubliceerd, zou de totale inflatie in Frankrijk 0,0 % hebben bereikt in het tweede kwartaal 2015 (in plaats van 0,3 % nu), en 0,2 % in Nederland (in plaats van 0,4 %). De inflatie in België en Duitsland zou niet zijn gewijzigd (respectievelijk 0,7 % en 0,4 %). In Frankrijk laten vooral de energieproducten een verschil tussen de inflatie bij ongewijzigde indirecte belastingen en de reële inflatie optekenen. In Nederland gaat het om energie, bewerkte levensmiddelen en niet-energetische industriële goederen.

Grafiek 4: Kwartaalevolutie van de totale inflatie en van de onderliggende inflatie in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingspercentage)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

De onderliggende inflatie nam in de buurlanden lichtjes toe (gemiddeld 0,8 % in het tweede kwartaal 2015 tegenover 0,7 % in het voorgaande kwartaal). In België nam ze echter af: van 1,6 % in het eerste kwartaal 2015 naar 1,4 % in het tweede kwartaal. Bijgevolg nam het verschil in onderliggende inflatie met België dit kwartaal af en bedroeg het 0,6 procentpunt ten nadele van ons land (tegenover 0,9 procentpunt in het voorgaande kwartaal). In alle buurlanden kwam de onderliggende inflatie dit kwartaal hoger uit. In Duitsland steeg ze van 1,0 % tot 1,1 %, in Nederland van 0,4 % tot 1,0 % en in Frankrijk van 0,2 % tot 0,5 %⁸.

Tabel 2: Inflatie voor het GICP en zijn productgroepen in België en in de voornaamste buurlanden in het tweede kwartaal 2015

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2015 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Energie	-6,3	-4,4	-5,5	-2,7	-4,0	11,0	10,7
Bewerkte levensmiddelen	1,2	0,5	1,2	-0,6	1,2	13,1	11,8
Niet-bewerkte levensmiddelen	2,4	1,9	2,5	1,8	0,0	7,6	6,2
Diensten	2,4	1,3	1,3	1,2	2,2	40,8	44,6
Niet-energetische industriële goederen	0,2	0,2	0,8	-0,2	-0,8	27,4	26,6
Onderliggende inflatie	1,4	0,8	1,1	0,5	1,0	81,3	83,1
GICP	0,7	0,3	0,4	0,3	0,4	100,0	100,0

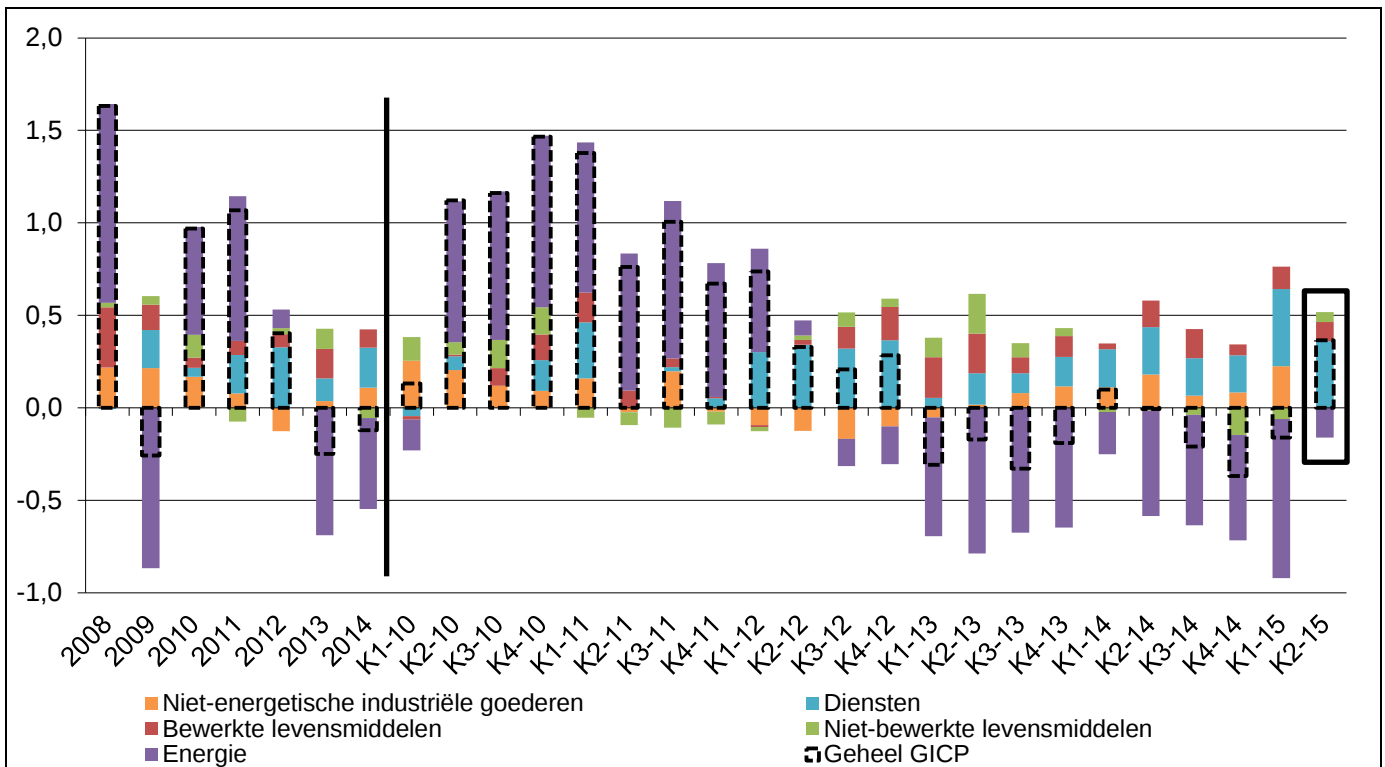
Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Voor het eerst sinds begin 2014 was het verschil in totale inflatie tussen België en de buurlanden dit kwartaal dus ten nadele van ons land, namelijk 0,4 procentpunt. Alleen energieproducten leverden een bijdrage tot het inflatieverschil ten voordele van ons land. Deze invloed was echter minder in vergelijking met het vorige kwartaal (0,2 procentpunt, tegenover 0,9 procentpunt in het eerste kwartaal 2015), voornamelijk als gevolg van een basiseffect dat verbonden is met de btw-daling van 21 naar 6 % in april 2014. Voor alle andere productgroepen heeft België een hogere inflatie, behalve voor niet-energetische industriële goederen waar de Belgische inflatie gemiddeld identiek is aan de inflatie in de buurlanden. De overige productgroepen leverden dus allen een nadelige bijdrage tot het inflatieverschil, namelijk 0,4 procentpunt voor diensten en 0,1 procentpunt voor bewerkte en niet-bewerkte levensmiddelen.

⁸ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de onderliggende inflatie in Nederland 0,9 % hebben bedragen (in plaats van 1,0 % nu). De onderliggende inflatie in België, Duitsland en Frankrijk zou niet zijn gewijzigd (1,4 % voor België, 1,1 % voor Duitsland en 0,5 % voor Frankrijk). In dit kwartaal lag de onderliggende inflatie op basis van ongewijzigde indirecte belastingen in België hoger dan in de buurlanden (1,4 % tegenover gemiddeld 0,7 %).

Grafiek 5: Bijdrage van elke component van het GICP aan het inflatieverschil tussen België en de voornaamste buurlanden

(In procentpunt)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

II Inflatie voor energie in het tweede kwartaal 2015

II.1 Inflatie voor energie in België

In het tweede kwartaal 2015 was de inflatie voor energieproducten nog steeds negatief, zij het minder uitgesproken dan in het vorige kwartaal (gemiddeld -6,3 % tegenover -14,0 % in het eerste kwartaal 2015). Deze meer gematigde daling op jaarbasis van de consumptieprijzen voor energieproducten in het tweede kwartaal 2015 is bijna volledig te verklaren door de stijging van de inflatie voor elektriciteit als gevolg van een basiseffect (de btw-verlaging op elektriciteit van 21 % naar 6 % sinds april 2014 heeft geen dalend effect meer op de inflatie van de elektriciteitsfactuur sinds april 2015). De stijging van de prijzen van vloeibare brandstoffen (stookolie) en van motorbrandstoffen tussen het eerste en het tweede kwartaal 2015 heeft ook een rol gespeeld. De Brent olie prijs is namelijk sterk ineengezakt vanaf de tweede helft van vorig jaar, waarna deze sinds begin 2015 terug is beginnen aantrekken.

Dit kwartaal bedroeg de bijdrage tot de totale inflatie van deze productgroep -0,6 procentpunt op een totale inflatie van 0,7 % (tegenover een bijdrage van -1,6 procentpunt op een inflatie van -0,4 % in het eerste kwartaal 2015). Deze negatieve bijdrage is hoofdzakelijk te verklaren door de belangrijke prijsdaling op jaarbasis van aardolieproducten (vloeibare brandstoffen en motorbrandstoffen) en, in mindere mate, van de daling van de gasprijs.

Tabel 3: Recent verloop van de consumptieprijzen voor energiedragers

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 - II			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni		
Elektriciteit	1,9	-0,9	-9,6	-14,3	-12,4	-10,8	-7,9	7,2	5,1	7,7	8,9	1,5	21,8
Vaste brandstoffen	3,9	3,4	0,9	1,1	0,6	-0,3	0,5	0,8	1,1	0,7	0,6	0,0	1,0
Gas	8,0	-8,5	-5,6	-5,1	-9,7	-4,9	-8,9	-5,9	-7,1	-6,1	-4,6	-1,1	19,8
Vloeibare brandstoffen	10,1	-5,9	-7,1	-1,8	-5,4	-14,2	-27,3	-19,1	-21,8	-16,8	-18,8	-2,8	19,4
Brandstoffen voor wegvervoer	6,5	-4,6	-3,7	-1,3	-2,4	-6,3	-14,7	-9,6	-10,8	-8,4	-9,4	-3,9	37,9
Energie	6,0	-4,6	-6,0	-5,5	-6,9	-8,2	-14,0	-6,3	-8,0	-5,2	-5,6	-6,3	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het tweede kwartaal 2015 (in procentpunt), ² p.m. Gewicht in 2015 (in %)

De evolutie van de olieprijsen op de internationale markten bepaalt grotendeels de consumptieprijzen van stookolie en motorbrandstoffen. De prijzen voor elektriciteit en gas zijn expliciet losgekoppeld van de olieprijs⁹.

Nadat de olieprijs gedurende drie opeenvolgende kwartalen teruggevallen was en begin 2015 zijn laagste peil sinds begin 2009 bereikt had, is de olieprijs in USD opnieuw gestegen in het tweede kwartaal 2015 (+15,0 % vergeleken met het eerste kwartaal 2015) en bedroeg dit kwartaal gemiddeld 62,1 USD/vat. Vergeleken met een jaar voordien blijft de gemiddelde prijs van een vat Brentolie neerwaarts gericht in het tweede kwartaal 2015 (-43,3 %). De waardevermindering van de euro ten opzichte van de dollar (-20,3 % in vergelijking met het tweede kwartaal 2014) milderde wel de daling van de in euro uitgedrukte olieprijs. De olieprijs daalde met 29,8 % op jaarbasis tot 56,1 euro/vat in het tweede kwartaal 2015.

De stijging van de olieprijs tussen het eerste en het tweede kwartaal 2015 laat zich grotendeels verklaren door de verwachte groeifname van de olieproductie in de Verenigde Staten als gevolg van de terugval van de oliebooringen. De vraag naar olie in 2015 blijft echter staande, ondersteund door het wereldwijd economisch herstel.^{10 11}

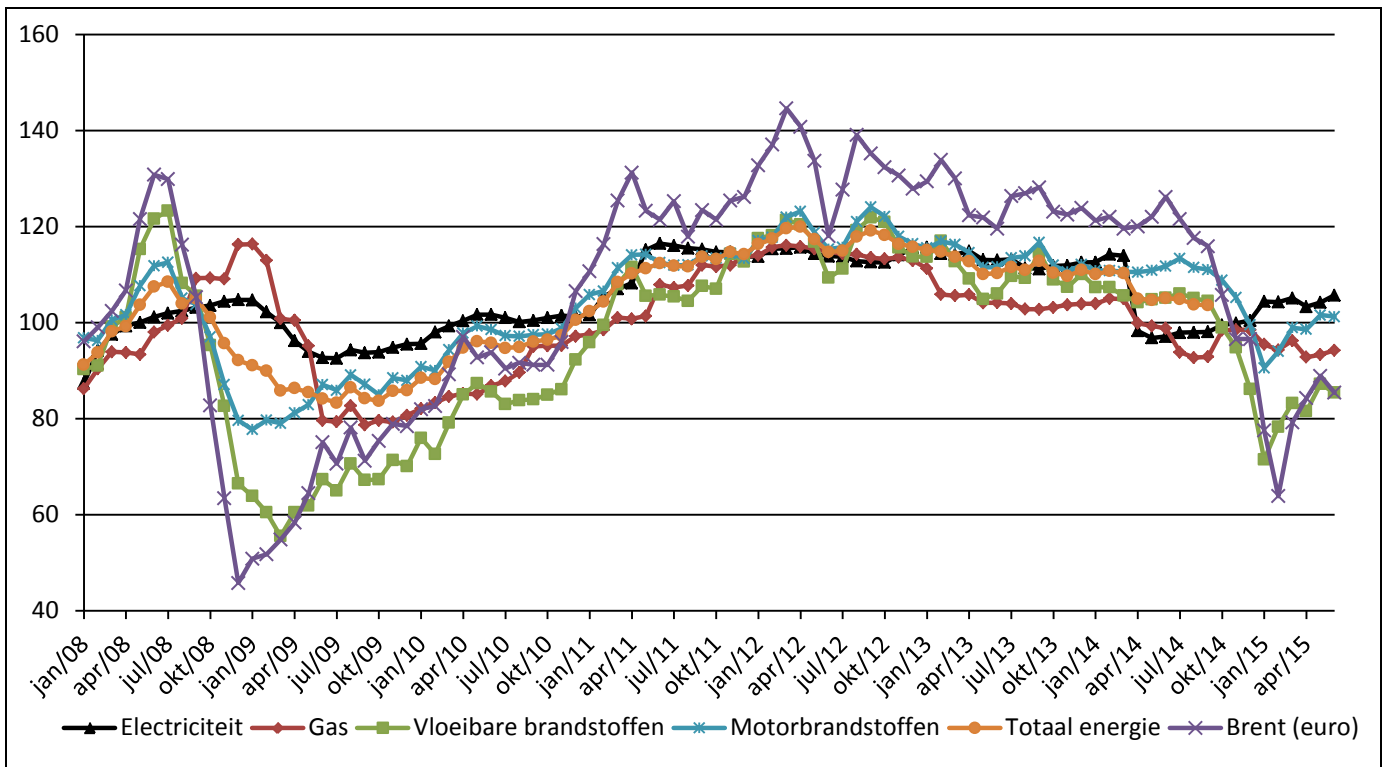
⁹ Zoals aangegeven in onze voorgaande rapporten nam de regering op 21 december 2012 twee koninklijke besluiten aan (Belgisch Staatsblad van 15 januari 2013) waarbij de exhaustieve lijst is vastgelegd van de erkende criteria voor het indexeren van de elektriciteits- en gasprijzen door de leveranciers. Deze criteria moeten ervoor zorgen dat de indexeringsparameters de reële kosten van de energieleveranciers beter weerspiegelen.

¹⁰ Insee, [Prix du pétrole et des matières premières importées](#).

¹¹ International Energy Agency, [IEA releases Oil Market Report for April, May and June 2015](#).

Grafiek 6: Consumptieprijzen voor energiedragers

(Index 2008=100)

Bronnen: Insee¹², EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Als gevolg van de stijging van de gemiddelde olieprijs tussen het eerste en tweede kwartaal 2015 ondergingen motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen (stookolie) dit kwartaal een minder uitgesproken prijsdaling op jaarbasis dan in het vorige kwartaal, de daling bedroeg respectievelijk -9,6 % en -19,1 % gemiddeld (tegenover een inflatie van -14,7 % en -27,3 % in het eerste kwartaal 2015). Meer in detail bekeken bereikte de gemiddelde maximumprijs voor diesel 1,29 euro/liter (inclusief btw) in het tweede kwartaal 2015, een daling van 15 cent ten opzichte van dezelfde periode in 2014. De gemiddelde maximumprijs van benzine (super 95) bedroeg dit kwartaal 1,52 euro/liter (inclusief btw), 13 eurocent minder dan een jaar eerder. De gemiddelde maximumprijs voor stookolie (minder dan 2000 l) kwam uit op 0,67 euro/liter (inclusief btw) in het tweede kwartaal 2015, 16 cent minder dan een jaar tevoren.

De consumptieprijzen voor elektriciteit en gas worden voornamelijk bepaald door de kost van de energiecomponent en de nettarieven (distributie en transport). Ook diverse belastingen en taksen hebben een niet te verwaarlozen invloed op deze prijsevoluties (bijvoorbeeld de btw-daling voor elektriciteit sinds april 2014).¹³

Zoals in de vorige rapporten al werd uitgelegd, keurt de CREG sinds exploitatiejaar 2008 de transporttarieven voor elektriciteit en gas goed voor vier jaar.¹⁴ De transporttarieven voor elektriciteit werden echter aangepast in de meerjarige periode (2012-2015). Ze werden op 1 januari 2015 opgetrokken naar aanleiding van de wijziging door de CREG van

¹² De evolutie van de oliekoers is gebaseerd op de gegevens gepubliceerd door Insee, "[International prices of imported raw materials - Brent crude oil \(London\) - Prices in euros per barrel](#)".

¹³ De gewichten van de verschillende componenten verschillen sterk tussen een elektriciteits- en een gasfactuur. Ze kunnen ook sterk verschillen naargelang het type klant (consumptieprofiel en spanningsniveau van de aansluitingen), het distributiegebied, het gewest en de leverancier.

¹⁴ Ze mochten niettemin worden geïndexeerd en in een aantal gevallen in de loop van de periode worden aangepast (maar steeds na goedkeuring door de CREG).

het bedrag van de toeslag ter financiering van de (federale) groenestroomcertificaten.¹⁵ Sinds 1 maart 2015 is er ook een extra tarief in voege getreden als gevolg van de nieuwe openbare dienstverplichting, met de bedoeling te voorzien in de kosten van de strategische reserve¹⁶, die is ingevoerd om het risico op een elektriciteitstekort te verminderen.¹⁷ Anderzijds zijn sinds 1 januari 2015 de transporttarieven voor gas naar beneden aangepast.¹⁸

De CREG keurde sinds exploitatiejaar 2009 ook de distributietarieven goed voor vier jaar. Door een beslissing van de CREG werden de vierjaarlijkse tarieven voor de periode 2009-2012 verlengd tot eind 2014. In het kader van de zesde staatshervorming (bijzondere wet van 6 januari 2014) werd de regulering van de distributietarieven voor elektriciteit en gas op 1 juli 2014 overgeheveld naar de gewesten. Deze bevoegdheid wordt voortaan uitgeoefend door de VREG (Vlaams Gewest), de CWaPE (Waals Gewest) en BRUGEL (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) als gewestelijke regulerende overheden. De nieuwe distributietarieven voor elektriciteit en gas zijn sinds 1 januari 2015¹⁹ in voege getreden.²⁰

Op te merken valt dat in het kader van de programmawet van 19 december 2014 de federale regering besloten heeft het toepassingsgebied van de vennootschapsbelasting te wijzigen, zodat voortaan ook de intercommunales eraan zijn onderworpen. De meerderheid van de netbeheerders zijn intercommunales. De meeste betrokken netbeheerders hebben dus een aanvraag tot verhoging van hun distributietarieven ingediend om hun marges te behouden. Dit nieuwe "vennootschapsbelasting"-tarief werd in de eerste twee kwartalen van het jaar goedgekeurd door de verschillende gewestelijke regulatoren. In Brussel heeft de netbeheerder zijn distributietarieven aangepast op 1 maart 2015. In het Waals Gewest²¹ zijn de nieuwe tarieven sinds 1 juni 2015 van toepassing.²² De aanpassing is gepland op 1 augustus 2015 in het Vlaams Gewest.

¹⁵ Elia is er met name toe verplicht tegen een gewaarborgde minimumprijs de offshore-groenestroomcertificaten te kopen, die gebonden zijn aan energieverwekking door middel van offshore-windparken en die door de nationale regulator, de CREG, worden uitgereikt. Zie Ministerieel Besluit van 18/12/2014 tot het vastleggen van de toeslag die door de netbeheerder dient te worden toegepast ter compensatie van de reële nettokost voortvloeiend uit de verplichting tot aankoop en verkoop van groene certificaten in 2015.

¹⁶ De wet van 26 maart 2014 (Wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, B.S. 01/04/2014) voert de mogelijkheid voor de netbeheerder Elia in om, op vraag van de minister van Energie; voor een gegeven periode een "strategische reserve" aan te leggen. De bedoeling is de elektriciteitsbevoorrading in België tijdens de wintermaanden te verzekeren. Elia moet hiervoor op het einde van elk jaar een analyse uitvoeren met betrekking tot voorzieningsrisico's van het land voor de winter van het volgende jaar. Bij risico op een tekort moeten de centrales die wegens rendementsproblemen definitief of tijdelijk buiten werking werden gesteld beschikbaar blijven om deze strategische reserve aan te leggen.

¹⁷ Beslissing van de CREG van 29/01/2015 over "het voorstel van 25 november 2014 van ELIA SYSTEM OPERATOR NV tot aanpassing vanaf 1 januari 2015 van de tarieven voor openbare dienstverplichtingen en van toeslagen en heffingen – Strategische reserve".

¹⁸ Fluxys, de netbeheerder voor gas, heeft zijn tarieven naar beneden aangepast voornamelijk als gevolg van commerciële inspanningen en van een beter kostenbeheer in de laatste jaren. Zie gemeenschappelijk persbericht van CREG en Fluxys Belgium van 2 december 2014.

¹⁹ Vanaf 1 maart 2015 voor de netbeheerder ORES.

²⁰ In het Vlaams Gewest werden de distributietarieven door de VREG goedgekeurd voor de periode van 1 januari 2015 tot 31 december 2015. In het Waals Gewest werden de tarieven door de CWaPE goedgekeurd voor de regulatoire periode 2015-2016. In Brussel heeft regulator BRUGEL de nieuwe distributietarieven vastgelegd voor 5 jaar, van 2015 tot 2019, met de mogelijkheid tot indexering van die tarieven in de loop van de periode.

²¹ Er zijn nog geen nieuwe tarieven voor Gaselwest, dat nog altijd de distributietarieven van 2014 toepast. Door zijn statuut van niet-autonome regie valt de "Régie de Wavre" niet onder deze vennootschapsbelasting en blijft het dus onderworpen aan de rechtspersonenbelasting.

²² Op basis van de gegevens van BRUGEL, CWaPE en VREG wordt de omvang van die nieuwe extra kost voor de consument geschat op 13 euro op de jaarlijkse elektriciteitsrekening (bij een verbruik van 3.500 kWh) en iets meer dan 20 euro voor de jaarlijkse gasrekening (bij een verbruik van 23.260 kWh).

De verkoopprijs van de energiecomponent wordt door de leveranciers vrij bepaald sinds de energie- en gasmarkt werd vrijgemaakt. Sinds het invoeren van het zogenaamde vangnetmechanisme voor de variabele contracten zijn de energieleveranciers verplicht om elke wijziging in de prijsformules en elke tariefaanpassing vooraf bij de CREG ter controle in te dienen (wet van 8 januari 2012)²³. De indexering van de variabele contracten van elektriciteit en gas werd echter op 1 april 2015 toegelaten voor de prijzen van toepassing in het tweede kwartaal 2015.

Vergeleken met een jaar eerder versnelde de inflatie voor elektriciteit tot 7,2 % in het tweede kwartaal 2015, tegenover -7,9 % in het vorige kwartaal. Deze toename wordt grotendeels verklaard door een basiseffect. De prijs van elektriciteit is immers sterk gedaald sinds het tweede kwartaal 2014 als gevolg van de beslissing van de federale regering om vanaf april 2014 de btw-voet voor residentiële klanten te verlagen van 21 % tot 6 % op alle componenten van de elektriciteitsrekening. De toepassing van de verlaging van de btw-voet op 1 april 2014 leidde tot een sterke daling van de inflatie tussen het tweede kwartaal 2014 en het eerste kwartaal 2015. De impact van deze maatregel op de inflatie is daarentegen verdwenen sinds april 2015 met een stijging van de inflatie voor de elektriciteitsfactuur in dit kwartaal als gevolg.

Op basis van de indicator "gemiddelde Belgische elektriciteitsfactuur"²⁴ kan de evolutie van de verschillende componenten van de elektriciteitsprijs worden geëvalueerd, namelijk de energiecomponent, de nettarieven en de taksen en belastingen. In de totale elektriciteitsrekening heeft de energiecomponent in het tweede kwartaal 2015 een aandeel van 36,6 %, de netwerktarieven een van 55,5 %, de taksen en heffingen een van 2,6 %, en de btw een aandeel van 5,3 %. In de totale gasfactuur bedraagt het aandeel van deze componenten respectievelijk 55,2 %, 24,5 %, 3,2 % en 17,1 %.

De energiecomponent van de elektriciteitsprijs (inclusief de kosten voor groene energie en warmtekrachtkoppeling) liet een inflatie van gemiddeld 2,7 % optekenen (tegenover 4,8 % in het vorige kwartaal). De component kostte dus 7,7 cent/kWh (of 36,6 % van de totale elektriciteitsprijs voor een standaard consumptieprofiel) in het tweede kwartaal 2015. Deze inflatie laat zich hoofdzakelijk verklaren door de gemiddelde stijging van de energiecomponent van de vaste contracten. De dynamiek van de markt (substitutie-effect in het voordeel van goedkopere contracten) lijkt geen aanzienlijke invloed te hebben gehad op de gemiddelde kost van de energiecomponent. De kosten van de groenestroom- en warmtekrachtkoppelingsbijdrage, die goed zijn voor ongeveer 20,6 % van de energiecomponent (7,5 % van de totale elektriciteitsprijs), stegen met 10,7 % gemiddeld ten opzichte van een jaar tevoren²⁵.

De nettarieven (inclusief huur van de meter) bedroegen gemiddeld 11,7 cent/kWh in dit kwartaal. Ze maakten 55,5 % van de totale prijs voor elektriciteit uit. Het groeitempo op jaarbasis bedraagt 8,7 % dit kwartaal, een vergelijkbaar niveau als in het vorige kwartaal (8,6 %). De stijging van de transporttarieven voor elektriciteit (met een gewicht van 9,5 % in de totale prijs) op jaarbasis bereikte meer bepaald gemiddeld 1,2 % dit kwartaal, onder meer als gevolg van de wijziging door de CREG van het bedrag van de toeslag ter financiering van de (federale) groenestroomcertificaten, alsook door de toepassing van een tarief sinds 1 maart 2015 voor de nieuwe openbare dienstverplichting, ter financiering van de kosten voor de strategische reserve. De distributiekosten (met een gewicht van 44,6 % in de totale prijs) stegen met 10,0 % op jaarbasis, voornamelijk omwille van de invoering van nieuwe distributietarieven in januari 2015 en, in mindere mate, door de toepassing van het vennootschapsbelastingtarief (zie hierboven). Er zijn echter grote verschillen tussen de gewesten: gemiddeld -2,8 % op jaarbasis in het Brussels Gewest (ondanks de invoering van het nieuwe

²³ Die wet voert onder meer het vangnetmechanisme in, waarin die maatregelen vervat zijn en dat op 31 december 2014 ten einde moest lopen. Het KB van 19 december 2014 (houdende verlenging van het mechanisme ingevoerd door artikel 20bis van de wet van 29 april 1999, publicatie in het B.S. op 30/12/2014) schrijft echter de verlenging voor van het vangnetmechanisme gedurende drie jaar, tot en met 31 december 2017.

²⁴ De gebruikte methodologie voor het uitwerken van de indicator van de gemiddelde elektriciteitsfactuur voor de consument wordt uitgelegd in het [Jaarverslag 2001 van het Prijzenobservatorium](#).

²⁵ De Belgische consument betaalt op zijn elektriciteitsfactuur een bijdrage groene energie (in de drie gewesten) en een bijdrage warmtekrachtkoppeling (alleen in Vlaanderen). Die worden vrij bepaald door de elektriciteitsleveranciers en dienen om de aankoopkosten van verplichte groenestroomcertificaten te recupereren (quota vastgelegd per decreet). Voor meer informatie: FOD Economie, [Eerste kwartaalverslag 2015 van het Prijzenobservatorium](#).

vennootschapsbelastingtarief)²⁶, tegenover respectievelijk + 7,4 % en + 12,9 % in het Waals Gewest en het Vlaams Gewest. De aanvragen tot verhoging van de tarieven werden verantwoord door de investeringsinspanningen van de afgelopen jaren en door de verplichte aankoop van groenestroomcertificaten door de distributienetbeheerders in het Vlaams Gewest voor hun elektriciteitsleveringen van de laatste twee jaar.²⁷

De component taksen en extra kosten (exclusief btw)²⁸, met een aandeel van 2,6 % in de totale prijs, ging in het tweede kwartaal 2015 gemiddeld met 2,9 % omhoog tegenover een jaar tevoren, als gevolg van de invoering van de nieuwe bijdrage Energiefonds van het Vlaams Gewest sinds 1 januari.²⁹ Overigens was er sinds 1 april 2014 een tijdelijke btw-verlaging op elektriciteit van 21 % naar 6 %. Het is van belang te onderstrepen dat deze btw-daling geen dalend effect meer heeft op de inflatie van de elektriciteitsfactuur sinds dit kwartaal.

Daaruit blijkt dat de stijging op jaarbasis van de consumptieprijsen voor elektriciteit in het tweede kwartaal 2015 hoofdzakelijk te wijten is aan de verhoging van de nettarieven en, in mindere mate, aan de stijging van de energiecomponent.

In het tweede kwartaal 2015 bedroeg de totale jaarfactuur voor elektriciteit van een doorsnee huishouden (jaarlijks verbruik van 3.500 kWh aan enkelvoudig tarief) gemiddeld 742 euro, een stijging met 47 euro vergeleken met een jaar voordien³⁰.

²⁶ Zoals in het vorige verslag al werd uitgelegd heeft Brugel de nieuwe distributietarieven vastgelegd voor 5 jaar (van 2015 tot 2019), op basis van zijn eigen tarifieringsmethode, met de mogelijkheid tot indexering van die tarieven in de loop van de periode. Voor 2015 gaan de tarieven in dalende lijn wegens de sinds 2009 waargenomen structurele vermindering van de verbruikte hoeveelheden energie en als gevolg van de vermindering van de kosten voor de netbeheerder over de gehele periode. Deze distributietarieven zullen daarna geleidelijk stijgen in de volgende jaren. Zie persbericht van Brugel van 18 december 2014.

²⁷ In Vlaanderen zijn de distributienetbeheerders verplicht groenestroomcertificaten te kopen tegen een gegarandeerde minimumprijs. In Wallonië en Brussel geldt deze verplichting voor de beheerder van het transmissienet, Elia.

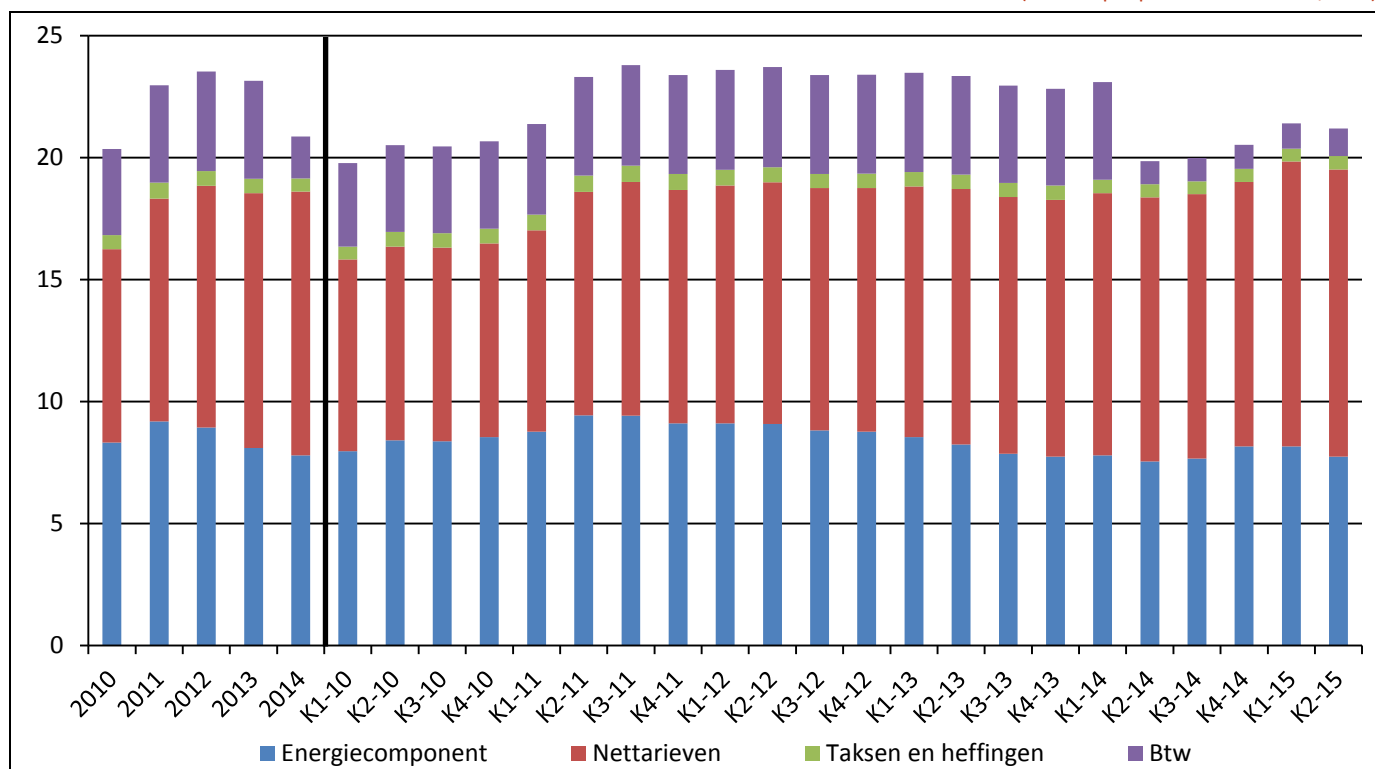
²⁸ Deze component omvat de energiebijdrage, de federale bijdrage, de retributie voor de aansluiting in het Waals Gewest, de bijdrage Energiefonds in het Vlaams Gewest en de toeslag voor de openbare dienstverplichtingen in Brussel.

²⁹ Deze bijdrage heeft onder meer als doel de werking van de VREG, de Vlaamse regulator van de elektriciteits- en gasmarkt te financieren. In het Waals Gewest draagt de retributie voor de aansluiting bij tot de financiering van het Energiefonds.

³⁰ De berekeningsmethode is gebaseerd op de verwervingsbenadering volgens de richtlijnen van Eurostat voor het GICP. Die benadering houdt rekening met een geschatte aankoopprijs (op jaarbasis) bij het ondertekenen van het contract. Die geschatte prijs is dus gebaseerd op een enkele waarde (de actuele waarde) van verschillende prijscomponenten die de energieleveranciers toepassen, in tegenstelling tot de betalingsbenadering, die rekening houdt met het gemiddelde van de maandprijzen van de 12 laatste maanden gewogen naargelang het maandelijkse consumptieniveau.

Grafiek 7: Indicator voor een gemiddelde elektriciteitsfactuur en zijn componenten

(Consumptieprofiel Dc1 - In cent/kWh)

Bronnen: Eigen berekeningen, VREG, CWAPE, BRUGEL, FOD Economie

Opm. 1: Op de elektriciteitsfactuur dekken de nettarieven de kosten voor het gebruik van de distributienetwerken en voor het transport.

Opm. 2: De hoeveelheid gratis elektriciteit die in het Vlaamse Gewest wordt toegekend, werd opgenomen in de energiecomponent. Deze steun zal worden afgeschaft vanaf 1 januari 2016.

Opm. 3: Sinds april 2014 is het btw-tarief gedaald van 21 % naar 6 %.

De daling van de consumptieprijs voor gas op jaarbasis is in het tweede kwartaal 2015 minder uitgesproken. De consument betaalde gemiddeld 5,9 % minder dan in dezelfde periode vorig jaar (tegenover een inflatie van -8,9 % in het vorige kwartaal).

De indicator "gemiddelde Belgische gasfactuur" toont dat de kost van de energiecomponent van de gasprijs (inclusief transportkosten) een negatieve inflatie van gemiddeld 8,4 % liet optekenen (tegenover -11,0 % in het vorige kwartaal). Deze component kostte 3,2 cent/kWh (of 55,2 % van de totale gasfactuur voor een standaard consumptieprofiel) tijdens de beschouwde periode. De daling van de kost van de energiecomponent wordt onder andere verklaard door de vermindering met 7,0 %³¹ van de transporttarieven van aardgas in januari 2015 (deze tarieven maken deel uit van de energiecomponent van gas, met een gewicht van 5,0 %³² binnen deze component). Deze daling werd volledig doorgerekend in de factuur van de consumenten. Naast deze vermindering van de transporttarieven is de daling van de kost van de "pure" energiecomponent van gas dit kwartaal (geschat op -8,5 %) veroorzaakt door de daling van de waarde van de indexeringsparameters van de variabele contracten, en door een gemiddelde daling van de vaste tarieven. De dynamiek van de markt (substitutie-effect in het voordeel van goedkopere contracten) lijkt geen aanzienlijke invloed te hebben gehad op de evolutie van de gemiddelde kost van de energiecomponent in het verslagkwartaal.

De nettarieven (distributie en metingen en tellingen) daalden gemiddeld met 1,6 % op jaarbasis in het tweede kwartaal 2015 als gevolg van de nieuwe tarieven die door de gewestelijke regulatoren werden goedgekeurd en sinds 1 januari 2015 gelden. Er zijn echter verschillen tussen de gewesten. De tarieven daalden gemiddeld op jaarbasis met respectie-

³¹ Zie gezamenlijk persbericht CREG-Ruxys Belgium van 2 december 2014

³² De evolutie van de transporttarieven voor aardgas en hun aandeel in de totale factuur werden geschat door middel van de gegevens gepubliceerd door Electrabel, Luminus, Essent, Eneco en Lampiris in hun maandelijks tarieffiches.

velijk 4,1 %³³ en 12,7 %³⁴ in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest. In het Waals Gewest werd er een stijging van 13,6 % genoteerd³⁵. Het aandeel van de distributiekosten in het totaalbedrag van de gasfactuur bedroeg in dit kwartaal gemiddeld 24,5 %, of 1,4 cent/kWh.

De component taksen en extra kosten (exclusief btw)³⁶ ging dit kwartaal op jaarbasis gemiddeld met 28,2 % omhoog. Vanwege het relatief beperkte gewicht van de taksen in de totaalfactuur voor gas (3,2 %) is de impact ervan echter gering.

In totaal blijkt dat de daling op jaarbasis van de consumptieprijzen van gas in het tweede kwartaal 2015 voornamelijk te wijten is aan de daling van de kost van de energiecomponent (inclusief de transportkosten) samen met de daling van de distributietarieven.

In het tweede kwartaal 2015 bedroeg de totale jaarlijkse gasfactuur van een doorsneehuishouden (jaarlijks verbruik van 23.260 kWh) gemiddeld 1.346 euro, een vermindering van 79 euro vergeleken met een jaar voordien³⁷.

³³ Net zoals voor elektriciteit gaan de distributietarieven voor aardgas in Brussel in 2015 in dalende lijn wegens de sinds 2009 waargenomen structurele vermindering van de verbruikte hoeveelheden energie en als gevolg van de vermindering van de kosten voor de distributiebeheerders over de gehele periode. Zie persbericht van Brugel van 18 december 2014.

³⁴ De daling van de distributietarieven voor gas in Vlaanderen in 2015 werd onder meer veroorzaakt door lagere werkelijke kosten dan de gebudgetteerde kosten en hogere ontvangsten door koude winters. Zie persbericht van Infrax van 19 december 2014.

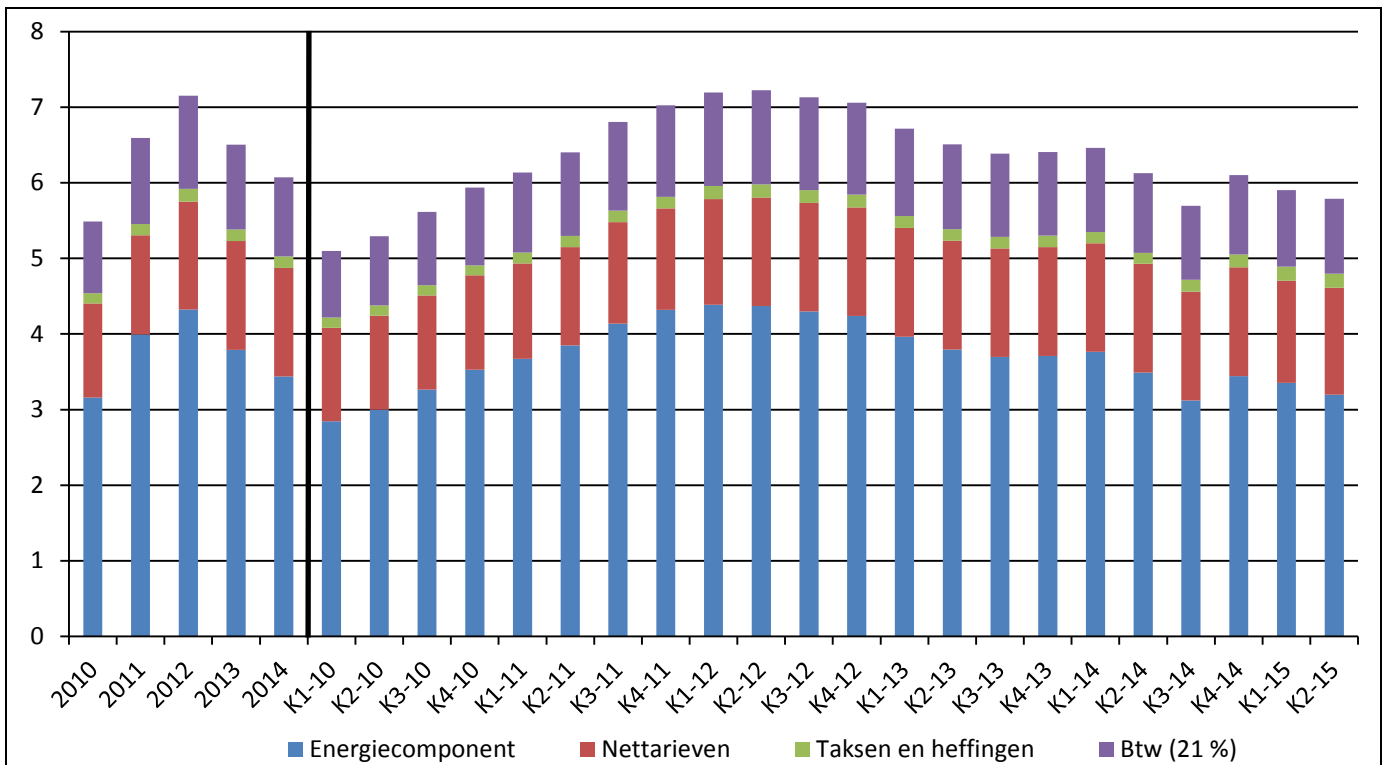
³⁵ Ter herinnering: als gevolg van de beslissing van de federale regering om het toepassingsgebied van de vennootschapsbelasting uit te breiden tot de intercommunales, hebben de meeste Waalse netbeheerders hun tarieven in juni 2015 verhoogd om de kost van deze vennootschapsbelasting aan de verbruikers door te rekenen. De Vlaamse netbeheerders zullen in augustus ook hun tarieven verhogen. De nettarieven in Brussel werden al in maart aangepast.

³⁶ Deze component omvat de energiebijdrage, de federale bijdrage, de toeslag "beschermde klanten", de retributie voor de aansluiting in het Waals Gewest en de toeslag voor de openbare dienstverplichtingen in Brussel.

³⁷ De berekeningsmethode is gebaseerd op de verwervingsbenadering volgens de richtlijnen van Eurostat voor het GICP, en houdt geen rekening met de maandelijkse consumptieniveaus.

Grafiek 8: Indicator voor een gemiddelde aardgasfactuur en zijn componenten

(Consumptieprofiel D3, In cent/kWh)

Bronnen: Eigen berekeningen, VREG, CWAPE, BRUGEL, FOD Economie

Opm. 1: Op de gasfactuur dekken de nettarieven de kosten voor het gebruik van de distributienetwerken.

Opm. 2: De toeslag beschermde klanten en de federale bijdrage zijn (sinds april 2014) niet onderworpen aan btw.

Na een stijging in het eerste kwartaal 2015 is de marktdynamiek (het aantal huishoudens dat van energieleverancier wisselde, berekend op basis van het aantal residentiële toegangspunten per leverancier) licht vertraagd in het Vlaams Gewest in dit kwartaal. Volgens de laatste statistieken van de VREG bedroeg het aandeel residentiële klanten in het Vlaams Gewest dat van leverancier veranderde in het tweede kwartaal 2015 3,6% voor elektriciteit en 4,1 % voor gas (tegenover respectievelijk 3,9 % en 4,9 % in het vorige kwartaal). Ter herinnering: de resultaten van het eerste kwartaal werden echter sterk beïnvloed door de resultaten van januari, een maand die traditioneel beschouwd wordt als een belangrijke overgangsmaand. Het percentage klanten dat van leverancier veranderde is echter hoger dan in het tweede kwartaal 2014 (dat bedroeg respectievelijk gemiddeld 3,1 % voor elektriciteit en 3,4 % voor gas). De campagne 'Gas – Elektriciteit: durf vergelijken!', die gelanceerd werd eind 2014, heeft er hoogstwaarschijnlijk toe bijgedragen dat een zekere marktdynamiek bleef bestaan op de markt.

Volgens de VREG zijn de marktaandelen van de historische operator Electrabel in het Vlaams Gewest in het beschouwde kwartaal opnieuw licht verminderd ten gunste van Lampiris, zowel voor elektriciteit als voor gas. De marktaandelen van Luminus, Essent en Eni beleven relatief stabiel in Vlaanderen. Voor het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest was het onmogelijk de ontwikkelingen in de energiemarkt in het tweede kwartaal 2015 te kennen toen dit rapport werd opgesteld.

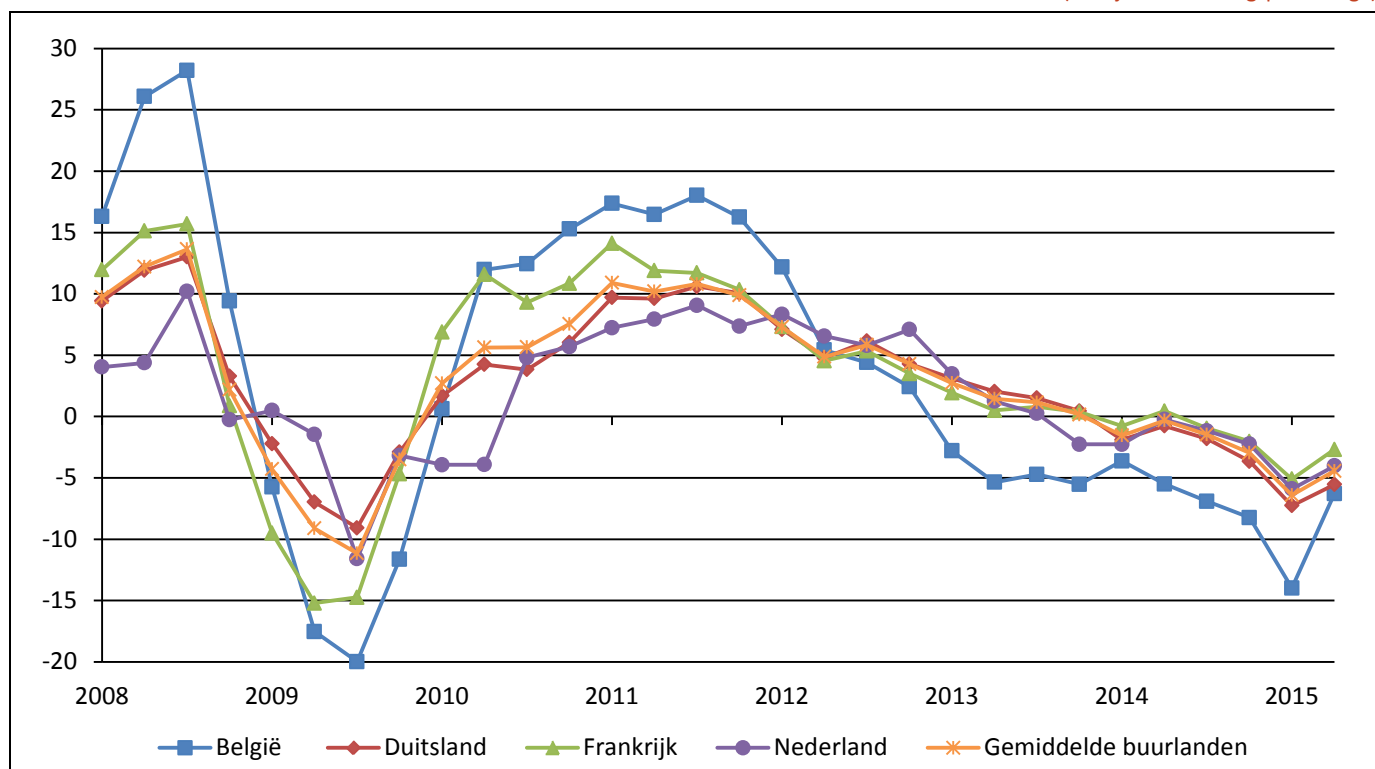
II.2 Inflatie voor energie in de voornaamste buurlanden

De energieprijzen in de buurlanden daalden net als in België in het tweede kwartaal 2015 op jaarbasis, maar in mindere mate dan in het vorige kwartaal. De inflatie voor energie in de buurlanden bedroeg gemiddeld -4,4 % (-6,4 % in het vorige kwartaal). De prijsdaling van energieproducten in België nam dit kwartaal sterk af, tot -6,3 % op jaarbasis. De inflatie voor energieproducten was in België dus opnieuw negatiever, maar de bijdrage van deze productgroep tot het totale inflatieverschil ten voordele van België nam dit kwartaal af tot 0,2 procentpunt. Zoals sinds het derde kwartaal 2014 al het geval is, kenden de drie voornaamste buurlanden een negatieve inflatie voor energie in het tweede kwartaal 2015.

taal 2015: -5,5 % in Duitsland (tegenover -7,3 % in het vorige kwartaal), -4,0 % in Nederland (tegenover -5,9 % in het voorgaande kwartaal) en -2,7 % in Frankrijk (tegenover -5,1 % in het vorige kwartaal).³⁸

Grafiek 9: Kwartaalevolutie van de consumptieprijsen voor energie in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingspercentage)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

In het tweede kwartaal 2015 hebben alle onderzochte energieproducten bijgedragen tot het inflatieverschil voor energie ten voordele van België, behalve elektriciteit. Motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen leverden de grootste bijdragen dit kwartaal, in mindere mate gevolgd door gas.

Terwijl de elektriciteitsprijzen in België dit kwartaal voor het eerst sinds het tweede kwartaal 2012 opnieuw een positieve inflatie lieten optekenen (7,2 % tegenover -7,9 % vorig kwartaal)³⁹, vertraagde het prijsstijgingstempo voor elektriciteit gemiddeld in de buurlanden tot 1,0 % (1,5 % vorig kwartaal). De inflatie voor elektriciteit in België is dit kwartaal dus hoger dan in de drie buurlanden, en leverde een bijdrage tot het inflatieverschil met deze landen in ons na-deel. Dat was niet meer het geval sinds het eerste kwartaal 2012. In Duitsland en Nederland namen de elektriciteitsprijzen op jaarbasis af (-0,9 % voor Duitsland tegenover een nulinflatie vorig kwartaal, en -0,6 % voor Nederland tegenover -0,9 % vorig kwartaal). In Frankrijk bleef de inflatie voor elektriciteit dit kwartaal stabiel (4,3 %).

³⁸ Bij ongewijzigde indirecte belastingen was de inflatie voor energie in België relatief gelijkaardig. In Frankrijk had ze -5,1 % bedragen (in plaats van -2,7 % nu, door de stijging van de klimaat- en energiebijdrage op het gasverbruik van huishoudens en de verhoging van de accijnzen op aardolieproducten in januari 2015), en in Nederland ook -5,1 % (in plaats van -4,0 % nu, voornamelijk door een accijnsverhoging op alle aardolieproducten in januari 2015). In Duitsland zou de inflatie voor energieproducten niet gewijzigd zijn (-5,5 %).

³⁹ Deze sterke inflatiestijging voor elektriciteit in België (van -7,9 % naar +7,2 %) is te wijten aan een basiseffect dat wordt veroorzaakt door het einde van het neerwaartse effect op de inflatie van de btw-verlaging op elektriciteit van 21 % naar 6 % in april 2014.

Naast de vergelijking van de prijsevolutie op jaarbasis werd het prijsniveau van elektriciteit ook geanalyseerd in België en in de buurlanden, op basis van cijfers gepubliceerd door de CREG⁴⁰. In vergelijking met het gemiddelde van de buurlanden toont de methodologie van de CREG aan dat de Belgische consument 14,4 % minder betaalde in het tweede kwartaal 2015 voor de totale elektriciteitsfactuur (namelijk het totaal van alle componenten, inclusief nettarieven, btw en heffingen). In vergelijking met Duitsland betaalde de Belgische consument dit kwartaal veel minder voor zijn totale elektriciteitsfactuur, namelijk 30,5 %⁴¹. De Belgische consument betaalde voor zijn totale elektriciteitsfactuur echter 18,5 % meer dan in Frankrijk en 3,2 % meer dan in Nederland.

Terwijl in het tweede kwartaal 2015 de gasprijzen in België op jaarbasis verder gedaald zijn, zij het minder uitgesproken dan in het kwartaal ervoor (-5,9 % tegenover -8,9 % in het kwartaal ervoor), nam de prijsdaling voor gas gemiddeld genomen in de buurlanden lichtjes toe, maar de daling bleef aanzienlijk beperkter dan in België (-1,3 % tegenover -1,1 % in het voorgaande kwartaal). Het afgelopen kwartaal bleek de inflatie voor gas negatief te zijn in alle buurlanden: -3,0 % in Nederland (tegenover -3,3 % in het vorige kwartaal), -1,5 % in Frankrijk (tegenover +0,1 % in het voorgaande kwartaal) en -1,2 % in Duitsland (net als in het vorige kwartaal).

Net als voor elektriciteit vergelijkt de CREG ook de prijzen voor gas tussen België en de buurlanden. In het tweede kwartaal 2015 moest de Belgische consument gemiddeld 10,2 % minder betalen voor de totale gasfactuur dan zijn buuren. In vergelijking met elk buurland afzonderlijk betaalde de Belgische consument respectievelijk 9,9 %, 8,2 % en 19,0 % minder dan zijn Duitse, Franse en Nederlandse buuren.

Wat aardolieproducten betreft, lieten alle belangrijkste buurlanden in het tweede kwartaal 2015 gemiddeld een minder sterke prijsdaling op jaarbasis optekenen. In vergelijking met de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar zijn de prijzen voor vloeibare brandstoffen gemiddeld met 19,6 % gedaald in de buurlanden (-22,1 % in het vorige kwartaal), een gelijkaardige daling als in België (-19,1 % tegenover -27,3 % in het vorige kwartaal). In Duitsland zijn de prijzen van de vloeibare brandstoffen op jaarbasis gedaald met 22,7 % (-24,0 % in het vorige kwartaal) en in Frankrijk met 12,8 % (-18,5 % in het vorige kwartaal).⁴² De prijzen voor motorbrandstoffen gingen met gemiddeld 6,7 % op jaarbasis naar beneden in de buurlanden (-11,5 % in het vorige kwartaal) tegenover een daling met 9,6 % in België (-14,7 % in het vorige kwartaal). In vergelijking met het tweede kwartaal 2014 zijn de prijzen van brandstoffen in Duitsland met 7,3 % gedaald, in Nederland met 6,6 % en in Frankrijk met 6,1 % (in het vorige kwartaal bedroeg de inflatie respectievelijk -12,2 %, -10,3 % en -11,0 %).

Net zoals voor elektriciteit en gas, kan naast de vergelijking van de prijsevolutie op jaarbasis ook het prijsniveau van aardolieproducten geanalyseerd worden in België en in de buurlanden op basis van gegevens (inclusief btw en accijnzen) gepubliceerd door de Europese Commissie.⁴³ Uit deze gegevens blijkt dat de prijs van benzine lager was in België dan in de buurlanden in het tweede kwartaal 2015: de prijs (eurosper 95) was 2,1 % goedkoper in België dan gemiddeld in de buurlanden (in vergelijking met de individuele landen was België 11,8 % goedkoper dan Nederland, 2,4 % goedkoper dan in Duitsland maar 1,1 % duurder dan in Frankrijk)⁴⁴. Voor diesel lagen de prijzen in België eveneens minder hoog dan in de buurlanden: België was gemiddeld 2,5 % goedkoper (6,8 % goedkoper in vergelijking met Ne-

⁴⁰ De vergelijking van de energieprijzen tussen België en de buurlanden is gebaseerd op de methodologie van Frontier Economics die gehanteerd werd in de studie "International comparison of electricity and gas prices for households" en die verder ontwikkeld werd door de CREG. Voor meer informatie over deze publicaties en de methodologie, zie FOD Economie, [Jaarverslag 2013 van het Prijzenobservatorium](#), INR. Voor elk land maakt de CREG een prijsvergelijking op basis van drie contracten: het standaardaanbod van de standaardleverancier, het beste aanbod en een concurrerend aanbod van de tweede leverancier op de markt.

⁴¹ Om de investeringen in hernieuwbare energiebronnen te financieren, heeft Duitsland begin 2013 de belastingen op elektriciteit verhoogd.

⁴² Vloeibare brandstoffen worden niet opgenomen in het indexcijfer van Nederland.

⁴³ [The European Market Observatory for Energy](#).

⁴⁴ Vergeleken met België lagen de accijnzen voor benzine (loodvrije, 61,52 eurocent per liter in België) volgens de laatst beschikbare gegevens in Frankrijk 1,4 % hoger, in Duitsland 6,4 % hoger en in Nederland 24,5 % hoger. In 2015 bedroeg de btw voor benzine in België 21 %, in Duitsland 19 %, in Frankrijk 20 % en in Nederland 21 %.

derland, 2,9 % goedkoper in vergelijking met Duitsland en 0,7 % goedkoper in vergelijking met Frankrijk).⁴⁵ Voor huisbrandolie moest de Belgische consument 9,8 % minder betalen dan gemiddeld in de buurlanden⁴⁶ (15,1 % minder dan in Frankrijk en 5,5 % minder dan in Duitsland).⁴⁷ In het algemeen wordt het lagere prijsniveau in België voor aardolieproducten verklaard door de lagere accijnzen in ons land in vergelijking met de buurlanden.

Tabel 4: Inflatie voor energie en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het tweede kwartaal 2015

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2015 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Elektriciteit	7,2	1,0	-0,9	4,3	-0,6	21,8	28,9
Vaste brandstoffen	0,8	1,7	2,0	1,3	Nb	1,0	1,1
Gas	-5,9	-1,3	-1,2	-1,5	-3,0	19,8	20,4
Vloeibare brandstoffen	-19,1	-19,6	-22,7	-12,8	Nb	19,5	10,9
Brandstoffen voor wegvervoer	-9,6	-6,7	-7,3	-6,1	-6,6	37,9	36,9
Energie	-6,3	-4,4	-5,5	-2,7	-4,0	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Nb: niet beschikbaar.

III Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in het tweede kwartaal 2015

III.1 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in België

De grondstoffennoteringen (uitgedrukt in euro) kwamen in het tweede kwartaal 2015 10,5 % lager uit dan een jaar voordien. Na de scherpe prijsdaling van 14,3 % tussen maart en oktober 2014 en de heropleving van 6,6 % tussen oktober 2014 en februari 2015, zijn de grondstoffenprijzen opnieuw neerwaarts gericht (-5,0 % tussen februari en juni 2015). De dalende graan- en zuivelprijzen op de Europese markt, evenals de nog steeds afnemende Europese prijs voor witte suiker, zijn hier de belangrijkste oorzaak van.⁴⁸

⁴⁵ Vergeleken met België lagen de accijnzen voor diesel (42,88 eurocent per liter in België) volgens de laatst beschikbare gegevens in Frankrijk 9,2 % hoger, in Duitsland 9,7 % hoger en in Nederland 12,4 % hoger. In 2015 bedroeg de btw voor diesel in België 21%, in Duitsland 19%, in Frankrijk 20% en in Nederland 21%.

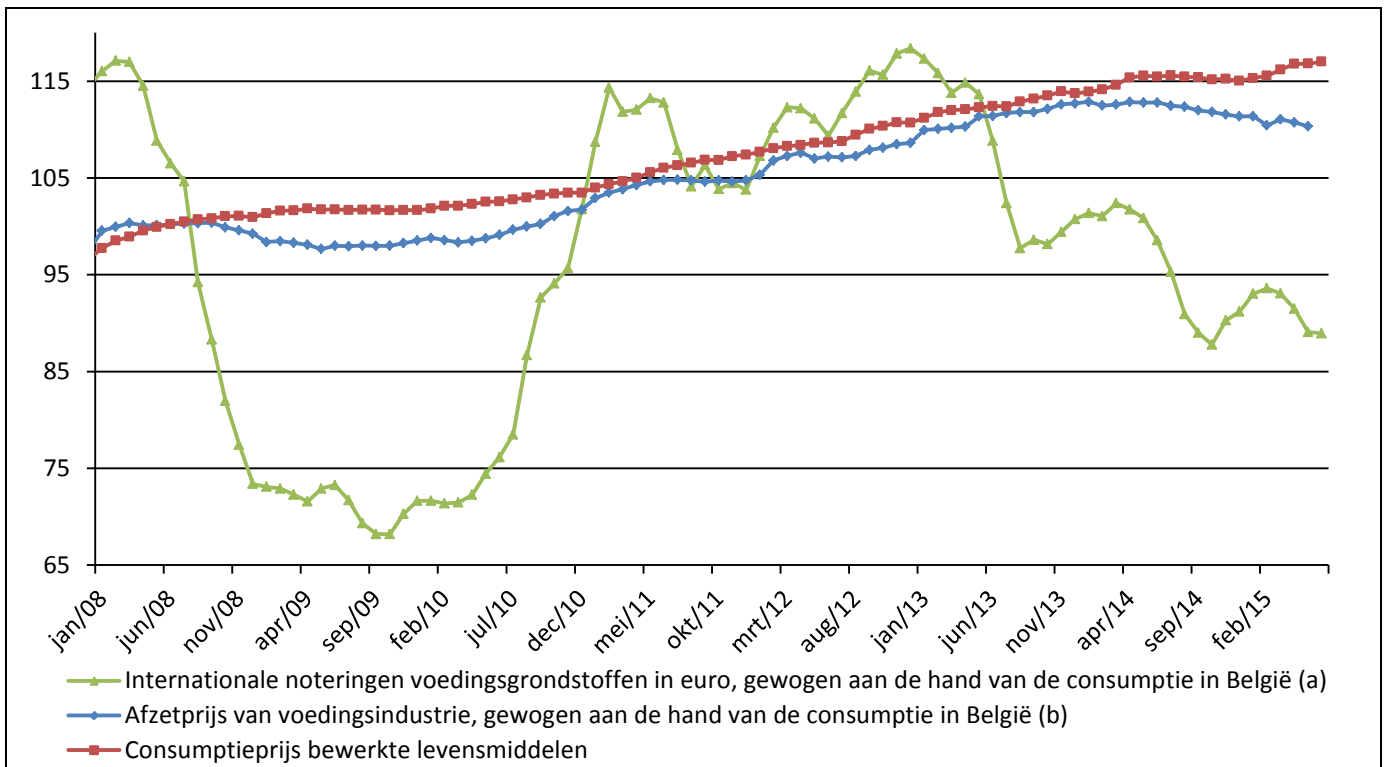
⁴⁶ Huisbrandolie wordt niet opgenomen in het indexcijfer van Nederland.

⁴⁷ De accijnzen op huisbrandolie zijn veel lager in België (1,715 eurocent per liter in België) dan in de buurlanden. Vergeleken met ons land waren de accijnzen voor huisbrandolie volgens de laatst beschikbare gegevens in Duitsland 3,6 keer hoger en in Frankrijk 4,5 keer hoger. In 2015 bedroeg de btw voor huisbrandolie in België 21%, in Duitsland 19% en in Frankrijk 20%.

⁴⁸ De daling van de suikerprijs zou het gevolg zijn van een overaanbod op de Europese markt. Ook de lagere graanprijzen zijn veroorzaakt door een groot aanbod. De lagere zuivelprijzen zouden indirect een gevolg kunnen zijn van het Russische handelsembargo. De zuivelprijzen worden immers beïnvloed door vraag en aanbod op de wereldmarkt. In mei-juni 2015 (de meest recent beschikbare data) waren de wereldmarktprijzen voor bijvoorbeeld magere en volle melkpoeder ook sterk gedaald ten opzichte van een jaar eerder (respectievelijk -35,0 % en -24,7 %). De wereldmarktprijzen voor boter daarentegen bleven vrij stabiel (+0,6 %). (Bronnen: EC, agripress.be, USDA (DairyCo))

Grafiek 10: Prijsverloop in de voedingskolom

(Index 2008=100)

Bron: EC, IMF, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium, NBB

(a) Voor de grondstoffenprijzen werd op basis van de gegevens betreffende de Europese interne marktprijzen (granen, melk, eieren, en vetten), de grondstoffenprijzen van het IMF (cacao, koffie en vetten) en de gemiddelde Europese prijs voor witte suiker (verkooprijzen van de suikerraffinaderijen voor bulkproducten, beschikbaar vanaf juli 2006 tot april 2015, en geëxtrapoleerd aan de hand van de afzetprijs van de suikerindustrie in de Eurozone – 19 landen, en de laatste maand constant gehouden) een index samengesteld die het gemiddelde verloop van de voedingsgrondstoffennotering weergeeft.

(b) Voor de berekening van de index betreffende de afzetprijzen werd een gewogen gemiddelde gemaakt van enerzijds de afzetprijzen voor de binnenlandse Belgische markt (voor de sectoren NACE 1040 Oliën en vetten, 1050 Zuivelproducten, 1060 Maalderijproducten, 1070 Bakkerijproducten, 1080 Andere voedingsmiddelen en 1100 Dranken) en anderzijds de (via Eurostat beschikbare) afzetprijzenstatistiek van dezelfde sectoren voor de Eurozone (19 landen). De in de detailhandel verkochte goederen worden immers zowel in België als in het buitenland geproduceerd. Aan beide reeksen werd, op basis van de input-outputtabellen, een gewicht toegekend van respectievelijk 60 % en 40 % (overeenkomstig het intermediair verbruik van bewerkte voedingsproducten van Belgische en buitenlandse oorsprong in de detailhandel). Voor het samenstellen van de index werden de gewichten van de betreffende sectoren binnen het GICP gebruikt.

De afzetprijzen van de voedingsindustrie zijn nog steeds licht neerwaarts gericht. In april-mei 2015⁴⁹ noteerden ze 2,0 % lager dan een jaar voordien. Nadat ze van april tot december 2014 licht daalden, namen de consumptieprijzen voor bewerkte levensmiddelen sindsdien opnieuw toe met 1,7 %. Ze kwamen in het tweede kwartaal 2015 gemiddeld 1,2 % hoger uit dan in de overeenstemmende periode in 2014. Wanneer tabak en alcoholische dranken echter buiten beschouwing worden gelaten, zouden de consumptieprijzen voor de bewerkte levensmiddelen stabiel gebleven zijn in het tweede kwartaal 2015.

Met hun gewicht van 13,1 % in de totale productkorf bleef de impact van de bewerkte levensmiddelen op de totale inflatie beperkt tot 0,2 procentpunt.

De inflatie van deze productgroep bleef in het tweede kwartaal 2015, in vergelijking met de twee voorgaande kwartalen, nagenoeg op hetzelfde niveau. Het prijsstijgingstempo versnelde voor alcoholvrije dranken (van 2,1 % naar 2,9 %), alcoholhoudende dranken (van 1,0 % naar 1,7 %) en brood en granen (van 0,2 % naar 0,5 %), terwijl de prijsdaling op jaarbasis minder uitgesproken was voor oliën en vetten (van -1,1 % naar -0,8 %) en andere voedingswaren (van -1,4 %

⁴⁹ De meest recente gegevens dateren van mei 2015.

naar -0,2 %). Voor tabak (van 5,2 % naar 4,8 %), de categorie suiker, jam en chocolade (van 1,8 % naar 0,6 %) en zuivelproducten (van -1,3 % naar -3,0 %) nam de inflatie daarentegen af.

Tabel 5: Recent verloop van de consumptieprijzen voor bewerkte levensmiddelen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 – II			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni		
Tabak	3,6	4,2	6,9	8,8	7,3	5,6	5,2	4,8	4,9	4,8	4,7	1,0	20,2
Alcoholvrije dranken	2,8	1,1	1,0	1,3	1,6	1,2	2,1	2,9	2,5	2,9	3,4	0,3	10,8
Alcoholhoudende dranken	1,8	5,2	3,2	4,1	2,7	1,1	1,0	1,7	1,6	1,5	2,0	0,3	16,1
Brood en granen	2,9	2,9	0,1	0,0	0,0	-0,2	0,2	0,5	0,3	0,3	0,8	0,1	22,8
Suiker, jam, chocolade	4,9	3,4	0,0	-0,1	0,1	0,0	1,8	0,6	1,4	0,5	0,0	0,1	8,4
Andere voedingswaren	3,9	1,7	-0,9	-0,9	-0,3	-1,0	-1,4	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2	0,0	4,8
Oliën en vetten	3,9	2,4	-0,2	0,7	-0,1	-1,7	-1,1	-0,8	0,0	-1,7	-0,7	0,0	2,4
Zuivelproducten	2,6	2,2	2,6	3,7	3,2	0,4	-1,3	-3,0	-2,9	-3,2	-3,0	-0,4	14,5
Bewerkte levensmiddelen	3,1	3,2	2,2	2,8	2,4	1,2	1,3	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het tweede kwartaal 2015 (in procentpunt), ² p.m. Gewicht in de groep in 2015 (in %)

De categorie tabak droeg in het tweede kwartaal 2015 met 1,0 procentpunt wederom het meeste bij tot de inflatie van de bewerkte levensmiddelen. Desalniettemin nam het inflatiecijfer voor het vierde kwartaal op rij af, waardoor het uitkwam op 4,8 % (tegenover 5,2 % tijdens het voorgaande kwartaal). Voor losse tabak betaalde de consument 6,9 % meer, maar ook lange en korte sigaretten werden duurder (respectievelijk +5,2 % en +2,2 %). Op 1 januari 2015 werden de accijnzen op tabakswaaren verhoogd.⁵⁰ Mochten de indirecte belastingen (btw en accijnzen) constant gebleven zijn, dan zou de inflatie voor tabaksproducten in het tweede kwartaal 2015 uitgekomen zijn op 4,1 %.⁵¹

Het inflatiecijfer voor alcoholvrije dranken (met een impact van 0,3 procentpunt op de inflatie van de bewerkte levensmiddelen) ging in het beschouwde kwartaal voor de tweede keer op rij in stijgende lijn en kwam uit op 2,9 % (tegenover 2,1 % in het eerste kwartaal 2015). Thee werd opvallend duurder (+17,9 %) en ook voor limonade met thee-extracten (+11,6 %), koffiepads (+10,8 %), koffie (in bonen of gemalen (+9,7 %), gashoudend water (+4,6 %) en limonade (+3,8 %) betaalde de consument fors meer. Op de internationale grondstoffenmarkt nam de prijs voor thee⁵² (uitgedrukt in euro) tussen mei 2014 (de meest recente minimumnotering) en juni 2015 toe met 98,5 %. De internationale noteringen voor koffiebonen⁵³ (uitgedrukt in euro) kenden tussen november 2013 en oktober 2014 een enorme opstoot (+90,3 %)⁵⁴, maar gaan sindsdien in dalende lijn (-18,9 % in juni 2015 ten opzichte van oktober 2014).⁵⁵ Desondanks blijven de consumptieprijzen voor koffieproducten opwaarts gericht.

⁵⁰ De vorige accijnsverhoging dateert van 1 januari 2014.

Voor sigaretten bedraagt de bijzondere accijns sinds 1 januari 2015 0,00 % en 30,00 EUR per 1000 stuks (tegenover 4,57 % en 16,70 EUR per 1000 stuks voordien), voor rooktabak bedraagt de bijzondere accijns 0,00 % en 16,50 EUR per kg (tegenover 14,50 EUR per kg voordien).

⁵¹ De Europese afzetprijs voor de vervaardiging van tabaksproducten lag in de periode april-mei 2015 2,0 % hoger dan een jaar voordien.

⁵² Kenia, de grootste exporteur van zwarte thee, werd in april 2015 geteisterd door hagelstormen die de theebladeren, die reeds geleden hadden door de droogte, nog verder beschadigden. Hierdoor slonk het aanbod, wat de prijzen nog verder opdroef. (Bron: Bloomberg)

⁵³ Berekend als 85 % other milds (arabica) en 15 % robusta.

⁵⁴ De hoge noteringen voor koffiebonen werden onder andere veroorzaakt door slechte oogsten in Brazilië, de grootste uitvoerder van koffiebonen ter wereld. (Bron: Bloomberg)

⁵⁵ Betere vooruitzichten voor de Braziliaanse oogst evenals de voorraden zorgen voor lagere prijzen. (Bron: Bloomberg)

Alcoholische dranken werden in het tweede kwartaal 2015 1,7 % duurder (tegenover 1,0 % in het voorgaande kwartaal). Vooral voor witbier in verloren verpakking (+14,7 %), trappistenbier (+3,3 %), vermout (+3,3 %) en pilsbier in bak (+2,9 %) moest meer betaald worden. Zonder wijziging van de indirecte belastingen zou de inflatie voor alcoholische dranken iets lager uitgekomen zijn (+1,6 %).⁵⁶

De inflatie van de categorie brood en granen nam tijdens het beschouwde kwartaal opnieuw lichtjes toe en kwam uit op 0,5 %. De impact van deze categorie op de prijsstijgingen van de bewerkte levensmiddelen bleef beperkt tot 0,1 procentpunt, ondanks het grote gewicht van deze categorie. Vooral cornflakes werden aanzienlijk goedkoper (-13,9 %), voor bloem betaalde de consument 1,4 % minder dan vorig jaar. De graanprijzen op de Europese grondstoffenmarkt daalden opvallend tijdens het tweede kwartaal 2015 ten opzichte van een jaar voordien (bijvoorbeeld broodtarwe, de belangrijkste grondstof voor o.a. bloem, -9,6 %), enkel harde tarwe werd fors duurder (+16,9 %). Voor deegwaren, met als belangrijkste grondstof harde tarwe, betaalde de consument in het tweede kwartaal 2015 1,1 % meer.

Het prijsstijgingstempo van de categorie suiker, jam en chocolade vertraagde in het tweede kwartaal 2015 en kwam uit op 0,6 % (tegenover 1,8 % tijdens het voorgaande kwartaal), waardoor de impact op de inflatie van de bewerkte levensmiddelen eveneens beperkt bleef tot 0,1 procentpunt. Voor melkchocolade met praliné (+9,3 %), chocopasta (+5,2 %), honing (+4,2 %) en pralines (+4,2 %) moest de consument opvallend meer betalen. Aardbeienjam (-6,6 %), viervruchtenjam (-5,0 %) en candybars (-2,7 %) werden daarentegen goedkoper. De Europese prijs voor witte suiker (i.e. bulkproducten van de suikerraffinaderijen), als grondstof voor suiker, jam en chocoladeproducten, blijft nochtans neerwaarts gericht en daalde tussen januari 2013 (het meest recente hoogtepunt) en april 2015 (de meest recent beschikbare gegevens) met 43,5 % als gevolg van overproductie op de Europese markt. De internationale noteringen voor cacaobonen blijven daarentegen in stijgende lijn gaan en noteerden in het tweede kwartaal 2015 23,4 % hoger dan een jaar voordien (uitgedrukt in euro) en in juni 2015 zelfs 75,6 % hoger dan in februari 2013 (toen ze hun meest recente minimum bereikten).⁵⁷

Voor andere voedingswaren vertraagde de inflatie tijdens de beschouwde periode voor het zevende kwartaal op rij. De prijsdaling was echter minder uitgesproken (-0,2 % tegenover -1,4 % in het eerste kwartaal 2015). Op productniveau werden mayonaise (-4,6 %), babyvoeding (-4,3 %) en tomatenketchup (-3,2 %) goedkoper.

Ook de inflatie voor de categorie oliën en vetten bleef negatief (voor het vierde kwartaal op rij) en kwam in het tweede kwartaal 2015 uit op -0,8 % (tegenover -1,1 % tijdens het voorgaande kwartaal). Gewone braadmargarine werd 7,7 % goedkoper, evenals margarine op basis van olijfolie (-4,1 %). De noteringen (uitgedrukt in euro) voor olijfolie⁵⁸ en zonnebloemolie lagen op de internationale grondstoffenmarkt in het tweede kwartaal 2015 respectievelijk 64,8 % en 17,5 % hoger dan tijdens de overeenstemmende periode een jaar eerder. Palmolie en sojaolie werden daarentegen 6,3 % en 1,3 % goedkoper.

Voor de tweede keer op rij was de inflatie voor zuivelproducten negatief, namelijk -3,0 % in het tweede kwartaal 2015, tegenover -1,3 % tijdens het voorgaande kwartaal. Voor volle en halfvolle melk betaalde de consument respectievelijk 9,0 % en 10,2 % minder. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de daling van de melkprijs, uitbetaald aan de melkveehouder. Tussen december 2013, toen deze zich op een hoogtepunt bevond (43,13 cent per liter), en mei 2015 (de meest recente gegevens) daalde de melkprijs voor de melkveehouder met 33,4 % (28,73 cent per liter). De dalende melkprij-

⁵⁶ De Belgische afzetprijzen voor gedistilleerde dranken en bier lagen in de periode april-mei 2015 (meest recente gegevens) respectievelijk 1,3 % en 2,1 % hoger dan tijdens de overeenstemmende periode een jaar eerder. De Europese afzetprijzen voor gedistilleerde dranken en bier namen met respectievelijk 0,8 % en 1,6 % toe, terwijl die voor wijn 1,0 % lager uitkwamen.

AB Inbev en Alken Maes verhoogden hun bierprijzen op 1 februari 2015.

⁵⁷ De hogere noteringen voor cacaobonen op de wereldmarkt zouden het gevolg zijn van een hogere vraag dan voorspeld, voornamelijk vanuit Noord-Amerika en Azië. Bovendien zorgde het slechte weer in Ecuador, Ivoorkust en Ghana voor mindere oogstvooruitzichten. (Bron: Bloomberg)

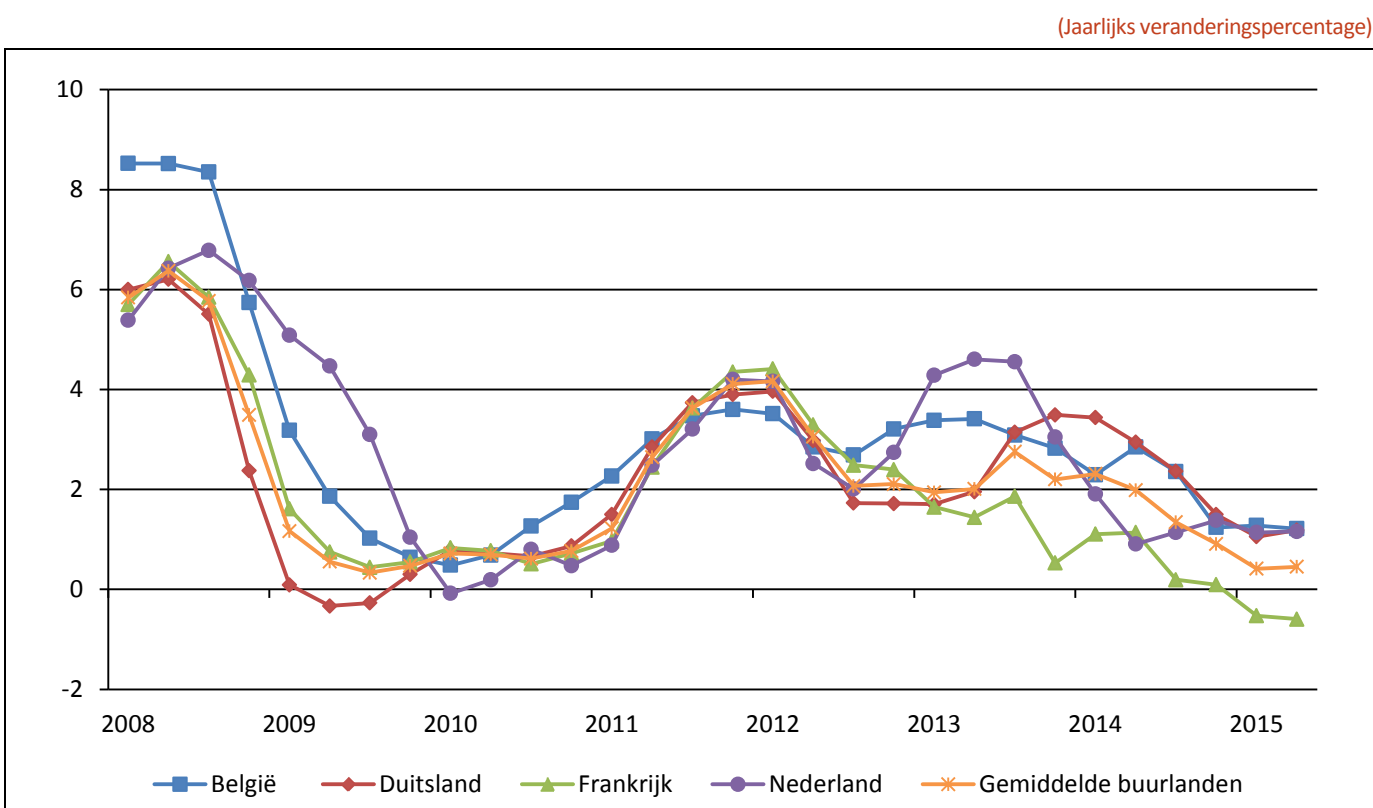
⁵⁸ Deze hoge noteringen voor olijfolie zijn het gevolg van slechte oogsten in twee belangrijke producerende landen, namelijk Spanje en Italië. Deze landen zagen in 2014 hun productie met respectievelijk de helft en een derde dalen door extreme weersomstandigheden en een plaag van de olijfvlieg. (Bron: Bloomberg)

zen zijn enerzijds het gevolg van een productiestijging zowel binnen als buiten de EU en anderzijds zorgen ook de Russische invoerstop op Europese landbouwproducten en een lagere uitvoer naar China voor een neerwaartse druk op de mondiale prijzen van zuivelproducten.⁵⁹ Eieren werden in het beschouwde kwartaal 3,7 % goedkoper in de winkel, hoewel de (producenten)prijs op de markt van Kruishoutem 13,8 % hoger lag dan een jaar geleden.

III.2 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden

De inflatie voor bewerkte levensmiddelen nam in de buurlanden gemiddeld lichtjes toe, van 0,4 % in het eerste kwartaal 2015 naar 0,5 % in het tweede kwartaal 2015. In België is ze echter licht afgenomen in dezelfde periode (van 1,3 % naar 1,2 %). Het inflatieverschil voor bewerkte levensmiddelen ten nadele van ons land is dit kwartaal dus lichtjes afgenomen. In Duitsland en Nederland nam de inflatie voor bewerkte levensmiddelen lichtjes toe (1,2 % tegenover 1,1 % in het vorige kwartaal voor de twee landen). In Frankrijk bleven de prijzen voor bewerkte levensmiddelen op jaarbasis echter verder dalen (-0,6 % tegenover -0,5 % in het vorige kwartaal).⁶⁰

Grafiek 11: Kwartaalevolutie van de consumptieprijzen voor bewerkte levensmiddelen in België en in de voornaamste buurlanden

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

⁵⁹ Bronnen: BCZ, Europese Commissie

⁶⁰ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor bewerkte levensmiddelen in België op 1,1 % zijn uitgekomen (tegenover 1,2 % nu), en in Duitsland en Nederland op 1,0 % (tegenover 1,2 % nu voor beide landen), voornamelijk als gevolg van wijzigingen van accijnzen op tabak en/of alcoholische dranken. In Frankrijk zou de inflatie voor bewerkte levensmiddelen ongewijzigd zijn gebleven (-0,6 %).

Zoals het geval is sinds het tweede kwartaal 2014 heeft vooral tabak in het tweede kwartaal 2015 bijgedragen tot het inflatieverschil ten nadele van ons land.

Alhoewel de inflatie voor tabak in België dit kwartaal afnam (van 5,2 % naar 4,8 % tussen de eerste twee kwartalen van 2015), blijft het inflatiepeil hoger dan in de buurlanden, waar het dan weer gemiddeld lichtjes toenam: van 2,1 % tot 2,5 % over dezelfde periode. Deze lagere inflatie voor tabak in de buurlanden is vooral merkbaar in Frankrijk, waar ze dit kwartaal verder afnam en nauwelijks 0,3 % bedroeg (0,6 % in het vorige kwartaal). In Duitsland en Nederland nam de inflatie voor tabak dit kwartaal toe tot 3,8 % voor elk land (tegenover respectievelijk 2,9 % en 3,3 % in het vorige kwartaal).⁶¹

Als tabak en alcoholhoudende dranken niet worden meegerekend, zouden de prijzen voor bewerkte levensmiddelen in het tweede kwartaal 2015 in België op jaarbasis stabiel zijn gebleven, terwijl ze zouden zijn gedaald met gemiddeld 0,3 % in de drie buurlanden (+0,7 % in Nederland, +0,2 % in Duitsland en -1,1 % in Frankrijk).

Tabel 6: Inflatie voor bewerkte levensmiddelen en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het tweede kwartaal 2015

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2015 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Tabak	4,8	2,5	3,8	0,3	3,8	20,2	19,6
Mineraalwater, frisdranken en sappen	1,1	-1,1	-1,7	-0,5	-0,3	8,4	7,9
Koffie, thee en cacao	9,9	5,9	10,6	-0,1	8,7	2,4	3,9
Wijnen ⁶²	0,3	1,2	0,8	1,7	0,6	9,6	7,1
Gedistilleerde dranken ⁶³	0,6	0,2	0,7	-0,3	1,9	1,4	3,2
Bier ⁶⁴	4,7	1,3	1,8	-0,4	-2,3	5,1	5,7
Brood en granen	0,5	0,8	1,7	-0,3	1,3	22,8	19,5
Suiker, jam, chocolade	0,6	1,1	3,7	-1,1	-0,6	8,4	8,6
Andere voedingswaren	-0,2	-1,0	0,7	-3,0	-1,6	4,8	4,9
Oliën en vetten	-0,8	-2,8	-4,6	-1,4	0,4	2,4	2,7
Zuivelproducten	-3,0	-2,7	-4,0	-2,0	0,2	14,5	17,0
Bewerkte levensmiddelen	1,2	0,5	1,2	-0,6	1,2	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

IV Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in het tweede kwartaal 2015

IV.1 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in België

Na vier kwartalen op rij met een negatieve inflatie werd de inflatie voor de productgroep van niet-bewerkte levensmiddelen in het tweede kwartaal 2015 opnieuw positief (2,4 % op jaarbasis), voornamelijk als gevolg van de prijsstijging voor fruit en groenten. Op jaarbasis moest de consument namelijk 5,4 % meer betalen voor fruit (tegenover een inflatiecijfer van -2,5 % in het eerste kwartaal 2015) en 8,0 % meer voor groenten (tegenover -2,7 % in het voorgaande

⁶¹ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor tabak in België in dit kwartaal 4,1 % bereikt hebben (tegenover 4,8 % nu), in Duitsland 3,0 % (tegenover 3,8 % nu), en in Nederland 2,8 % (tegenover 3,8 % nu). In Frankrijk zou de inflatie voor tabak ongewijzigd zijn gebleven (0,3 %).

⁶² Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor wijn dit kwartaal relatief ongewijzigd zijn gebleven voor de onderzochte buurlanden.

⁶³ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor gedistilleerde dranken in België in dit kwartaal -0,1 % bereikt hebben (tegenover 0,6 % nu), en in Frankrijk -0,7 % (tegenover -0,3 % nu). In Duitsland en Nederland zou de inflatie identiek zijn gebleven.

⁶⁴ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor bier dit kwartaal relatief ongewijzigd zijn gebleven voor de onderzochte buurlanden.

kwartaal). De prijs van vlees in de winkel is stabiel gebleven in vergelijking met een jaar geleden (0,0 %), terwijl vis in het tweede kwartaal 2015 goedkoper werd ten opzichte van de overeenstemmende periode in 2014 (-2,1 %). Gezien het relatief kleine gewicht van niet-bewerkte levensmiddelen in de totale consumptiekorf (7,6 %) bleef de impact op de totale inflatie beperkt tot 0,2 %.

Tabel 7: Recent verloop van de consumptieprijzen voor niet-bewerkte levensmiddelen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 – II			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni		
Groenten	5,9	2,9	-7,4	-10,7	-8,8	-6,6	-2,7	8,0	5,9	9,8	8,5	1,6	19,5
Fruit	3,2	8,5	-4,5	-3,7	-6,0	-5,5	-2,5	5,4	-0,8	7,5	9,8	1,1	15,0
Vlees	2,3	4,0	1,0	1,2	0,8	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	53,4
Vis	4,4	3,7	2,0	2,4	1,7	0,1	-0,6	-2,1	-1,7	-1,7	-2,8	-0,2	12,1
Niet-bewerkte levensmiddelen	3,4	4,4	-1,3	-1,8	-1,9	-2,1	-0,9	2,4	1,1	3,0	3,0	2,4	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het tweede kwartaal 2015 (in procentpunt), ² p.m. Gewicht in de groep in 2015 (in %)

In het tweede kwartaal 2015 lieten groenten een positieve inflatie optekenen (+8,0 % op jaarbasis). In 2014 waren de prijzen echter minder uitgesproken als gevolg van een groter aanbod aan groenten in vergelijking met het tweede kwartaal 2015. In de loop van dit kwartaal leverden groenten de sterkste bijdrage tot de positieve inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen (1,6 procentpunt). Voor veel groenten moest de consument dus meer betalen ten opzichte van de overeenstemmende periode één jaar eerder. Zo kostten bijvoorbeeld paprika's 18,7 % meer, asperges 13,9 % meer, veldsla 10,4 % meer, komkommers 6,7 % meer en tomaten 2,0 % meer. Champignons waren daarentegen 4,7 % goedkoper. Als gevolg van een lager aanbod⁶⁵ lag de jaar-op-jaar consumptieprijz voor aardappelen 2,9 % hoger in het tweede kwartaal 2015.

Net zoals voor groenten steeg de consumptieprijz voor fruit ten opzichte van de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar (+5,4 % op jaarbasis). De consumptieprijzen van bepaalde fruitsoorten lagen vorig jaar lager als gevolg van goede oogsten. In het tweede kwartaal 2015 kenden bepaalde fruitsoorten een forse prijsstijging op jaarbasis: +20,3 % voor aardbeien, +19,8 % voor meloenen, +15,1 % voor kersen, +10,9 % voor perziken en +7,1 % voor kiwi's. Voor granny-appelen (-4,4 %), conferenceperen (-3,1 %) en bananen (-1,5 %) moest de consument daarentegen minder betalen.

In het tweede kwartaal 2015 kostte vlees ongeveer evenveel als in de overeenstemmende periode van het jaar voordien. Terwijl de consumptieprijz voor rund-en kalfsvlees iets toenam op jaarbasis (+0,5 %), bleef de prijs zo goed als stabiel voor varkensvlees (-0,2 %), gedroogd, gezouten of gerookt vlees (-0,1 %) en vleesbereidingen (0,1 %). Gevogelte werd ook goedkoper (-3,8 %). Wat de landbouwprijs betreft, kende de varkenskarkasprijs het afgelopen kwartaal de grootste daling ten opzichte van het voorbije jaar (-10,8 %), terwijl een runderkarkas een prijsdaling van 5,4 % kende. Deze prijsdalingen werden niet waargenomen in de consumptieprijzen.

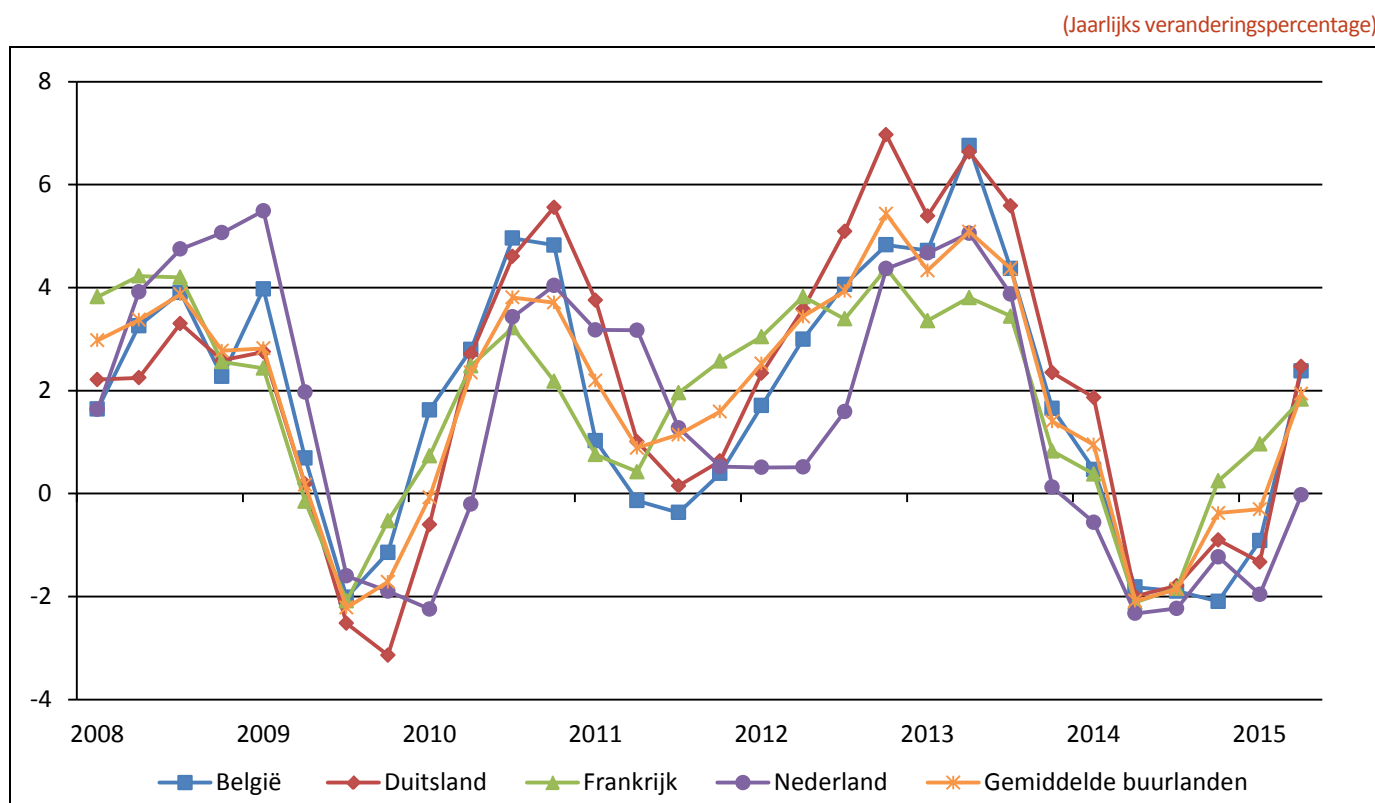
In het tweede kwartaal 2015 lag de consumptieprijz van vis lager dan in de overeenstemmende periode van 2014 (-2,1 %). Binnen deze productgroep waren er echter tegengestelde prijsbewegingen waar te nemen. Terwijl verse vis, zoals tong (+3,3 % tussen het tweede kwartaal 2014 en het tweede kwartaal 2015), forel (+3,0 %) en kabeljauw (+4,5 %), gemiddeld duurder werd, waren er aanzienlijke prijsdalingen voor zeevruchten zoals grijze garnalen (gemiddeld -10,2 % in vergelijking met het tweede kwartaal 2014). Voor diepgevroren vis zoals fishsticks lagen de consumptieprijzen in het tweede kwartaal 2015 hoger (+2,0 %) dan een jaar eerder. Voor tonijn in blik betaalde de consument daarentegen 3,2 % minder dan in het overeenstemmend kwartaal van het voorgaande jaar.

⁶⁵ In het tweede kwartaal 2015 werd de groei van aardappelen belemmerd door ongunstige weersomstandigheden (met name een koele lente en de droogte van de laatste weken). Als de huidige droogte aanhoudt, zouden de prijzen van aardappelen in de komende maanden exponentieel kunnen stijgen (Belgapom – beroepsvereniging voor de Belgische aardappelhandel en -verwerking).

IV.2 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden

In het tweede kwartaal 2015 werd, net zoals in België, voor onze voornaamste buurlanden gemiddeld genomen een positieve inflatie opgetekend ten belope van 1,9 % (ter herinnering 2,4 % in België). Voor het eerst sinds het eerste kwartaal 2014 was er dus opnieuw sprake van een toename van de consumptieprijzen voor niet-bewerkte levensmiddelen op jaarbasis, zowel in België als gemiddeld in de buurlanden. In Frankrijk en Duitsland kwam de inflatie uit op respectievelijk 1,8 % en 2,5 %, daar waar Nederland een nulinflatie kende voor deze productgroep.⁶⁶

Grafiek 12: Kwartaalevolutie van de consumptieprijzen voor niet-bewerkte levensmiddelen in België en in de voornaamste buurlanden

De consumptieprijzen voor groenten kenden dit kwartaal zowel in België als gemiddeld in de buurlanden een sterke toename. Aangezien deze inflatieversnelling meer uitgesproken was in België (de inflatie versnelde van -2,7 % vorig kwartaal tot 8,0 % dit kwartaal) dan in de buurlanden (de inflatie versnelde van -0,2 % vorig kwartaal tot 4,8 % dit kwartaal) leverden groenten dit kwartaal de belangrijkste bijdrage tot het inflatieverschil voor niet-bewerkte levensmiddelen ten nadele van ons land. Deze bijdrage werd evenwel grotendeels gecompenseerd door de voor ons land gunstige bijdrage van vis.

⁶⁶ Bij ongewijzigde indirecte belastingen was de inflatie voor onbewerkte levensmiddelen in elk van de onderzochte landen hetzelfde geweest als de reële inflatie.

Tabel 8: Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het tweede kwartaal 2015

(Jaarlijks veranderingspercentage)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2015 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Groenten	8,0	4,8	5,9	4,7	1,2	19,5	22,0
Fruit	5,4	4,3	4,8	4,6	-0,2	15,0	16,5
Vlees	0,0	0,0	-0,3	0,3	-0,4	53,4	50,6
Vis	-2,1	1,3	2,0	1,1	-1,0	12,1	10,8
Niet-bewerkte levensmiddelen	2,4	1,9	2,5	1,8	0,0	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

V Inflatie voor diensten in het tweede kwartaal 2015

V.1 Inflatie voor diensten in België

De diensteninflatie bleef in het tweede kwartaal 2015 stabiel en kwam, net als in het eerste kwartaal 2015, uit op 2,4 %. Mede door het grote gewicht (40,8 %) droeg deze productgroep het meeste bij tot de totale inflatie (0,9 procentpunt).

De stabilisatie van het prijsstijgingstempo van de diensten is het gevolg van een versnelling van de inflatie van de productcategorieën reizen (van 0,0 % naar 2,7 %), communicatie (van -1,2 % naar -0,7 %) en vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging (van 2,6 % naar 2,8 %), die volledig teniet werd gedaan door een vertraging van de prijsstijging op jaarbasis voor de categorieën huisvestingsdiensten (van 3,3% naar 2,7 %) en overige diensten (van 3,1 % naar 2,8 %). De inflatie van vervoerdiensten bleef stabiel in het tweede kwartaal 2015 (2,3 %).

Tabel 9: Recente verloop van de consumptieprijzen voor diensten

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 – II			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni		
Vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging	2,9	2,5	2,9	2,8	3,1	2,7	2,6	2,8	2,7	2,8	2,9	0,74	25,1
Restaurants en cafés	2,7	2,9	2,9	3,0	2,9	2,7	2,7	2,7	2,6	2,7	2,8	0,42	14,9
Culturele diensten	5,0	2,3	3,3	2,3	4,4	3,4	3,3	4,7	4,3	4,9	5,1	0,18	3,6
Kapsalons en schoonheidsinstituten	2,2	2,7	2,8	2,8	2,8	2,6	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4	0,08	3,5
Recreatieve sportdiensten	1,5	0,7	2,3	2,7	3,0	1,7	1,9	1,2	1,4	1,1	0,9	0,03	2,2
Kantines	2,6	2,4	1,9	2,0	1,8	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	0,02	0,7
Droogkuis, verstelling en verhuur kledij	3,5	3,6	3,7	3,9	3,6	3,2	3,0	2,7	2,9	2,7	2,7	0,00	0,1
Herstelling audio en videoapparatuur	0,7	1,9	4,3	4,6	4,9	4,4	4,3	3,1	4,0	2,8	2,5	0,00	0,1
Overige diensten	2,9	2,0	1,9	2,1	1,8	2,0	3,1	2,8	2,8	2,8	2,8	0,67	25,8
Sociale bescherming	3,8	2,3	2,6	2,9	2,5	3,3	4,5	3,8	3,7	3,7	3,9	0,28	6,4
Medische en paramedische diensten	1,6	2,3	1,1	1,0	1,0	1,0	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	0,22	2,7
Ziekenhuizen	1,5	2,5	0,8	1,0	0,9	0,9	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3	0,11	8,9
Verzekering i.v.m. gezondheid	1,4	2,9	4,5	4,0	4,0	4,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	0,04	1,4
Onderwijs	2,4	0,8	1,6	1,7	1,7	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	0,02	1,3
Financiële diensten, n.e.g.	-0,7	-0,6	3,3	3,3	3,3	3,3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	0,01	0,2
Andere diensten, n.e.g.	6,4	1,4	1,5	1,7	1,2	0,9	0,0	0,3	0,3	0,3	0,4	0,00	1,6
Geneeskundige prestaties tandartsen	1,6	4,2	1,4	1,4	1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	1,0
Andere verzekeringen	1,0	4,0	4,2	5,8	3,2	3,1	3,3	-0,1	-0,3	-0,3	0,1	0,00	0,5
Huisvestingsdiensten	2,4	2,4	3,3	3,3	3,6	3,6	3,3	2,7	3,1	2,5	2,4	0,54	20,4
Huishoudelijke en andere diensten voor de woning	1,7	4,3	5,4	5,2	5,9	5,7	5,1	4,5	4,9	4,5	4,0	0,16	3,4
Riolering	11,4	3,4	9,4	9,7	9,7	9,7	11,5	10,4	10,4	10,4	10,4	0,13	1,2
Huur	1,5	1,3	1,7	1,7	1,7	1,7	1,3	1,1	1,1	1,0	1,0	0,12	11,0
Huisvuilophaling	1,2	1,4	18,5	18,5	27,5	27,5	27,5	12,1	27,5	6,0	6,0	0,06	0,6
Verzekering i.v.m. woning	5,7	6,4	3,6	3,8	3,1	3,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,05	2,2
Diensten onderhoud, herstelling woning	1,8	2,1	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	1,7	2,3	1,4	1,4	0,02	1,7
Andere diensten i.v.m. woning	2,7	3,1	3,7	4,1	3,7	3,2	2,8	1,8	2,3	1,2	1,9	0,00	0,2

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 – II			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni		
Vervoerdiensten	2,3	2,8	2,8	2,8	3,1	1,9	2,3	2,3	1,6	2,6	2,7	0,35	15,3
Onderhoud en herstellingen	2,3	3,8	3,9	4,1	3,7	3,0	2,8	2,4	2,5	2,5	2,3	0,17	7,0
Personenvervoer door de lucht	3,8	6,0	3,8	3,8	10,8	-1,6	4,4	6,7	-4,4	11,8	14,1	0,06	0,6
Personenvervoer over de weg	2,6	0,2	3,6	3,6	3,2	3,0	4,5	5,2	5,2	5,2	5,1	0,07	1,3
Andere diensten voor privévoertuigen	2,0	1,8	1,0	1,1	0,5	0,8	0,7	1,0	0,7	1,1	1,3	0,03	2,9
Verzekeringen i.v.m. het vervoer	1,3	1,2	1,3	0,6	1,7	1,0	0,7	1,3	1,3	1,3	1,3	0,03	2,3
Andere vervoerdiensten	2,0	2,8	3,7	4,1	4,1	3,3	3,0	1,9	2,0	1,9	1,8	0,00	0,1
Personenvervoer per spoor	2,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	1,2
Reizen	3,6	-1,2	1,5	3,8	-1,6	1,2	0,0	2,7	2,6	3,4	2,0	0,09	6,6
Pakketreizen	4,0	1,0	2,5	5,2 ⁶⁷	0,7	1,8	-0,6	0,5	0,0	0,9	0,4	-0,01	4,4
Accommodatie	2,9	-2,3	-1,3	-0,2	-7,4 ⁶⁸	-0,4	2,0	5,2	5,2	6,4	4,0	0,10	2,2
Communicatie	-0,6	-2,9	-2,8	-1,9	-2,5	-3,0	-1,2	-0,7	-0,6	-0,7	-0,8	-0,02	8,4
Posterijen	6,6	3,1	4,1	4,5	4,5	4,5	4,3	2,9	2,9	2,9	2,9	0,01	0,3
Telefoon- en faxtoestellen en -diensten	-1,0	-3,2	-3,1	-2,2	-2,8	-3,3	-1,4	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9	-0,03	8,1
Diensten	2,5	1,9	2,3	2,5	2,2	2,1	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4	3,4	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het tweede kwartaal 2015 (in procentpunt), ² p.m. gewicht in de groep in 2015 (in %)

De grootste bijdrage tot de diensteninflatie werd in het tweede kwartaal 2015 geleverd door de productcategorie vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging (0,74 procentpunt). Het prijsstijgingstempo van deze productcategorie versnelde in het tweede kwartaal 2015 tot 2,8 % (tegenover 2,6 % in het eerste kwartaal 2015). Door het grote gewicht droeg de subcategorie restaurants en cafes het meeste bij tot de inflatie van vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging. Een restaurant- of cafebezoek was in de beschouwde periode gemiddeld 2,7 % duurder dan in dezelfde periode een jaar geleden. Voor culturele diensten, zoals popconcerten, betaalde de consument in het tweede kwartaal 2015 gemiddeld 4,7 % meer dan in het tweede kwartaal 2014. De lichte stijging van het inflatiepeil van de productcategorie vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging is voornamelijk het gevolg van de toename van de inflatie van culturele diensten (4,7 % in het tweede kwartaal 2015 tegenover 3,3 % in het eerste kwartaal 2015).

De productcategorie overige diensten heeft in het tweede kwartaal 2015 de op één na grootste bijdrage geleverd tot de diensteninflatie (0,67 procentpunt). De inflatie voor deze productcategorie kwam in de beschouwde periode uit op 2,8 %, wat een vertraging betekent van het prijsstijgingstempo (tegenover 3,1 % in het eerste kwartaal 2015). Sociale bescherming was in het tweede kwartaal 2015 gemiddeld 3,8 % duurder dan in dezelfde periode 2014. Voornamelijk rusthuizen hebben een jaar-op-jaar prijsstijging gekend. Voor diensten van artsen en van beoefenaren van paramedische beroepen, betaalde de consument in het tweede kwartaal 2015 gemiddeld 8,1 % meer dan in het tweede kwartaal 2014 (alleen de eigen bijdrage voor de patiënt, het zogenaamde remgeld, wordt in de index in rekening gebracht). Deze prijsstijging is onder andere het gevolg van de harmonisering van het remgeld bij een bezoek aan een specialist dewelke op 1 januari 2015 werd ingesteld op 12 EUR. De vertraging van de inflatie van de productcategorie overige diensten werd voornamelijk veroorzaakt door de vertraging van het prijsstijgingstempo van de subcategorieën sociale bescherming (van 4,5 % in eerste kwartaal 2015 naar 3,8 % in tweede kwartaal 2015) en andere verzekeringen⁶⁹ (van 3,3 % in het eerste kwartaal 2015 naar -0,1 % in het tweede kwartaal 2015).

De inflatie voor huisvestingsdiensten bedroeg in de beschouwde periode 2,7 %, wat een vertraging betekende ten opzichte van het voorgaande kwartaal (3,3 %). Huishoudelijke diensten voor het onderhoud van de woning zijn op jaarbasis gemiddeld 4,5 % duurder geworden. Voornamelijk voor een babysitdienst diende de consument in het tweede kwartaal 2015 fors meer te betalen dan in dezelfde periode een jaar voordien. De bijdragen voor riolering kenden een jaar-op-jaar prijsstijging van 10,4 %. Deze toename is het gevolg van de verhoging op 1 januari 2015 van de bovengenoemde

⁶⁷ De hogere inflatie (5,2 %) in het tweede kwartaal 2014 heeft onder andere te maken met de periode waarin de paasvakantie viel in 2013 en 2014. In 2014 viel de paasvakantie volledig in april, terwijl de paasvakantie in 2013 deels in maart viel.

⁶⁸ De lage inflatie (-7,4 %) in het derde kwartaal 2014 is te wijten aan fors lagere prijzen voor voornamelijk campings, vakantiecentra en jeugherbergen.

⁶⁹ Voor de subcategorie andere verzekeringen wordt de getuige familiale verzekering burgerlijke aansprakelijkheid opgevolgd.

meentelijke saneringsbijdrage voor water zowel in Vlaanderen als in Wallonië, alsook van de verhoging van de gemeentelijke saneringsbijdrage voor water in verschillende gemeenten. De werkelijke woninghuur vertoonde een inflatie van 1,1 % in de beschouwde periode. De vertraging van het prijsstijgingstempo van de productcategorie huisvestingsdiensten in het tweede kwartaal 2015 is onder andere te wijten aan een vertraging van de inflatie van huisvuilophaling (27,5 % in het eerste kwartaal 2015 tegenover 12,1 % in het tweede kwartaal 2015⁷⁰).

Net als in het voorgaande kwartaal, kwam de inflatie voor vervoerdiensten in het tweede kwartaal 2015 uit op 2,3 %. Voor het onderhoud en reparatie van een auto (waaronder olie ververset) diende de consument in het tweede kwartaal 2015 gemiddeld 2,4 % meer te betalen dan in het overeenstemmende kwartaal een jaar voordien. Ook het personenvervoer over de weg kende een jaar-op-jaar prijsstijging (+5,2 %), door de tariefaanpassingen van De Lijn en de MIVB op 1 februari 2015. De inflatievertraging van de subcategorie onderhoud en reparatie (2,4 % in tweede kwartaal 2015 tegenover 2,8 % in eerste kwartaal 2015) werd geneutraliseerd door de inflatieversnelling van subcategorieën zoals personenvervoer over de weg (5,2 % in tweede kwartaal 2015 tegenover 4,5 % in eerste kwartaal 2015) en personenvervoer door de lucht (6,7 % in tweede kwartaal 2015 tegenover 4,4 % in eerste kwartaal 2015).

Reizen kenden in het tweede kwartaal 2015 een jaar-op-jaar prijsstijging van 2,7 %. De consumptieprijs voor accommodaties kwam in de beschouwde periode gemiddeld 5,2 % hoger uit dan een jaar geleden. Voornamelijk vakantie-dorpen waren in het tweede kwartaal 2015 fors duurder dan een jaar voordien. Pakketreizen kostten in het tweede kwartaal 2015 nauwelijks meer dan in dezelfde periode vorig jaar.

Communicatiediensten kwamen in het tweede kwartaal 2015 op jaarbasis gemiddeld 0,7 % goedkoper uit. Voor GSM-gesprekken diende de consument in de beschouwde periode gemiddeld 6,3 % minder te betalen dan in dezelfde periode van het voorgaande jaar, terwijl telefoongesprekken met een vast toestel een jaar-op-jaar prijsstijging van 3,9 % hebben gekend. Bundels, dewelke goed zijn voor tweederde van het gewicht van de categorie telefoon- en faxdiensten en waarbij meer bepaald triple play-aanbiedingen worden opgevolgd, zijn op jaarbasis gemiddeld 0,9 % duurder geworden.

Op 7 mei 2015 heeft het BIPT de studie 'Nationale vergelijking van de tarieven voor telecommunicatiediensten in België'⁷¹ gepubliceerd. Op basis van tarieven, toegepast op 9 februari 2015, vergeleek het BIPT de verschillende operatoren die op de Belgische particuliere markt actief zijn inzake mobiele telefonie, vaste telefonie, vast internet en triple play. De tarieven voor de verschillende profielen werden opgevraagd uit het tariefvergelijkingprogramma van het BIPT, www.bestetarief.be. Uit de vergelijking blijkt bijvoorbeeld dat voor triple play de tarieven voor het profiel 'Gemiddeld hoog verbruik'⁷² schommelen tussen 59,17 EUR en 79,01 EUR per maand, wat een verschil is van 19,84 EUR per maand tussen het goedkoopste en duurste tariefplan (ten opzichte van de opmeting in 2014, is het prijsverschil voor dit tarief lichtjes toegenomen). Voor mobiele telefonie blijkt dat de tarieven voor het profiel 'Gemiddeld postpaid verbruik met data'⁷³ schommelen tussen 8,00 EUR en 20,00 EUR per maand, wat een verschil is van 12,00 EUR per maand tussen het goedkoopste en duurste tariefplan (ten opzichte van verleden jaar is het prijsverschil voor dit tarief afgenomen).

⁷⁰ Tussen april 2014 en mei 2014 zijn de tarieven voor huisvuilophaling met maar liefst 27,3 % toegenomen. Verschillende gemeenten hadden de bijdrage voor het containerpark en/of de kostprijs van vuilniszakken verhoogd. De tarieven zijn dan constant gebleven tot april 2015, maar tussen april en mei 2015 zijn de prijzen opnieuw toegenomen met 6,0 %.

⁷¹ BIPT, '[Nationale vergelijking van de tarieven voor telecommunicatiediensten in België](#)', mei 2015

⁷² Het profiel 'Gemiddeld hoog verbruik' bestaat uit een deel vaste telefonie (25 oproepen, waarvan 60 % naar vaste lijnen en 40 % naar mobiele nummers), een deel vast internet met een gemiddeld hoog verbruik en een deel televisie.

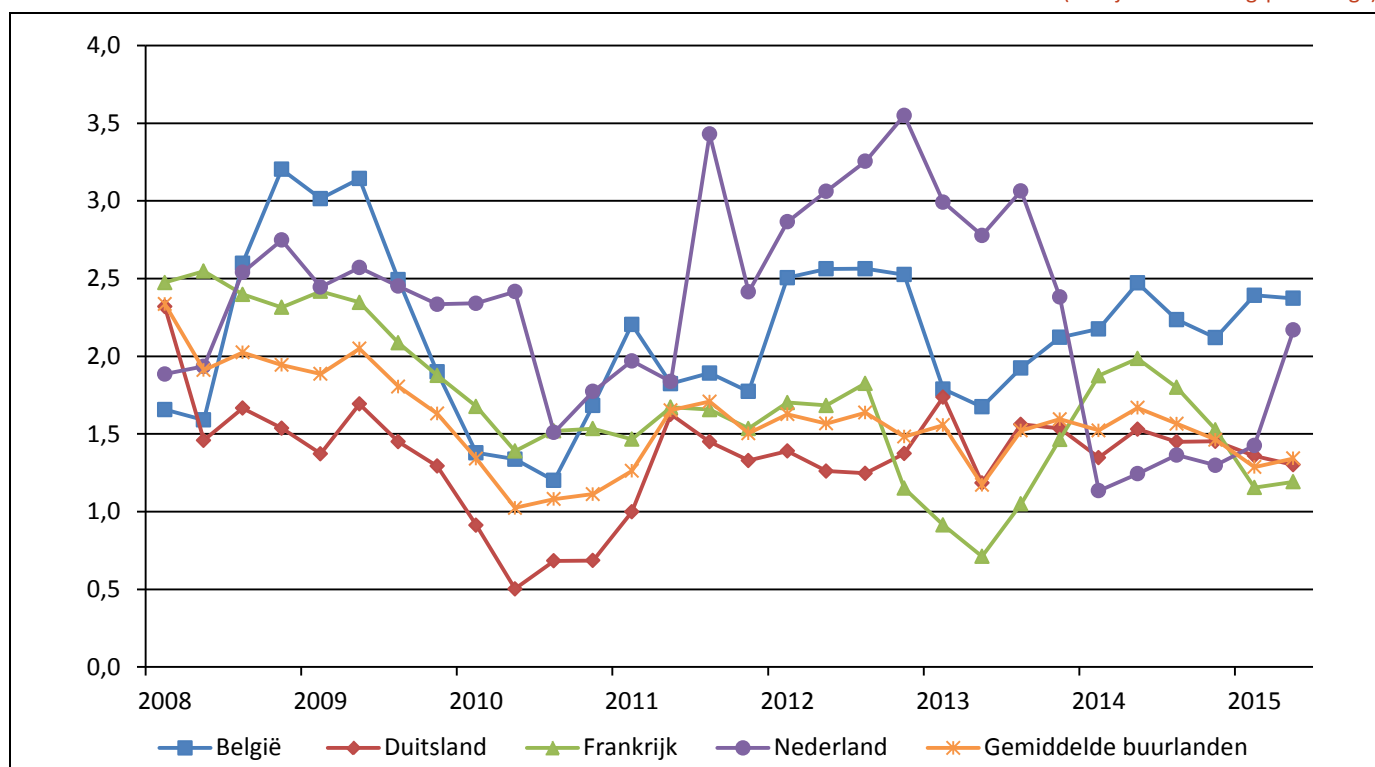
⁷³ Het profiel 'Gemiddeld postpaid verbruik met data' wordt als volgt gedefinieerd: 120 minuten oproepen (waarvan 50 % on-net en 50 % off-net en 50 % tijdens piekuren en 50 % tijdens daluren), 100 sms'en en 50 MB data.

V.2 Inflatie voor diensten in de voornaamste buurlanden

In het tweede kwartaal 2015 bleef de inflatie voor diensten zowel in België als in onze buurlanden gemiddeld genomen stabiel, op respectievelijk 2,4 % en 1,3 %. Bijgevolg bedroeg de bijdrage van de diensten tot het totale inflatieverschil ten nadele van België net als in het voorgaande kwartaal 0,4 procentpunt. Daar waar de Franse inflatie zich stabiliseerde op 1,2 % en de Duitse inflatie licht afnam tot 1,3 % (1,4 % in het voorgaande kwartaal), versnelde de Nederlandse inflatie tot 2,2 % (tegenover 1,4 % vorig kwartaal).⁷⁴

Grafiek 13: Kwartaalevolutie van de consumtieprijsen voor diensten in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingspercentage)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Naast de categorie cafés en restaurants leverden ook de volgende categorieën een aanzienlijke bijdrage aan het inflatieverschil voor diensten ten nadele van ons land: medische en paramedische diensten, sociale bescherming (waartoe rusthuizen en peuterspeelplaatsen behoren) en culturele diensten (vb. bezoek aan de bioscoop, dierenpark of popconcert).⁷⁵ De categorie huur leverde de belangrijkste bijdrage aan het inflatieverschil ten voordele van ons land, de reden hiervoor is voornamelijk het kleinere gewicht van deze categorie in België.

⁷⁴ Bij ongewijzigde indirecte belastingen was de inflatie voor diensten in elk van de onderzochte landen hetzelfde geweest als de reële inflatie.

⁷⁵ Voor elk van deze categorieën liet België een hogere inflatie optekenen dan gemiddeld in de buurlanden. Voor cafés en restaurants was dit respectievelijk 2,7 % tegenover 1,9 % en voor sociale bescherming 3,8 % tegenover 3,2 %, het grotere gewicht van deze twee categorieën in België verklaarde mede de belangrijke bijdrage. Voor culturele diensten en medische en paramedische diensten kwam de inflatie in België aanzienlijk hoger uit dan in de buurlanden met respectievelijk 4,7 % en 8,1 % in België tegenover 0,7 % en 0,3 % in de voornaamste buurlanden.

Tabel 10: Inflatie voor diensten en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het tweede kwartaal 2015

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht in 2015 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Vrijtijdsbesteding en lichaamsverzorging	2,8	1,8	2,2	1,4	1,7	25,2	21,1
Restaurants en cafés	2,7	1,9	2,9	1,1	1,4	14,9	10,1
Culturele diensten	4,7	0,7	0,1	1,4	1,8	3,6	3,9
Kapsalons en schoonheidsinstituten	2,4	2,3	3,4	0,7	1,9	3,5	2,3
Recreatieve sportdiensten	1,2	2,2	2,1	2,6	1,3	2,2	2,4
Kantines	1,6	2,2	2,1	1,9	5,5	0,7	1,9
Droogkuis, verstelling en verhuur kledij	2,7	1,8	3,1	0,6	-0,5	0,1	0,3
Herstelling audio en videoapparatuur	3,1	2,8	1,3	3,2	2,3	0,1	0,2
Overige diensten	2,8	1,3	1,0	1,4	2,6	24,1	17,0
Sociale bescherming	3,8	3,2	3,5	1,7	5,7 ⁷⁶	6,4	3,3
Medische en paramedische diensten	8,1	0,3	0,3	0,3	-0,2	2,7	2,9
Ziekenhuizen	1,2	1,3	1,7	-0,6	Nb	8,9	1,1
Verzekering i.v.m. gezondheid	2,9	2,2	1,5	3,2	2,2	1,4	2,4
Onderwijs	1,3	-0,1	-1,3	2,0	2,7	1,3	1,7
Financiële diensten, n.e.g.	3,5	0,8	1,2	0,5	1,0	0,2	1,1
Andere diensten, n.e.g.	0,3	0,9	-1,3	1,2	3,0	1,6	2,3
Geneeskundige prestaties tandartsen	0,0	0,3	-0,2	1,0	-0,7	1,0	1,5
Andere verzekeringen	-0,1	2,0	2,0	Nb	2,6	0,5	0,6
Huisvestingsdiensten	2,7	1,3	1,3	0,9	3,2	20,4	28,8
Huishoudelijke en andere diensten voor de woning	4,5	2,0	5,2 ⁷⁷	0,4	1,2	3,4	1,2
Riolering	10,4	0,9	0,4	1,9	1,1	1,2	1,8
Huur	1,1	1,3	1,3	0,7	4,3 ⁷⁸	11,0	20,1
Huisvuilophaling	12,1	0,7	0,2	1,9	0,5	0,6	1,4
Verzekering i.v.m. woning	2,4	0,6	1,0	0,6	-0,5	2,2	0,9
Diensten onderhoud, herstelling woning	1,7	1,8	2,4	1,5	2,3	1,7	1,9
Andere diensten i.v.m. woning	1,8	1,5	1,8	1,1	0,3	0,2	1,3
Vervoerdiensten	2,3	1,5	1,7	1,2	1,9	15,3	17,8
Onderhoud en herstellingen	2,4	1,8	2,7	1,3	1,0	7,0	6,7
Personenvervoer door de lucht	6,7	-0,1	-0,1	-0,8	2,0	0,6	1,5
Personenvervoer over de weg	5,2	3,7	10,2 ⁷⁹	1,8	2,5	1,3	0,9
Andere diensten voor privévoertuigen	1,0	1,1	0,9	1,5	0,0	2,9	3,1
Verzekering i.v.m. vervoer	1,3	-0,2	-2,2	1,6	3,7	2,3	1,6
Andere vervoerdiensten	1,9	-0,5	1,7	-1,5	-1,5	0,1	0,2
Personenvervoer per spoor	0,0	1,3	0,9	2,0 ⁸⁰	1,6	1,2	1,8
Reizen	2,7	1,4	0,6	1,4	3,7	6,6	8,2
Pakketreizen	0,5	-0,1	-0,4	-0,9	2,0	4,4	5,0
Accommodatie	5,2	2,7	2,7	1,8	3,4	2,2	3,1

⁷⁶ De inflatieversnelling in Nederland voor sociale bescherming wordt voornamelijk veroorzaakt door het onderdeel thuiszorg. De eigen bijdrage van de patiënt voor thuiszorg is sterk gestegen ten gevolge van de invoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) op 1 januari 2015.

⁷⁷ De verhoging van het minimumloon in Duitsland had gevolgen voor de categorie huishoudelijke en andere diensten in verband met woning. Prijzen voor huishoudhulp en wasserijen gingen bijvoorbeeld de hoogte in.

⁷⁸ Net als in het eerste kwartaal 2015 is er dit kwartaal opnieuw sprake van een toename van de huurprijzen op jaarbasis in Nederland. Volgens CBS is dit een gevolg van de invoering van het nieuwe (inkomensafhankelijke) huurbeleid in juli 2014.

⁷⁹ De invoering van het minimumloon in Duitsland op 1 januari 2015 heeft onder andere geleid tot hogere tarieven voor taxiverplaatsingen in heel wat Duitse steden en gemeenten.

⁸⁰ Op 31 december 2014 werden de nieuwe tarieven van de SNCF toepasbaar.

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht in 2015 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Communicatie	-0,7	-0,5	-1,2	1,0	-1,8	8,4	7,1
Postdiensten	2,9	4,7	2,2	8,8 ⁸¹	7,1	0,3	0,5
Telefoon- en faxtoestellen en -diensten	-0,8	-1,0	-1,6	0,4	-2,2	8,1	6,6
Diensten	2,4	1,3	1,3	1,2	2,2	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Nb: Niet beschikbaar

VI Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in het tweede kwartaal 2015

VI.1 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in België

In het tweede kwartaal 2015 kwam de inflatie voor niet-energetische industriële goederen gemiddeld uit op 0,2 % (tegenover nog 0,5 % in het eerste kwartaal 2015). Met een gewicht van 27,4 % in de consumptiekorf droeg deze productgroep 0,1 procentpunt bij tot de totale inflatie.

De bijzonder heterogene niet-energetische industriële goederen kunnen worden onderverdeeld in niet-duurzame goederen (zoals producten voor lichaamsverzorging en geneesmiddelen), half-duurzame goederen (zoals kleding en schoeisel) en duurzame goederen (zoals meubelen en auto's).

Tabel 11: Recent verloop van de consumptieprijsen voor niet-energetische industriële goederen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 – II			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni		
Half-duurzame goederen	0,9	1,4	0,7	0,9	0,3	0,3	0,7	0,2	0,3	0,3	0,5	0,12	35,0
Kleding	1,1	1,7	1,0	1,2	0,6	0,3	0,9	0,4	0,4	0,3	0,4	0,07	15,6
Schoeisel	2,2	0,8	1,2	1,4	0,8	0,8	1,7	1,1	1,1	1,1	1,2	0,05	4,2
Boeken	0,5	0,6	1,2	0,2	0,8	2,2	-0,9	2,1	2,3	1,6	2,4	0,04	2,0
Huishoudtextiel	2,4	2,1	1,1	1,2	0,6	1,1	1,8	1,4	1,3	1,4	1,6	0,03	2,3
Vaat-,glaswerk en huishoudartikelen	1,9	2,1	1,7	1,8	1,7	1,2	1,0	0,7	0,7	0,5	0,7	0,01	1,8
Gereedschap voor huis en tuin	0,7	1,0	0,5	0,4	0,5	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,2	0,01	2,3
Andere kleding artikelen	0,9	2,5	1,0	1,3	0,4	0,5	1,0	1,0	0,7	1,0	1,2	0,01	0,8
Speelgoed en hobbyartikelen	0,7	0,5	0,4	0,5	0,4	0,0	0,1	0,2	0,0	0,3	0,3	0,00	1,8
Andere artikelen voor persoonlijk gebruik	1,6	1,0	0,6	0,6	0,4	0,2	0,0	0,1	-0,3	0,3	0,2	0,00	1,1
Kledingstoffen	0,5	-2,2	-0,8	-0,2	-0,7	0,0	0,7	0,3	0,3	0,3	0,3	0,00	0,2
Sport, kampeer en recreatieartikelen	0,4	-0,2	0,3	0,5	0,5	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	0,00	0,6
Delen en toebehoren	1,8	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,7	-1,1	-0,8	-1,1	-1,3	-0,02	1,7
Dragers opname beeld en geluid	-2,5	-0,6	-1,9	-1,3	-2,3	-5,0	-6,3	-5,4	-8,0	-5,8	-2,5	-0,08	0,7

⁸¹ Op 1 januari 2015 zijn de posttarieven in Frankrijk toegenomen, de prijs van postzegels nam toe met 10 cent voor de *lettre prioritaire* en met 6 cent voor de *lettre économique*. In Nederland werden ook nieuwe tarieven toepasbaar op 1 januari 2015: het basistarief voor brieven binnen Nederland nam toe met 5 cent tot 69 cent en voor internationale brieven nam het tarief tot met 10 cent tot 1,15 EUR. Ook andere diensten en type verzendingen werden duurder.

	2012	2013	2014	2014			2015		2015 – II			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				II	III	IV	I	II	apr	mei	juni		
Niet-duurzame goederen	2,1	1,1	0,9	1,0	1,1	0,6	0,5	0,4	0,5	0,2	0,3	0,10	31,5
Tuinbouw	3,2	0,1	1,7	1,1	3,0	1,9	1,7	3,5	4,1	3,6	2,8	0,10	3,0
Kranten en tijdschriften	4,1	6,6	4,6	4,7	4,6	4,5	4,8	4,5	4,3	4,3	4,9	0,10	2,1
Watervoorziening	4,2	2,6	3,3	3,4	3,4	3,4	2,4	1,8	1,8	1,8	1,8	0,04	2,1
Producten voor onderhoud en herstelling woning	2,6	2,9	2,1	2,0	2,0	1,8	1,5	0,8	1,0	0,9	0,5	0,03	4,3
Allerlei drukwerk en schrijfwaren	3,6	4,0	1,8	2,1	1,5	0,8	1,1	1,5	1,2	1,5	1,7	0,02	1,4
Producten voor huisdieren	2,9	0,6	0,7	0,9	1,0	1,0	0,0	-0,5	-0,4	-0,8	-0,2	-0,01	2,8
Andere medische producten	0,5	0,3	0,7	1,0	0,7	0,4	-0,3	-0,8	-0,9	-0,6	-0,8	-0,02	2,6
Toestellen en artikelen voor lichaamsverzorging	0,8	1,9	1,5	2,1	1,6	0,0	-0,4	-0,7	-0,4	-0,8	-0,8	-0,03	4,6
Niet-duurzame huishoudartikelen	3,9	-0,7	-1,1	-0,9	-0,6	-0,8	-1,2	-1,3	-1,4	-1,5	-0,9	-0,05	3,8
Geneesmiddelen	-1,1	-2,3	-2,6	-2,2	-2,2	-2,8	-1,4	-1,5	-1,3	-1,8	-1,5	-0,07	4,8
Duurzame goederen	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,01	33,5
Nieuwe auto's	-0,3	0,3	1,3	1,3	1,5	1,7	1,6	1,4	1,4	1,3	1,4	0,18	14,1
Meubelen en stoffering	1,7	2,0	1,5	1,5	1,5	1,0	0,9	0,7	0,9	0,5	0,5	0,05	8,4
Sieraden, klokken en horloges	14,8	3,4	-3,0	-4,0	-3,6	-1,8	0,2	3,9	2,7	3,9	5,2	0,04	1,0
Motorfietsen en fietsen	0,5	1,3	1,9	2,0	2,0	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,7	0,02	1,3
Grote goederen voor recreatie	1,6	1,3	0,7	1,2	1,2	-0,1	1,2	1,1	1,9	1,2	0,3	0,00	0,4
Tapijten en vloerbekleding	1,9	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,8	0,00	0,3
Foto- en filmmapparatuur	-3,4	-2,7	-3,5	-3,7	-3,5	-3,4	-4,1	-3,5	-3,3	-3,1	-4,2	-0,02	0,4
Huishoudapparaten	0,2	-0,3	-0,7	-0,4	-0,7	-1,1	-1,8	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-0,06	4,6
Audio- en videoapparatuur	-6,5	-5,1	-5,4	-6,6	-5,5	-5,2	-5,7	-3,7	-3,6	-3,7	-4,0	-0,07	1,4
Gegevensverwerkende apparatuur	-9,3	-7,5	-5,6	-4,7	-5,5	-6,6	-7,0	-6,7	-6,6	-6,8	-6,7	-0,14	1,6
Niet-energetische industriële goederen	0,9	0,8	0,5	0,6	0,4	0,2	0,5	0,2	0,3	0,2	0,3	0,24	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het tweede kwartaal 2015 (in procentpunt), ² p.m. gewicht in de groep in 2015 (in %)

De vertraging van de inflatie voor niet-energetische industriële goederen tussen het eerste en tweede kwartaal 2015 is vooral het gevolg van een daling van het prijsstijgingstempo voor half-duurzame goederen (van 0,7 % in het eerste kwartaal 2015 naar 0,2 % in het tweede kwartaal 2015). De inflatie voor niet-duurzame goederen is lichtjes vertraagd (van 0,5 % naar 0,4 %). De prijzen op jaarbasis voor duurzame goederen zijn echter gemiddeld stabiel gebleven in het tweede kwartaal 2015. Half-duurzame goederen en niet-duurzame goederen droegen 0,1 procentpunt bij tot de inflatie voor niet-energetische industriële goederen.

Met een inflatiecijfer van 0,4 % in het tweede kwartaal 2015 leverde kleding, dat 15,6 % van de niet-energetische industriële goederen vertegenwoordigt, de grootste bijdrage tot de inflatie voor half-duurzame goederen (0,2 %). De inflatie voor informatiedragers (zoals de Blu-ray disk) werd daarentegen negatief voor het vijfde kwartaal op rij maar, in vergelijking met het eerste kwartaal 2015, was de daling op jaarbasis dit kwartaal minder uitgesproken (-5,4 %). De vertraging van de inflatie voor half-duurzame goederen is hoofdzakelijk te wijten aan de daling van de inflatie voor kleding⁸². De prijsstijging voor boeken op jaarbasis (+2,1 % in dit kwartaal tegenover -0,9 % in het eerste kwartaal) compenseerde slechts gedeeltelijk de daling van de inflatie voor andere producten.

Kranten en tijdschriften en tuinbouwproducten (onder meer tulpen en rozen), die de belangrijkste bijdrage tot de inflatie voor niet-duurzame goederen leverden (0,1 %), kostten respectievelijk 4,5 % en 3,5 % meer dan een jaar voordien. De tarieven voor waterverbruik stegen met 1,8 % tussen het tweede kwartaal 2014 en het tweede kwartaal 2015. De prijzen van geneesmiddelen zijn dit kwartaal daarentegen gedaald met 1,5 %. De consument moest gemiddeld respectievelijk 1,3 % en 0,7 % minder betalen voor niet-duurzame huishoudartikelen (zoals vloeibare allesreiniger of aluminiumfolie, waarvan de prijs op jaarbasis sterk daalde) en voor elektrische toestellen en producten voor lichaamsverzorging (zoals haargel).

Wat duurzame goederen betreft, zijn de prijzen op jaarbasis onveranderd gebleven. Auto's en meubelen hebben het meest bijgedragen tot de inflatie voor duurzame goederen en hun prijzen stegen met respectievelijk 1,4 % en 0,7 %. De

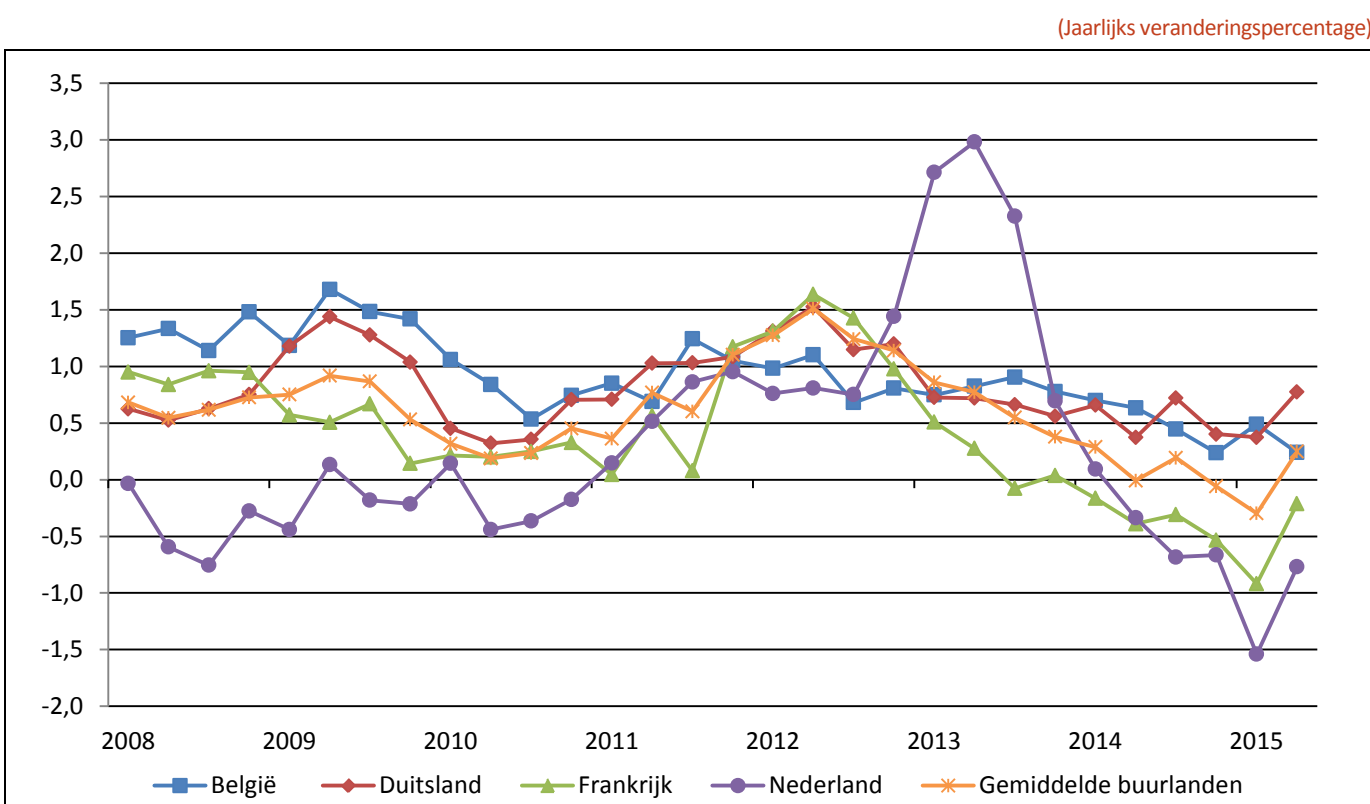
⁸² Behalve in januari 2015, toen de inflatie 2,3 % bedroeg als gevolg van lagere kortingen dan in de wintersolden van 2014, is de inflatie voor kleding sinds oktober 2014 opvallend stabiel gebleven op ongeveer 0,4 %.

inflatie voor sieraden, klokken en horloges is sterk versneld (+3,9 % in dit kwartaal en zelfs 5,2 % in juni). Op jaarbasis zijn de prijzen van gegevensverwerkende apparatuur (-6,7 %; zoals tablets) en audio- en videoapparatuur (-3,7 %; zoals kleurentelevisies) daarentegen sterk neerwaarts gericht.

VI.2 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in de voornaamste buurlanden

Zowel in België als gemiddeld in de buurlanden kwam de inflatie voor niet-energetische industriële goederen uit op 0,2 % in het tweede kwartaal 2015. Bijgevolg was de bijdrage van de niet-energetische industriële goederen tot het totale inflatieverschil verwaarloosbaar. Het prijsstijgingstempo kwam in het voorgaande kwartaal voor België uit op 0,5 % en gemiddeld in de buurlanden op -0,3 %. In elk van onze buurlanden afzonderlijk nam het prijsstijgingstempo toe: tot 0,8 % in Duitsland, -0,2 % in Frankrijk en -0,8 % in Nederland (tegenover respectievelijk 0,4 %, -0,9 % en -1,5 % in het voorgaande kwartaal).⁸³

Grafiek 14: Kwartaalevolutie van de consumptieprijzen voor niet-energetische industriële goederen in België en in de voornaamste buurlanden

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Kleding en tuinbouw leverden dit kwartaal de belangrijkste bijdrage tot het inflatieverschil ten nadele van ons land voor de niet-energetische industriële goederen. Voor kleding kende België een jaar-op-jaar prijsstijging van 0,4 %, daar waar de inflatie voor kleding in onze buurlanden gemiddeld genomen -0,3 % bedroeg (de inflatie voor kleding was met -2,3 % voornamelijk in Nederland negatief). Het inflatieverschil voor kleding verminderde echter ten opzichte van het eerste kwartaal 2015. Voor tuinbouw kende België ook een hogere inflatie met 3,5 % tegenover 0,8 % in de buurlanden. Geneesmiddelen hebben het meeste bijgedragen tot een vermindering van het inflatieverschil. De Belgische inflatie voor deze categorie bedroeg -1,5 % tegenover 1,5 % in de buurlanden (de hogere inflatie in de buurlanden gemiddeld genomen is voornamelijk te wijten aan de hoge Duitse inflatie van 4,3 %).

⁸³ Bij ongewijzigde indirecte belastingen was de inflatie voor niet-industriële goederen in België, Duitsland en Frankrijk hetzelfde geweest als de reële inflatie. De Nederlandse inflatie zou -1,0 % bedragen hebben (tegenover een reële inflatie van -0,8 %).

Tabel 12: Inflatie voor niet-energetische industriële goederen en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het tweede kwartaal 2015

(Jaarlijks veranderingspercentage)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2015 (in %)	
	België	Gemiddelde buurlanden				België	Gemiddelde buurlanden
Half-duurzame goederen	0,2	0,0	0,4	-0,2	-1,4	35,0	35,7
Kleding	0,4	-0,3	0,3	-0,5	-2,3	15,6	14,4
Schoeisel	1,1	0,4	1,1	0,0	-2,9	4,2	3,9
Boeken	2,1	-0,4	-1,0	0,9	-0,3	2,0	2,2
Huishoudtextiel	1,4	1,2	1,5	1,2	-0,3	2,3	1,7
Vaat-, glaswerk en huishoudartikelen	0,7	0,3	0,9	-0,1	0,4	1,8	2,3
Gereedschap voor huis en tuin	0,4	0,1	0,4	0,0	-1,5	2,3	2,1
Andere kleding artikelen	1,0	0,2	0,0	0,6	-2,1	0,8	0,9
Speelgoed en hobbyartikelen	0,2	-1,4	-1,0	-1,7	-2,0 ⁸⁴	1,8	2,2
Andere artikelen voor persoonlijk gebruik	0,1	0,3	0,4	0,3	0,7	1,1	1,4
Kledingstoffen	0,3	3,3	3,3	2,7	Nb	0,2	0,2
Sport-, kampeer- en recreatieartikelen	-0,3	0,6	1,9	-1,1	3,3	0,6	1,3
Delen en toebehoren	-1,1	1,3	1,0	1,6	3,8	1,7	2,3
Dragers opname beeld en geluid	-5,4	-1,6	0,0	-2,6	-5,4	0,7	0,9
Niet-duurzame goederen	0,4	1,0	1,9	0,1	-0,4	31,5	31,6
Tuinbouw	3,5	0,8	-0,2	2,6	0,2	3,0	2,9
Kranten en tijdschriften	4,5	4,9	6,0	3,7	2,8	2,1	2,6
Watervoorziening	1,8	1,4	1,8	0,8	0,3	2,1	2,5
Producten voor onderhoud en herstelling woning	0,8	0,4	1,0	-0,1	0,5	4,3	1,5
Allerlei drukwerk en schrijfwaren	1,5	1,4	1,6	1,2	2,5	1,4	1,3
Producten voor huisdieren	-0,5	0,8	1,6	-0,1	0,3	2,8	2,7
Andere medische producten	-0,8	1,2	2,2	-0,5	-0,1	2,5	3,7
Toestellen en artikelen voor lichaamsverzorging	-0,7	-0,5	-0,3	-0,5	-1,2	4,6	6,6
Niet-duurzame huishoudartikelen	-1,3	-0,4	0,1	0,0	-4,4	3,8	3,1
Geneesmiddelen	-1,5	1,5	4,3	-2,1	-0,1	4,8	4,6
Duurzame goederen	0,0	-0,2	0,1	-0,6	-0,4	33,5	32,8
Nieuwe auto's	1,4	1,1	1,2	0,8	2,3	14,1	12,5
Meubelen en stoffering	0,7	0,4	0,6	0,2	-0,4	8,5	6,8
Sieraden, klokken en horloges	3,9	0,4	0,4	1,1	-3,5	1,0	1,9
Motorfietsen en fietsen	1,6	1,0	1,5	-0,2	1,7	1,3	1,3
Grote goederen voor recreatie	1,1	1,9	3,2	0,4	2,4	0,4	1,2
Tapijten en vloerbekleding	0,7	1,5	3,1	0,8	-2,1	0,3	0,6
Foto- en filmmapparatuur	-3,5	-1,8	0,1	-10,7	2,3	0,4	0,6
Huishoudapparaten	-1,3	-1,5	-1,2	-1,7	-2,0	4,6	3,6
Audio- en videoapparatuur	-3,7	-5,5	-5,6	-5,2	-5,1	1,4	1,9
Gegevensverwerkende apparatuur	-6,7	-4,5	-3,5	-5,3	-5,9	1,6	2,3
Niet-energetische industriële goederen	0,2	0,2	0,8	-0,2	-0,8	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Nb: Niet beschikbaar

⁸⁴ Bij ongewijzigde indirecte belastingen had de inflatie voor speelgoed en hobbyartikelen in Nederland -3,6 % bedragen hebben in plaats van -2,0 %.

VII Focus: Verloop van de Belgische vastgoedprijzen en de onderliggende determinanten

Gezien het belang van huiseigenaarschap in België en het economische belang van de sector⁸⁵, nam het Prijzenobservatorium zich voor om de Belgische vastgoedmarkt blijvend op te volgen. In het tweede kwartaalverslag 2014⁸⁶ werd reeds een eerste maal gefocust op de evolutie van de Belgische woningprijzen en op de relevantie van waarderingsindicatoren gepubliceerd door de OESO en het IMF. In het jaarverslag 2014⁸⁷ werd hierna dieper ingegaan op de evolutie van de Belgische woningprijzen en de verklarende determinanten van woningprijzen sinds 1980. Bovendien werd een waarderingsmodel verkend waarbij het verloop van de vastgoedprijzen gelinkt werd aan de evolutie van een aantal verklarende determinanten.

Deze focus is een actualisering van de studie in het jaarverslag en start met een bespreking van de recente evolutie van de Belgische vastgoedprijzen. Hierbij werd de vergelijking gemaakt met onze voornaamste buurlanden. De cijfers in het jaarverslag liepen tot het derde kwartaal 2014, in deze focus werden zij geactualiseerd tot het eerste kwartaal 2015 (de woningprijzen voor België tot het laatste kwartaal 2014). Vervolgens werd het verloop van de belangrijkste verklarende variabelen van de woningprijzen, zoals besproken in het jaarverslag, hernomen en geactualiseerd. Tot slot werd verder ingegaan op het waarderingsmodel.

VII.1 Evolutie van de Belgische woningprijzen tussen het eerste kwartaal 2005 en het laatste kwartaal 2014⁸⁸

Op basis van de Residential Property Price Indicator, gepubliceerd door de ECB⁸⁹, kan vastgesteld worden dat de nominale Belgische vastgoedprijzen tussen het eerste kwartaal 1980 en het laatste kwartaal 2014 met 379,4 % toegenomen zijn, gedeflatteerd (aan de hand van de CPI) was dit 85,7 %. In deze focus wordt dieper ingegaan op de periode gaande van het eerste kwartaal 2005 tot het laatste kwartaal 2014. Tussen het eerste kwartaal 2005 en het derde kwartaal 2008 stegen de nominale woningprijzen jaarlijks gemiddeld met bijna 10 %. Daarop volgde een kleine neerwaartse prijscorrectie; tussen het derde kwartaal 2008 en het tweede kwartaal 2009 daalden de woningprijzen met 3,3 %, waarna de woningprijzen opnieuw gestaag aangroeyden (gemiddelde jaarlijkse stijging van 3,3 % per jaar tussen het derde kwartaal 2009 en het derde kwartaal 2014).⁹⁰ Sinds eind 2014 nam de stijgende lijn van de Belgische woningprijzen af en kan een aanzet naar een stabilisering van de Belgische woningprijzen bemerkt worden.⁹¹ Tussen het eerste kwartaal 2005 en het laatste kwartaal 2014 zijn de vastgoedprijzen in België met 53 % toegenomen, gecorrigeerd voor

⁸⁵ Woningprijzen vormen één van de indicatoren van het Scoreboard for the surveillance of macroeconomic imbalances, dat deel uitmaakt van de Macroeconomic Imbalance Procedure, uitgevoerd door de Europese Commissie (in het [rapport voor België voor 2015](#) wordt in hoofdstuk 2.4. ingegaan op woningprijzen).

⁸⁶ [Tweede kwartaalverslag Prijzenobservatorium 2014](#)

⁸⁷ [Jaarverslag Prijzenobservatorium 2014](#)

⁸⁸ De ECB publiceerde voor het eerste kwartaal 2015 nog geen Property Price Indicator voor België.

⁸⁹ Zie [ECB, Statistical Data Warehouse](#). Deze indicator bevat voor België enkel de prijzen van bestaande woningen, en dus niet voor nieuwbouw en bouwgronden.

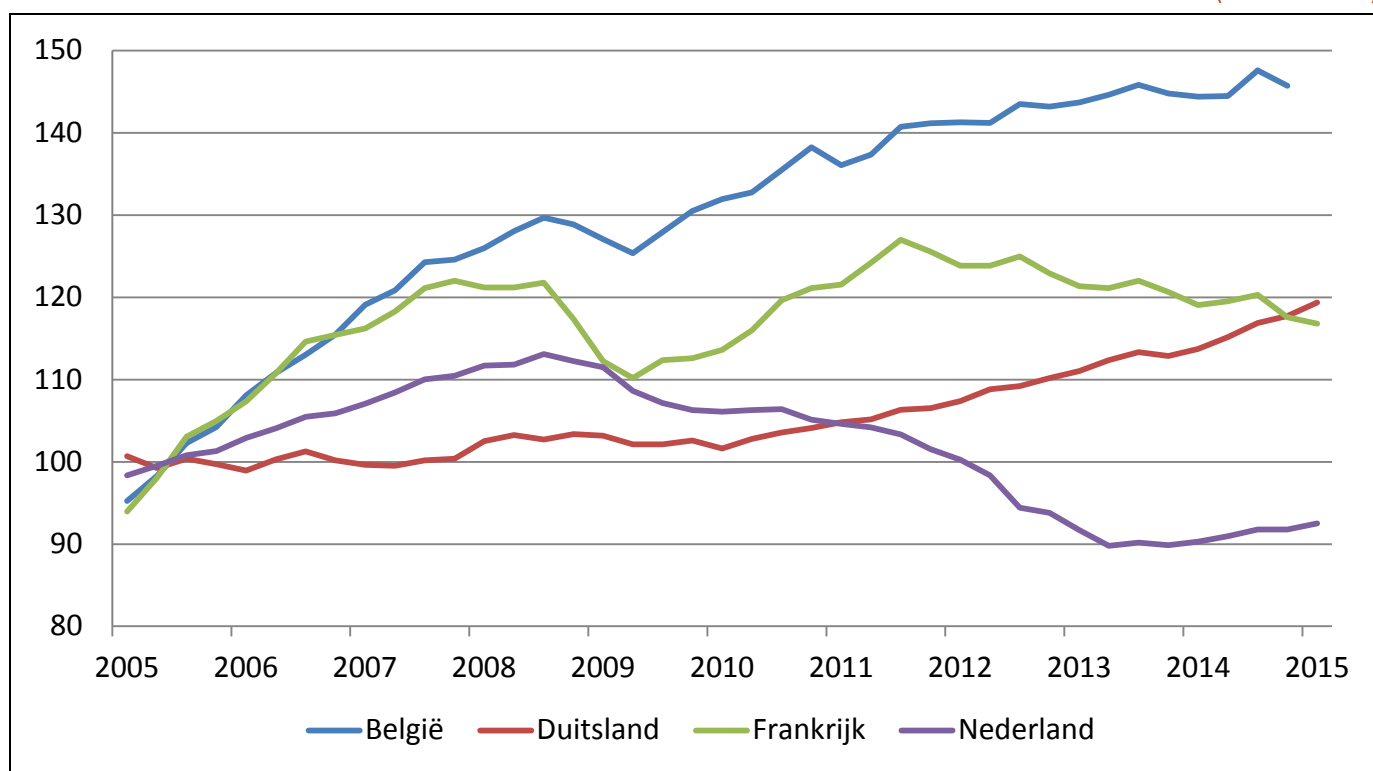
⁹⁰ De voornaamste verklaringen voor de evolutie van de Belgische woningprijzen vanaf 1980 worden opgesomd in voetnoot 116 van het [Jaarverslag 2014](#).

⁹¹ Op basis van de evolutie tussen het laatste kwartaal 2014 en het eerste kwartaal 2015 van de reeds gepubliceerde [Residentiële vastgoedprijsindex van Statistics Belgium](#) (aankoop van bestaande woningen), werd de ECB-reeks doorgetrokken tot het eerste kwartaal 2015. Uit deze inschatting kan gemerkt worden dat de Belgische woningprijzen, na een toename van de woningprijsindex in het derde kwartaal 2014, zelfs een dalende trend zouden vertonen in de laatste twee kwartalen (aangezien beide reeksen conceptueel verschillen kan dit louter als een indicatie van de evolutie aanzien worden).

de inflatie was dat 26,8 % (in reële termen zijn de Belgische woningprijzen al sinds het derde kwartaal 2010 ongewijzigd gebleven).

Grafiek 15: Verloop vastgoedprijsindex in België en in de voornaamste buurlanden

(Index 2005=100)

Bron: ECB en AD Statistiek

VII.2 Evolutie woningprijzen in de voornaamste buurlanden tussen het eerste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2015

De periode tussen het eerste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2015 capteert de situatie van voor het uitbreken van de financiële crisis en de situatie erna. In de eerste helft van deze periode kende België de sterkste toename van de woningprijzen. Om deze reden is het interessant de periode vanaf 2005 te vergelijken met onze voornaamste buurlanden. Net zoals in België, waar de woningprijzen met 53,0 % zijn toegenomen tussen het eerste kwartaal 2005 en het vierde kwartaal 2014, namen in zowel Frankrijk als Duitsland de nominale woningprijzen⁹² toe tussen het eerste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2015, met respectievelijk 18,6 % en 24,3 %. Nederland liet in dezelfde periode echter een daling van 5,9 % optekenen. Zowel Nederland als Frankrijk kenden gedurende de analyseperiode een correctie van hun nominale woningprijzen. Tussen het derde kwartaal 2008 en het tweede kwartaal 2009 namen de nominale Franse woningprijzen met 9,5 % af. Het derde kwartaal 2008 was ook voor Nederland het beginpunt voor de prijscorrectie. In eerste instantie was deze niet erg ingrijpend maar vanaf het eerste kwartaal 2009 waren de Nederlandse woningprijzen stelselmatig neerwaarts georiënteerd tot begin 2013 (-20,6 % tussen het derde kwartaal 2008 en het eerste kwartaal 2013). De Franse vastgoedmarkt herstelde zich vanaf het tweede kwartaal 2009 tijdelijk met stijgende nominale woningprijzen (+15,3 % tussen het tweede kwartaal 2009 en het derde kwartaal 2011) waarna de nominale woningprijzen opnieuw een dalend verloop kenden (-8,0 % tussen het derde kwartaal 2011 en het eerste kwartaal 2015). De Nederlandse woningmarkt lijkt zich de laatste jaren voorzichtig te herstellen: vanaf begin 2013 kon een stabilisatie van de Nederlandse woningprijzen vastgesteld worden waarna de woningprijzen opnieuw een licht stijgende trend vertoonden (+3,1 % tussen het tweede kwartaal 2013 en het eerste kwartaal 2015). De Duitse woningprijzen bleven

⁹² ECB Residential Property Price Index Statistics, index van bestaande woningen voor Frankrijk en Nederland en index van nieuwe en bestaande woningen voor Duitsland.

geruime tijd stabiel maar kenden de laatste jaren een sterke toename (+17,5 % tussen het eerste kwartaal 2010 en het eerste kwartaal 2015).

VII.3 Enkele verklarende determinanten voor het verloop van de vastgoedprijzen in België

In het jaarverslag werden de verklarende determinanten van woningprijzen, zoals zij beschreven worden in de literatuur, overlopen. Aangezien woningprijzen door de rigiditeit van het aanbod voornamelijk verklaard worden door de determinanten van de vraag werden deze uitgebreider besproken. In deze focus hernemen we de variabelen die aan de basis lagen van het waarderingsmodel⁹³, nl. het reëel beschikbaar huishoudinkomen (BI), de reële (hypotheek)rente (HR), de demografische factoren (POP) en de werkloosheidsgraad (WLH). Naast deze vier kwantificeerbare variabelen werd ook de impact van de woonbonus opgenomen in het model aan de hand van een dummy (Dummy2005). Door de zesde staatshervorming werd de vastgoedfiscaliteit op 1 januari 2015 gewestelijke materie⁹⁴. Het is op basis van de beschikbare cijfers nog te vroeg om een uitspraak te doen over de impact hiervan op de woningprijzen.

In onderstaande grafiek werd de evolutie van deze verklarende determinanten, van het eerste kwartaal 2005 tot het eerste kwartaal 2015, weergegeven. Het reëel beschikbaar huishoudinkomen nam in België in de afgelopen tien jaar gestaag toe en had op deze wijze een positieve impact op de woningprijzen. In onze buurlanden kan gezien worden dat dezelfde evolutie geldt voor Duitsland en Frankrijk maar dat het Nederlandse beschikbaar huishoudinkomen de laatste 10 jaar afgenomen is in reële termen. In de beschouwde periode kende de Belgische reële hypotheekrente een piek halverwege 2009 waarna deze dalende was tot eind 2011, sindsdien nam deze lichtjes toe. Historisch gezien zijn de huidige rentetarieven echter heel laag, wat een positieve impact had op het verloop van de woningprijzen. Hierbij moet benadrukt worden dat de lichte toename van de reële hypotheekrente de afgelopen jaren louter het gevolg is van afnemende inflatiecijfers.⁹⁵ Vergelijkbare gegevens over de hypotheekrente in onze buurlanden bestaan niet. Voor de demografische ontwikkelingen kan kortweg gesteld worden dat zowel de populatie als het aantal huishoudens (HH) fors toegenomen zijn in België in de afgelopen tien jaar. In onze buurlanden⁹⁶ kan voor de evolutie van de populatie hetzelfde gezegd worden met uitzondering van Duitsland waar het bevolkingsaantal eerder een afnemende trend vertoont. De laatste variabele is de werkloosheidsgraad. Deze variabele, maatstaf voor het algemeen economisch klimaat, is over de laatste tien jaar relatief stabiel gebleven in België. Duitsland heeft zijn werkloosheidscijfer in de bestudeerde periode kunnen terugdringen daar waar Frankrijk en Nederland geconfronteerd werden met een toenemende werkloosheidsgraad.

⁹³ Voor een overzicht van de variabelen die niet werden hernomen in deze studie zie het [jaarverslag 2014](#), hierin werd de evolutie van deze determinanten alsook hun theoretische impact op de woningprijzen besproken.

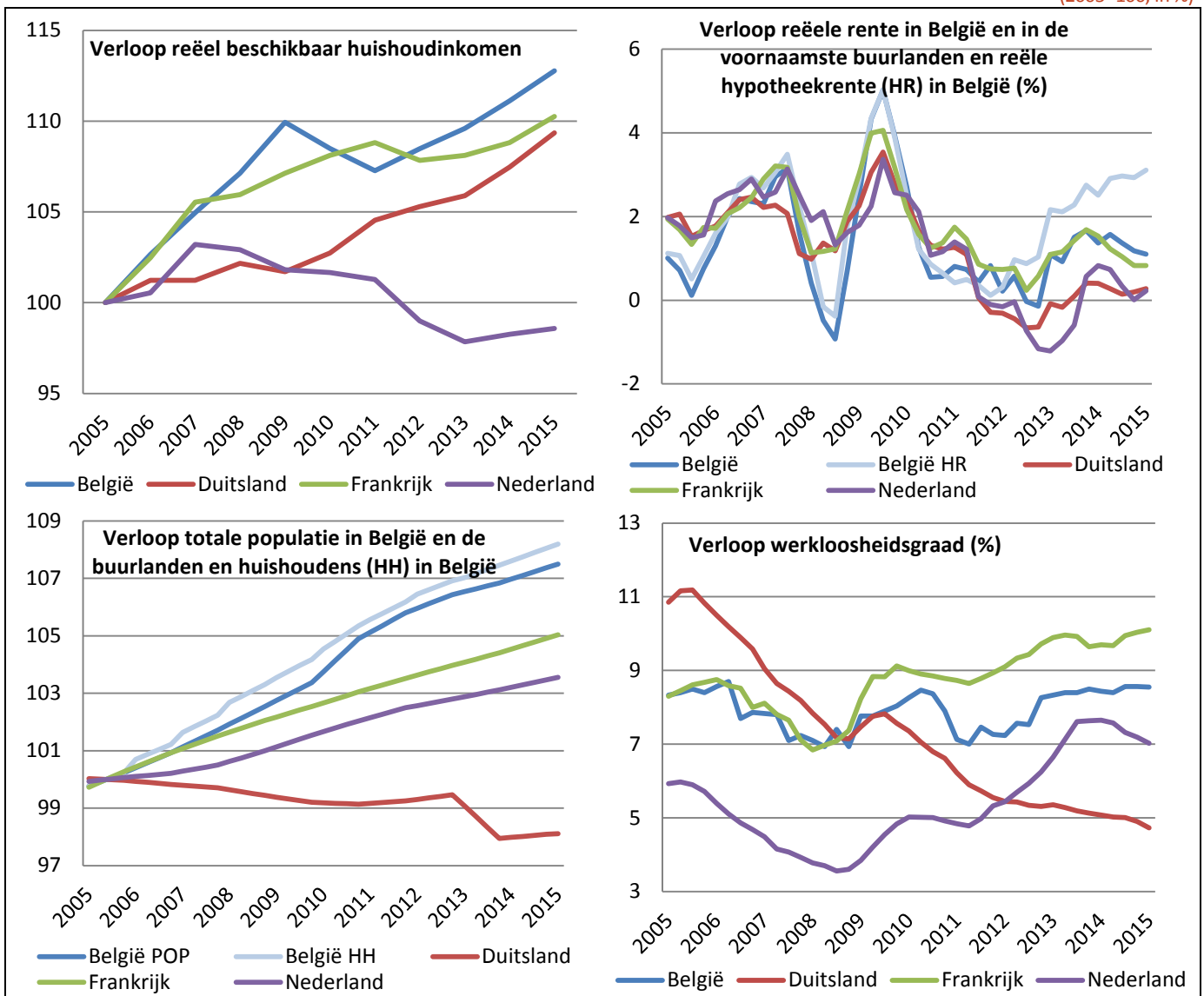
⁹⁴ Meer informatie hierover kan teruggevonden worden op de [website van Fod Financiën](#) of op de websites van de desbetreffende gewesten.

⁹⁵ Wanneer de rente niet gecorrigeerd wordt voor inflatie kan een scherpe daling van de nominale hypotheekrente waargenomen worden sinds eind 2013 en over de gehele periode onder beschouwing is de tendens ook dalend

⁹⁶ Gegevens over het aantal huishoudens waren niet beschikbaar voor onze buurlanden.

Grafiek 16: Verloop voornaamste determinanten van vastgoedprijzen België en in de voornaamste buurlanden⁹⁷

(2005=100, in %)

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium, Oxford Economics, Eurostat, OECD Economic Outlook

⁹⁷ - De gebruikte variabele voor het reëel beschikbaar huishoudinkomen is de *Net household disposable income, value* voor België, Duitsland en Nederland en de *Gross household disposable income, value* voor Frankrijk (bron: OECD Economic outlook: Statistics and Projections), deze variabele werd gedeflatteerd (aan de hand van de CPI).

- De gebruikte variabele voor de rente is de Long-term interest rates: Maastricht criterion interest rates – EMU convergence criterion series (looptijd 10 jaar), gepubliceerd door Eurostat. Voor de Belgische hypotheekrente werd de MIR (*monetary financial institutions interest rate*) –enquête gebruikt gepubliceerd door de NBB. De reële (hypotheek)rente werd berekend als de nominale (hypotheek)rente gecorrigeerd voor inflatie.

- De gebruikte variabele voor totale populatie is deze gepubliceerd door Oxford Economics voor alle landen. De variabele aantal huishoudens in België is een zelf berekende variabele op basis van de ratio (Totale populatie)/(Aantal personen per huishouden). Bron voor aantal personen per huishouden was AD Statistiek-Statistics Belgium. Dit zijn jaarcijfers, voor het model werden deze jaarcijfers omgezet in kwartaalcijfers door het jaarcijfer gelijk te stellen aan het cijfer voor het eerste kwartaal van dat jaar en uit te gaan van een evenredige evolutie per kwartaal voor de drie volgende kwartalen, tot het nieuwe gekende cijfer van het eerste kwartaal van het jaar erop.

- Gebruikte variabele voor de werkloosheidsgraad is de Unemployment rate, seasonally adjusted, gepubliceerd door de OECD Economic Outlook (via Datastream). De definitie van deze variabele is het aantal werkloze mensen als een percentage van de beroepsbevolking (het totaal van werkloze en werkende mensen).

VII.4 Is de Belgische vastgoedmarkt over- of ondergewaardeerd?

In het jaarverslag 2014 werd een eerste maal getracht een beoordeling te maken van de waardering van de Belgische vastgoedmarkt, gebaseerd op de methodologie van de ECB⁹⁸ en van de Nationale Bank van België⁹⁹. Op basis van vijf indicatoren werd de mate van over- of onderwaardering van de Belgische vastgoedmarkt ingeschat: De price-to-income ratio¹⁰⁰, de price-to-rent ratio¹⁰¹, een indicator waarbij de price-to-rent ratio vergeleken wordt met de evolutie van de reële rente, de interest-adjusted affordability ratio¹⁰² en tot slot een inschatting van de waardering van de woningprijzen op basis van de langetermijn relatie bestaande tussen de woningprijs en zijn verklarende determinanten door middel van de Error Correction Model (ECM) techniek¹⁰³. In dit kwartaalverslag werd elk van deze indicatoren geactualiseerd met de laatst beschikbare gegevens (2014Q4). Voor het waarderingsmodel werd gekozen voor een out-of-sample forecasting techniek.¹⁰⁴

Aangezien geen enkele van de vijf besproken indicatoren vrij is van kritieken gebruikt de ECB de resultaten van de verschillende schattingsindicatoren naast elkaar¹⁰⁵. In onderstaande grafiek werd de spreiding van deze verschillende inschattingen weergegeven. Volgens de price-to-income en de price-to-rent kende de Belgische vastgoedmarkt een overwaardering van respectievelijk 48,4 % en 54,1 % in het vierde kwartaal 2014. Op basis van de interest-adjusted affordability ratio zou de Belgische woningmarkt 10,6 % overgewaardeerd zijn in dezelfde periode. Op basis van de vierde indicator, waarbij de price-to-rent ratio vergeleken wordt met de evolutie van de reële rente, zou de Belgische vastgoedmarkt in het beschouwde kwartaal 2014 11,2 % overgewaardeerd geweest zijn. In het vierde kwartaal 2014 zou volgens de ECM-techniek de Belgische vastgoedmarkt zo goed als correct gewaardeerd zijn.¹⁰⁶

⁹⁸ ECB, "Financial Stability Review juni 2011", - Tools for detecting a possible misalignment of residential property prices from fundamentals', pagina's 57-59.

⁹⁹ Nationale Bank van België, "Verslag 2014", Kader 8 – De waardering van de woningmarkt, pagina's 121-123.

¹⁰⁰ Waarbij het verloop van de woningprijzen gerelateerd wordt aan het verloop van het beschikbaar inkomen per capita, berekend ten opzichte van zijn langetermijngemiddelde.

¹⁰¹ Waarbij het verloop van de woningprijzen gerelateerd wordt aan het verloop van het de huurprijzen, berekend ten opzichte van zijn langetermijngemiddelde.

¹⁰² De gebruikte formule is:
$$\frac{\left[\frac{HR}{1-(1+HR)^{-n}} \right] \times WPI}{BI/FAM}$$
 waarbij n de looptijd is, HR de hypotheekrente, BI het beschikbaar huishoudinkomen, WPI de woningprijsindex en FAM het aantal huishoudens. Er werd uitgegaan van een looptijd van 20 jaar en een vaste rente. De teller van de breuk geeft de aflossing van de betrokken lening op jaarbasis indien de woning volledig gefinancierd wordt met geleend geld.

¹⁰³ De definitie van elk van deze indicatoren en een overzicht van de gebruikte series en bronnen kunnen worden teruggevonden in het [Jaarverslag 2014](#).

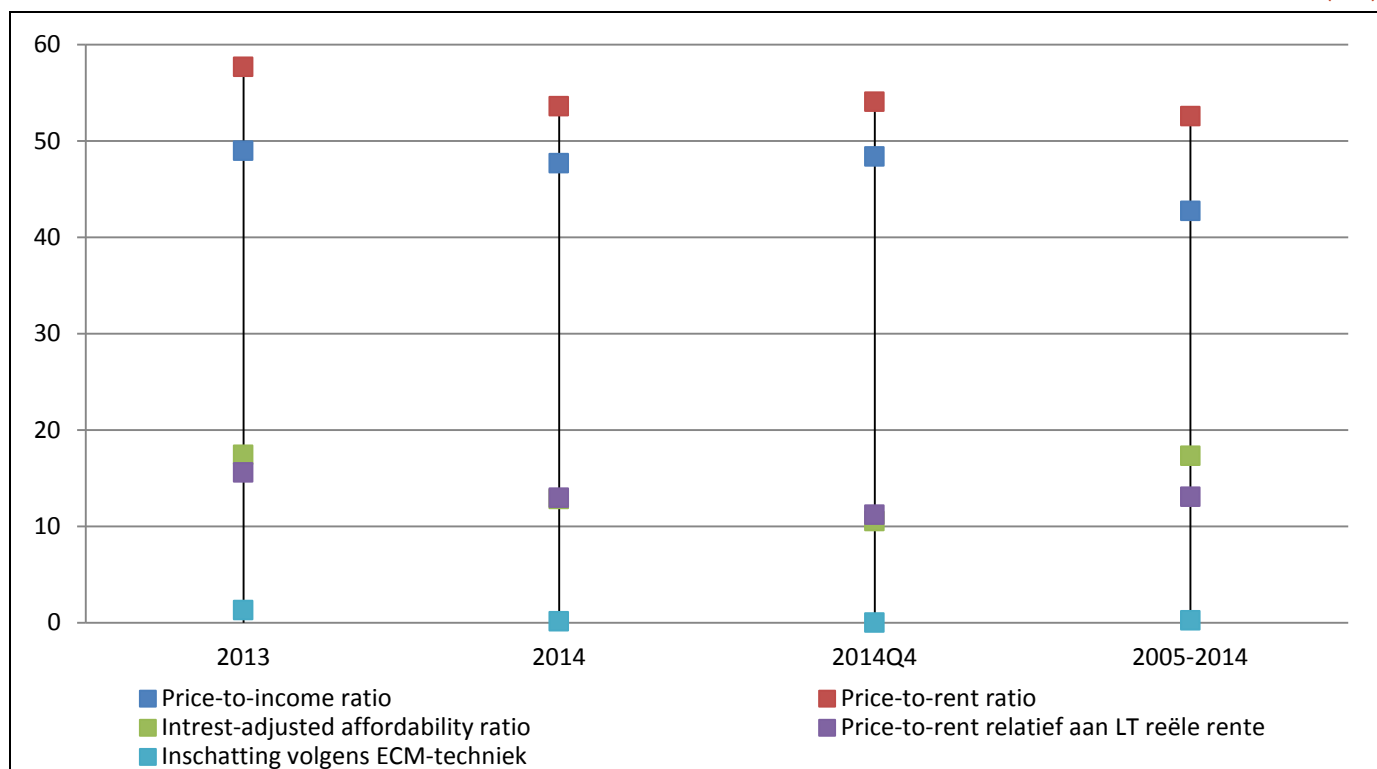
¹⁰⁴ Meer uitleg over de uitwerking van deze techniek kan teruggevonden worden in bijlage 3.

¹⁰⁵ Voor de indicatoren price-to-income en price-to-rent ratio wordt het langetermijngemiddelde gebruikt als een proxy voor de evenwichtswaarde. Dit evenwichtsniveau wordt als een constante in de tijd beschouwd, niettegenstaande veranderingen in de verklarende determinanten van woningprijzen (zoals demografie, rente, fiscaliteit, ...) dit evenwichtsniveau kunnen beïnvloeden. Wat betreft de resultaten uit de econometrische specificatie: deze moeten met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden. Zo is het mogelijk dat bepaalde verklarende variabelen niet zijn opgenomen in de weerhouden specificatie of dat de beoordeling inzake waardering het gevolg is van een abnormale afwijking van één van de verklarende variabelen (zoals bijvoorbeeld de lage hypotheecaire rente).

¹⁰⁶ De besproken ratio's, met uitzondering van de ECM, werden opgesteld op basis van gegevens toegeleverd door de OESO, de laatst beschikbare cijfers zijn deze van het vierde kwartaal 2014.

Grafiek 17: Waardering Belgische vastgoedmarkt volgens 5 indicatoren

(In %)

Bronnen: OESO, AD Statistiek - Statistics Belgium, Eurostat, Oxford Economics en eigen berekeningen

Lijst van afkortingen

AD Statistiek-Statistics Belgium	Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie
BCZ	Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie
BRUGEL	Brusselse regulator voor energie (BRUssel Gas Elektriciteit)
Btw	Belasting op toegevoegde waarde
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek (Nederland)
CPI	Consumptieprijsindex
CREG	Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
CWaPE	Commission wallonne pour l'Energie
EC	Europese Commissie
EU	Europese Unie
EUR	Euro
Eurostat	Statistical Office of the European Commission
FOD Economie	Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
GICP	Geharmoniseerde index der consumptieprijzen
IEA	International Energy Agency
IMF	Internationaal Monetair Fonds
INR	Instituut voor de nationale rekeningen
Insee	Institut national de la statistique et des études économiques (Frankrijk)
K1	Eerste kwartaal
K2	Tweede kwartaal
K3	Derde kwartaal
K4	Vierde kwartaal
kWh	Kilowattuur
NACE	Economische activiteiten nomenclatuur in de Europese Gemeenschap
NBB	Nationale Bank van België
USD	United States dollar
VREG	Vlaamse regulator van de elektriciteits- en gasmarkt

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van de prijsbewegingen van producten en diensten tussen het tweede kwartaal 2014 en 2015

(Rangschikking in dalende volgorde van prijsstijging)

Benaming	Inflatie in %
Witloof*	30,3
Popconcerten	26,3
Aardbeien*	20,3
Meloenen*	19,8
Paprika's*	18,7
Thee (builtjes)*	17,9
Aardappelen(nieuwe oogst)*	17,5
Specialist: raadpleging	16,9
Kersen*	15,1
Groene bonen*	15,0
Witbier (verloren verpakking)	14,7
Babysit dienst	14,4
Asperges*	13,9
Huisvuilophaling	12,1
Maandabonnement	11,7
Limonade met thee-extracten*	11,6
Tulpen	11,0
Perziken*	10,9
Koffiepads*	10,8
Kropsla*	10,4
Water (zuivering)	10,4
Koffie (in bonen of gemalen)*	9,7
Elektriciteit De (20000 kWu)	9,4
Melkchocolade met praliné*	9,3
Wortelen*	8,9
Vakantiedorpen (HICP)	8,6
Fishsticks*	8,1
Elektriciteit Da (600 kWu)	7,8
Geneeskunde aanvullende opleiding: huisbezoeken	7,8
Elektriciteit Dc (3500 kWu)	7,5
Elektriciteit Dd (7500 kWu)	7,2
Elektriciteit Db (1200 kWu)	7,2
Meerrittenkaart	7,1
Kiwi's*	7,1
Toiletzeep	7,0
Tabak	6,9
Huur van bestelwagen	6,7
Komkommers*	6,7
Vliegtuigticket (GICP)	6,7
Waspoeder: geconcentreerd	6,6
Elektriciteit Dc1 (3500 kWu)	6,3
Gouden trouwring	6,0
Gerbera's	5,6

Benaming	Inflatie in %
Alstroemeria	5,5
Biljet	5,5
Lelies	5,4
Prei*	5,4
Deodorant	5,3
Dagbladen	5,3
Abonnement teledistributie (+ digitale tv)	5,3
Rozen	5,2
Boterhampasta*	5,2
Lange sigaretten	5,2
Rusthuizen	4,9
Pompelmoezen*	4,8
Gashoudend water*	4,6
Kabeljauw*	4,5
Chips*	4,4
Studentenhaver*	4,4
Salade niçoise	4,3
Honing*	4,2
Pralines*	4,2
Diepvries tijgergarnalen*	4,1
Hotelkamer	4,0
Jaarlijks schoolabonnement	4,0
Telefoongesprekken via toestel	3,9
Limonade(orange of citroen)*	3,8
Pure chocolade*	3,8
Olieverversen	3,7
Tijdschriften	3,7
Eendagsattracties (park)	3,6
Parkings	3,5
Parkings*	3,5
Inktpatroon	3,5
Kleurig	3,5
Spaghetti (maaltijd)	3,5
Wijn : wit (café)	3,5
Festivals	3,5
Bankdiensten	3,5
Candybar (automaat)	3,4
Maaltijd restaurant	3,4
Huur tuingereedschap	3,3
Wassen van hemd	3,3
Tong*	3,3
Vermout	3,3
Trappistenbier	3,3

Benaming	Inflatie in %
Plaatsen advertentie	3,2
Plaatsen advertentie*	3,2
Melkchocolade*	3,1
Uurtarief elektrotechnicus	3,1
Potgrond (10-20l)	3,1
Pindanootjes*	3,1
Droogkuis van kostuum	3,1
Forel*	3,0
Chinese dagschotel	3,0
Watergolf	3,0
Vleessnack	2,9
Camping	2,9
Bijdrage ziekteverzekering	2,9
Azalea	2,9
Crematie	2,9
Pilsbier (bak)	2,9
Briefport	2,9
Colalimonade	2,8
Draagbare spelconsole	2,8
Vloeibare meststof	2,8
Pop (type Barbie)	2,8
Snoeischaar	2,7
Speciaal bier	2,7
Eendagsattracties (andere)	2,7
Dagmenu	2,7
Kinderzitje	2,6
Zakje friet	2,6
Weekend in de Ardennen	2,6
Gebakken tong of forel	2,6
Ruitenwisser	2,5
Begravenisondernemingen	2,5
Verzolen van schoenen	2,5
Huishoudrol	2,5
Espressokoffie	2,5
Vol-au-vent	2,5
Pepersteak	2,5
Potlood	2,5
Mineraalwater	2,5
Karbonade*	2,5
Emailverf	2,5
Haarsnit (D)	2,5
Geconcentreerde melk*	2,5
Veearts: raadpleging	2,5
Internetabonnement	2,4
Uurtarief elektricien	2,4
Brandverzekering	2,4
Boeken	2,4
Permanent	2,4
Stuk belegd stokbrood	2,3
Abonnement autopechbestrijding	2,3

Benaming	Inflatie in %
Pilsbier	2,3
Uurtarief schoonmaken	2,2
Peper (zwart)*	2,2
Lederen laarzen	2,2
Bioscoop	2,2
Kousenbroek	2,2
Voetbalwedstrijd eerste klasse (nationaal)	2,2
Korte sigaretten	2,2
Stores	2,1
Huishoudvuilnisbak	2,1
Haarsnit	2,1
Eénpersoonskamer-gewone rechthebbende	2,1
Pizza	2,1
Fietshelm	2,1
Wasverzachter	2,0
Vervangen van remblokjes	2,0
Konijn*	2,0
Stof voor overgordijnen	2,0
Balpen	2,0
Vleesbrochette*	2,0
Broodje*	2,0
Ketting	2,0
Tomaten*	2,0
Steak tartare	2,0
Gezelschapsspel Monopoly	2,0
Zwembad	1,9
Uurtarief reparatie verwarmingsinstallatie	1,9
Beaujolais	1,9
Frankfurter worstjes*	1,9
Verhuisdiensten	1,9
Hamburger*	1,8
Huur van garage	1,8
Gordijnstof	1,8
Damesfiets	1,8
Keukentrap	1,8
Schoorsteenvegen	1,8
Tomatensoep*	1,8
Water (verbruik)	1,8
Rolmeter	1,7
Autobatterij	1,7
Cider	1,7
Uurtarief garagist	1,7
Naaigaren	1,7
Vervangen van uurwerkbatteij	1,7
Onderhoud van centrale verwarming	1,7
Sociale huur	1,7
Brilglazen-sferisch	1,6
Filet américain*	1,6
Weekend aan zee	1,6
Verstelwerk kleding	1,6

Benaming	Inflatie in %
Hemd	1,6
Verticale diepvries	1,6
Silicone	1,6
Pingpongtafel	1,6
Hoeslaken	1,6
Wenskaart	1,6
Middagmaal op school	1,6
Vensterglas	1,6
Frisdrank (automaat)	1,6
Lage lederen veterschoenen	1,5
Schuimrubberen matras	1,5
Steakmes	1,5
Kinderfiets	1,5
Scheermes: vullingen (H)	1,5
Diepvriesmaaltijd - vlees*	1,5
Briketten	1,5
Universiteit: inschrijvings- & examengeld	1,5
Ficus	1,5
Spathiphyllum	1,5
Badpak	1,4
Kip kerrie salade*	1,4
Buitenverlichting	1,4
Taxi	1,4
Nieuwe wagens (BIV inbegrepen)	1,4
Zonbankabonnement (10 beurten)	1,4
Stadsbroek	1,4
Andere bakkerijproducten	1,3
Autoverzekering Burgelijke Aansprakelijkheid	1,3
Stripverhaal	1,3
Herstelling fiets	1,3
Vleessalade*	1,3
Kostprijs internaat	1,3
Bottines	1,3
Sauna	1,3
Portefeuille	1,3
Gitaar	1,3
Bord, plat	1,3
Spiegel	1,2
Drank op basis van soja*	1,2
Diepvriessoep*	1,2
Catering voor senioren	1,2
Uurtarief loodgieter	1,2
Woordenboek N-F en F-N	1,2
Hogeschool: inschrijvings- & examengeld	1,2
Deegwaren	1,1
Synthetisch dekbed	1,1
Italiaanse wijn	1,1
Tulpenbollen	1,1
Veearts: ovariectomie kat	1,1
Kalfsgebraad*	1,1

Benaming	Inflatie in %
Olijfolie*	1,1
Jeansbroek (voor heren)	1,1
Champagne	1,1
Scooter	1,1
Chrysanten	1,0
Roomijs*	1,0
Eau de toilette voor dames	1,0
Torische brilglazen	1,0
Vasttapijt	1,0
Condooms	1,0
Pilsbier (blik)	1,0
Schoenen: sneakers	1,0
Niet-sociale huur	1,0
Hometrainer	0,9
Koelvloeistof	0,9
Bundle (telecom)	0,9
Hondenvoeding (brokken)	0,9
Maïs (zoet, in blik)*	0,9
Trainingspak	0,9
Ananas*	0,9
Puddingpoeder*	0,9
Uurtarief schilder	0,8
Moderne slaapkamer	0,8
Chileense wijn	0,8
Bruin brood (800 g)*	0,8
Rosbief*	0,8
Bustehouder	0,8
Whisky	0,8
Vliesbehang	0,8
Badmat	0,8
Kant-en-klare cocktail	0,8
Badolie	0,7
Bordeaux supérieur AOC	0,7
Verf : acryl (4-10l)	0,7
Meergranenbrood*	0,7
Likeur	0,7
Bustehouder (push-up)	0,7
Dekbedovertrek en slopen	0,7
Glasvezelbehang	0,7
Hamburger (fastfood)	0,6
Cordon bleu*	0,6
Minarine*	0,6
Houtskool	0,6
Schoonheidscrème	0,6
Eiken eetkamer	0,6
Zout*	0,6
Broccoli*	0,6
Lattenbodem	0,6
Gepelde tomaten*	0,6
Keukenrobot	0,6

Benaming	Inflatie in %
Waspoeder	0,5
Lage lederen schoenen	0,5
Notariskosten hypotheeklening	0,5
Maisolie*	0,5
Jeansbroek (voor dames)	0,5
Speciaal brood (800 g)*	0,5
Schouwburgabonnement	0,5
Blazer	0,5
Sinaasappelen*	0,5
Speciaal brood (400 g)*	0,5
Fluorescerende buislamp	0,5
Kramiek*	0,5
Tennisballen	0,5
Bereide diepvvr.maalt.o.b.v.vis*	0,5
Salon	0,5
Kalanchoe	0,4
Schrift met losse bladen	0,4
Polsuurwerk	0,4
Joggingschoenen	0,4
Acrylverf	0,4
Bouwdoos	0,4
Elektrische boormachine	0,4
Strijkplank	0,4
Carwash*	0,4
Peutertuinen	0,4
Rauwe ham*	0,4
Badschuim	0,4
Schrijnwerker:plaatsing parket	0,3
Inox kookpot	0,3
Tandenborstel manueel	0,3
Biefstuk*	0,3
Verkeersbelasting	0,3
Porto	0,3
Varkenslapje*	0,3
Gekookte ham*	0,3
Vuurvaste schotel	0,3
Droogkast	0,3
Autorijschool	0,3
Gerookte zalm*	0,3
Australische wijn	0,3
Sledestofzuiger	0,3
Badhanddoek	0,3
Jenever	0,2
Toffees*	0,2
T-shirt	0,2
Fitnessabonnement	0,2
Salami*	0,2
Cava	0,2
Kleine speelgoedauto	0,2
Bedframe (dubbel)	0,2

Benaming	Inflatie in %
Hespenworst*	0,2
Braadpan	0,2
Reisbijstandsverzekering	0,1
Gemengde sla*	0,1
Hygiënische tampon	0,1
Varkensgebraad van de hesp*	0,1
Varkensrib spiering*	0,1
Erwtjes*	0,0
Wegwerpcontactlenzen	0,0
Slip	0,0
Koelkast: tafelmodel(+/-120l)	0,0
Douchegel	0,0
Biljet 45 km	0,0
Geneeskunde aanvullende opleiding: raadpleging	0,0
Consultatie tandarts	0,0
Vullingen van caviteiten	0,0
Klinische biologie	0,0
Medische beeldvorming	0,0
Individuele behandeling kinesithérapie	0,0
Tweepersoonskamer	0,0
Tweepersoonskamer (OMNIO)	0,0
Autokeuring	0,0
Biljet 20 km	0,0
Biljet 90 km weekend	0,0
Maandtreinkaart 20 km	0,0
Go Pass	0,0
Maandtreinkaart 45 km	0,0
Jaarlijkse schooltreinkaart 20 km	0,0
Zalm*	0,0
Spaarlamp	0,0
Rijst	-0,1
Zwembroek (H)	-0,1
Glas (frisdrank)	-0,1
Diepvriessoepgroenten*	-0,1
Buitenlanse reizen (GICP)	-0,1
Slip	-0,1
Balklamp halogeen	-0,1
Sportschoenen	-0,1
Kop en schoteltje	-0,1
Pocketverenmatras	-0,1
Tabletten voor vaatwasser	-0,1
Volle yoghurt (natuur)*	-0,1
Familiale verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid	-0,1
Niet-gashoudend water*	-0,2
Dunne lende*	-0,2
Laminaat	-0,2
Mosterd*	-0,2
Lamsbout*	-0,2
Voetbal	-0,3
Keukentafel	-0,3

Benaming	Inflatie in %
Kattenvoeding (blik)	-0,3
Mengkraan	-0,3
Tennisracket	-0,3
Colalimonade*	-0,4
Cement	-0,4
Lange broek	-0,4
Zakdoek in katoen (H)	-0,4
Sportdrank*	-0,4
Elektrische gazonmaaier	-0,4
Toiletpapier	-0,4
Gehakt*	-0,4
Ishoortje*	-0,4
Pleisters	-0,4
Gerookt spek*	-0,5
Roséwijn: Côtes de Provence	-0,5
Tandpasta	-0,5
Nagellak	-0,5
Elektrische frituurketel	-0,7
Combi-koelkast	-0,7
WC-reiniger	-0,7
Sponshanddoek	-0,8
Vruchtensap*	-0,8
Verse worst*	-0,8
Fietsverlichting	-0,8
Multivruchtensap*	-0,8
Incontinentiemateriaal	-0,9
Kalkoenborstfilet*	-0,9
Pensen*	-0,9
Droge batterij	-0,9
Aftershave	-0,9
Wodka	-0,9
Houten tuintafel	-0,9
Kattenvoeding (aluminium-schaaltje)	-0,9
Elektrische koffiezet	-0,9
Dweil	-1,0
Vloeibaar afwasmiddel	-1,0
Wegwerpluier	-1,0
Rugzak	-1,0
Strijkijzer met stoomgenerator	-1,1
Pizza (diepgevroren)*	-1,1
Papier (A4 formaat)	-1,1
Kruippakje	-1,1
Body	-1,1
Sweater	-1,1
Houtpellets	-1,1
Citytrips	-1,1
Tennisschoenen	-1,2
Melkpoeder (baby's)*	-1,3
T-shirt (kind)	-1,3
Sokken	-1,3

Benaming	Inflatie in %
Spelconsole	-1,3
Microgolfoven	-1,3
Meel en andere granen	-1,4
Videospel voor console	-1,4
Tandenborstel (elektrisch)	-1,4
Sokken (J - mt 28-33)	-1,4
Muesli*	-1,5
Yoghurt met fruit (mager)*	-1,5
GPS	-1,5
Bananen*	-1,5
Koffiefilters	-1,5
Diepvriesfriet*	-1,5
Farmaceutische specialiteiten	-1,5
Abrikozen*	-1,5
Vloerwisserdoeken	-1,6
Shampoo hond	-1,6
Schuursponsje	-1,6
Vlamspaarlamp	-1,6
Haarlak	-1,7
Hoortoestel	-1,7
Rok (M - 8 tot 12j)	-1,7
Hemd blouse	-1,8
Kauwgom*	-1,8
Citroenen*	-1,8
Jeansbroek (voor kinderen)	-1,8
Melkerijboter*	-1,9
Colalimonade (light)*	-1,9
Varkensrib van de filet*	-1,9
Elektronische bloeddrukmeter	-2,0
Kaas en kwark	-2,1
Afdrukken digitale foto's (internet)	-2,1
Draadloze telefoon	-2,1
Geheugenkaart	-2,1
Multifunctionele printer	-2,1
Vaatwasser	-2,2
Braadkip*	-2,2
Voetbalwedstrijd eerste provinciale	-2,3
Elektrisch scheerapparaat	-2,3
Speelgoed-keukentje	-2,5
Ajuin*	-2,5
Wasmachine	-2,6
Elektrische radiator	-2,6
Candybar*	-2,7
Reiskoffer	-2,8
Shampoo	-2,8
Hondenvoeding (blik)	-2,9
Lederen vest	-3,0
Peren: Conference*	-3,1
Aardgas D1 (2326 kWu)	-3,1
Diepvrieszalm*	-3,1

Benaming	Inflatie in %
Tomatenketchup*	-3,2
Tonijn in blik*	-3,2
Lege DVD-RW	-3,3
Vitro-keramische kookplaat	-3,3
Hifi-keten	-3,3
Ronde peren*	-3,4
Digitaal fototoestel	-3,4
Blu-ray-speler	-3,5
Kippenborstfilet*	-3,6
Eieren	-3,7
Bloemkolen*	-3,7
Autoband	-3,9
Verse room*	-4,1
Koortsthermometer	-4,1
Koortsthermometer*	-4,1
Margarine o.b.v. olijfolie*	-4,1
Wattenstaafjes	-4,2
Huishoudhandschoenen in rubber	-4,2
Babyvoeding*	-4,3
Kleurentelevisie	-4,3
Riesling : Elzas	-4,3
Instantcacaodrank*	-4,4
Digitale camcorder	-4,4
Appelen: Granny*	-4,4
Abonnement digitale televisie (themaboeket)	-4,4
Kattenbakvulling	-4,4
Aardgas D2 (4652 kWu)	-4,4
Mayonaise*	-4,6
Deodorant : roll-on	-4,6
DVD (muziek of film)	-4,7
Energiedrank*	-4,7
Champignons*	-4,7
Koffiepadmachine	-4,8
Viervruchtenjam*	-5,0
Uitreikingskosten paspoort	-5,0
Antikalk product	-6,1
Aardgas D3 (23260 kWu)	-6,1
Suiker	-6,3
Aardgas D3b (34890 kWu)	-6,3
Tablet	-6,3
GSM-gesprekken	-6,3
Smartphone - GSM	-6,4
Jam (aardbeien)*	-6,6
Reinigingsproducten voor ramen	-6,6
Toiletzeep : vloeibaar	-6,7
Blu-ray disk	-6,8
Ongelode benzine 98RON "superplus"	-7,0
Vloeibaar wasmiddel	-7,2
Software	-7,6
Haargel	-7,7

Benaming	Inflatie in %
Gewone braadmargarine*	-7,7
Vloeibare allesreiniger	-7,8
Ongelode benzine 95RON "eurosUPER"	-7,9
Personal computer	-8,5
Verse volle melk	-9,0
Verse halfvolle melk	-10,2
Grijze garnalen*	-10,2
Gasolie wegvervoer "diesel"	-10,7
Cornflakes*	-13,9
Appelen: Golden*	-14,5
Propaan	-15,1
Butaan	-15,8
Aardappelen*	-16,4
Gasolie verwarming: levering<2000 l	-18,8
Gasolie verwarming: levering>2000 l	-19,4
Appelen: Jonagold*	-21,1
LPG	-24,1
Aluminiumfolie	-24,6

Bronnen: AD Statistiek-Statistics Belgium, Eigen berekeningen:
FOD Economie

*: Prijsolutie berekend op basis van de CPI, prijsolutie van
de andere getuigen berekend op basis van het GICP

Bijlage 2: Inflatie in het tweede kwartaal 2015 met en zonder gewijzigde indirecte belastingen in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingpercentage)

	België		Gemiddelde van de buurlanden		Duitsland		Frankrijk		Nederland	
	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen
Energie	-6,3	-6,0	-4,4	-5,5	-5,5	-5,5	-2,7	-5,1	-4,0	-5,1
Bewerkte levensmiddelen	1,2	1,1	0,5	0,1	1,2	1,0	-0,6	-0,6	1,2	1,0
Niet-bewerkte levensmiddelen	2,4	2,4	1,9	2,4	2,5	2,5	1,8	1,8	0,0	0,0
Diensten	2,4	2,4	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	2,2	2,1
Niet-energetische industriële goederen	0,2	0,2	0,2	0,0	0,8	0,8	-0,2	-0,2	-0,8	-1,0
Onderliggende inflatie	1,4	1,4	0,8	0,7	1,1	1,1	0,5	0,5	1,0	0,9
GICP	0,7	0,7	0,3	0,1	0,4	0,4	0,3	0,0	0,4	0,2

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Bijlage 3: Werkwijze out-of-sample forecasting techniek

Gebruik makende van een out-of-sample forecasting techniek laten de nieuwe gegevens voor de verschillende variabelen ons toe om een uitspraak te doen over het niveau van de reële woningprijzen. Zoals gemotiveerd in het jaarverslag wordt hiervoor gebruik gemaakt van de langetermijnrelatie van het ECM (error correction model):

$$\ln(rWP_t) = \alpha_0 + \alpha_1 rHR_t + \alpha_2 \ln(rBI_t) + \alpha_3 WLH_t + \alpha_4 \ln(FAM_t) + \alpha_5 \text{Dummy1982} + \alpha_6 \text{Dummy2005} + \varepsilon_t$$

waar rWP_t reële woningprijzen op tijd t zijn.¹⁰⁷ Op basis van kwartaalgegevens lopende van het eerste kwartaal 1980 t.e.m. het derde kwartaal 2014 werden zo schattingsresultaten bekomen voor de coëfficiënten van het model, te weten $\hat{\alpha}_0$ t.e.m. $\hat{\alpha}_6$. Deze resultaten worden vervolgens gebruikt om de woningprijzen in de volgende kwartalen te berekenen. Out-of-sample verwijst hier naar het feit dat deze voorspelde waarden niet tot het bereik van de initiële steekproef behoren. De opzet is als volgt:

1. Bereken

$$\ln(\widehat{rWP}_{2014Q4}) = \hat{\alpha}_0 + \hat{\alpha}_1 rHR_{2014Q4} + \hat{\alpha}_2 \ln(rBI_{2014Q4}) + \hat{\alpha}_3 WLH_{2014Q4} + \hat{\alpha}_4 \ln(FAM_{2014Q4}) + \hat{\alpha}_5 \text{Dummy1982} + \hat{\alpha}_6 \text{Dummy2005}$$

2. Bereken $\widehat{rWP}_{2014Q4} = \exp[\ln(\widehat{rWP}_{2014Q4})]$

3. $\frac{\widehat{rWP}_{2014Q4}}{rWP_{2014Q4}} - 1$ geeft het procentuele verschil weer tussen de voorspelde reële woningprijs en de geobserveerde reële woningprijs (in het vierde kwartaal 2014). Indien $\frac{\widehat{rWP}_{2014Q4}}{rWP_{2014Q4}} - 1 > 0$ dan $\widehat{rWP}_{2014Q4} > rWP_{2014Q4}$, hetgeen betekent dat de geobserveerde reële woningprijs lager is dan de waarde die in lijn ligt met de determinanten, op basis van het statistische model.

In stap 1 wordt op basis van de nieuwe gegevens van de determinanten een waarde voorspeld voor $\ln(rWP_{2014Q4})$. Deze voorspelde waarde wordt vervolgens naar de originele schaal getransformeerd in stap 2. In de derde stap worden de voorspelde en geobserveerde waarden met elkaar vergeleken. Hierbij wordt er impliciet van uitgegaan dat er geen structurele veranderingen zijn gebeurd in de markt tijdens de twee laatste kwartalen.

¹⁰⁷ Een bespreking van de determinanten aan de rechterzijde vindt u in het jaarverslag.